

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2019. 38. hét

Mostanra kiküszöbölték a repülőtéri problémákat

Közleményt tett közzé a Wizz Air diszkont-légitársaság azzal kapcsolatban, hogy a nyár során a földi kiszolgáló partnere, a Malév GH Földi Kiszolgáló Zrt. reptéri gyakorlatát több utaspanasz érte. A sajtóban megjelent hírek alapján a földi kiszolgáló a repülőtéri szolgáltatásokat az előzetes tájékoztatásban szereplőnél magasabb áron értékesíti az utasoknak.

A panaszokra a hatóság is felfigyelt, emiatt július végén az Innovációs és Technológiai Minisztérium fogyasztóvédelmi vizsgálatot indított a kifogásolt gyakorlat jogszabályok szerinti megítélésére. A hatósági eljárás során Budapest Főváros Kormányhivatala azt vizsgálja, hogy a földi kiszolgáló reptéri utasfelvétele során megvalósul-e tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlat. Az ellenőrzés arra is kiterjed, hogy a társaság a díjakat és az igénybe vehető szolgáltatásokat érintően az utasoknak szóló előzetes információknak megfelelően jár-e el. Úgy tudjuk, a fogyasztóvédelmi vizsgálat még folyamatban van, az eredményekről az ősz során jelentést tesz a szaktarca.

- Az utasélmény és a zökkenőmentes repülőtéri kiszolgálás kiemelten fontos a Wizz Air számára - írja közlésében a jelenleg 119 repülőgépből álló flottát üzemeltető légitársaság. Az utóbbi időszak utaspanaszait alapul véve ezért vizsgálatokat folytattak, és a felmerült ügyeken konstruktívan együtt dolgoztak a Malév GH-val annak érdekében, hogy az utasélmény továbbra is magas színvonalú legyen a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren.

A partnerek azonnali fejlesztésről, illetve az azt igénylő területeken azonnali beavatkozásokról határoztak, és mint írják, megoldották a felmerült problémákat. Így például a nemrég bevezetett önkiszolgáló poggyászfeladási szolgáltatás nagymértékben hozzájárult a budapesti repülőtér hatékonyságának növeléséhez.

- Minden ügyfelünket arra biztatjuk, hogy a bizonyítékokkal együtt (például a szolgáltató számlájával) jelezze a Wizz Airnek, ha ettől eltérő tapasztalatokat szerez - hívta fel a figyelmet a légitársaság, jelezve, hogy minden esetet alaposan kivizsgálunk.

Az utasok jó élménye a fő szempont Ferihegyen

Thurzó

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2019. szeptember 16., hétfő, 16. oldal)

Füstbe mehetnek a Digi tervei

Visszavetheti a Digi mobilpiaci terjeszkedését, hogy a médiahatóság nyilvántartásba sem vette a szolgáltatót az 5G-frekvenciák elnyerésére kiírt tenderen. Pontos indoklást nem tettek közzé, így a Digi közleményére kell hagyatkozni, amelyben bejelentik, hogy fellebbeznek a kizárás ellen, mert az tények helyett hipotéziseken alapul. A három nagy piaci szereplő fellélegezhet, a Magyar Telekom árfolyama pedig lendületet vett a döntés nyomán. Frekvencia nélkül a Digi nem tehet szert országos lefedettségre.

FREKVENCIAPÁLYÁZAT | A romániai háttérű szolgáltató fellebbez az NMHH határozata ellen - Hárman osztozhatnak a sávokon

Már a rajtrácsnál elkaszálták a Digit

Visszavetheti a Digi mobilpiaci terjeszkedését, hogy a médiahatóság nyilvántartásba sem vette a szolgáltatót az 5G-tenderen. A három nagy piaci szereplő egyelőre fellélegezhet, a Magyar Telekom árfolyama pedig lendületet vehet a döntés nyomán.

Jókorra meglepetéssel indult a telekommunikációs szektor által várva várt 5G-s frekvenciatender, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) ugyanis pénteken már az első körben kiostálta a Digt, mivel a romániai háttérű szolgáltató nem felelt meg a részvételi feltételeknek. A médiahatóság a Telenort, a Magyar Telekomot és a Vodafone-t vette árverési nyilvántartásba az ötödik generációs mobiltechnológia bevezetésének támogatására és a vezetékek nélküli széles sávú szolgáltatásokra alkalmas frekvenciák értékesítésére indított pályázaton, így csak a három nagy mobilszolgáltató vehet részt a 700, 2100, 2600 és a 3600 MHz-es sávokért folyó versenyen. A HWSW szakportál értesülései szerint a Telenor egyik vezetője javasolhatta az NMHH-nak, hogy a jelentkezések elbírálásánál kizáró okként vegyék figyelembe a korábbi versenyjogi szabálysértéseket is. Ez a feltétel a 2014-es aukciós kiírásban szerepelt ugyan, a két évvel későbbi tender dokumentációjába viszont már nem került be. Az elmúlt időszakban egyedül a Digi gyűjtött be ilyen "fekete pontot" - az Invitelfelvásárlás kapcsán tavaly 90 millió forintos bírságot kapott a Gazdasági Versenyhivaltól a hatóság félrevezetése miatt -, tehát vélhetőleg ellene irányulhatott a lépés.

A Digi Communications N. V. erős hangú közleményben reagált, a társaság szerint "az NMHH döntése alaptalan és nem tisztességes". Érvelésük szerint ugyanis a médiahatóság határozata "nem egyezik meg a pályázati kiírás feltételeivel, nem konkrét tényekre és alapos elemzésekre támaszkodik, feltételezéseken és olyan történéseken alapul, melyek csak hipotézis tárgyát képezik". A társaság bejelentette, hogy minden elérhető eszközzel fellebbez a döntés ellen, és folytatja a magyar piacra vonatkozó terveinek megvalósítását.

"Hatalmas kudarc a Digi számára az NMHH döntése, a szolgáltatónak a hálózatfejlesztéshez kellett volna az újabb frekvenciák, mobilszolgáltatása ugyanis még nem versenyképes. Most viszont úgy néz ki, több évig újabb frekvencia nélkül marad a társaság" - értékelte a helyzetet lapunknak Gaál Gellért, a Concorde részvényelemzője. A Diginak elsősorban a 700 MHz-es és 2100 MHz-es blokkokra lett volna szüksége, hogy országos lefedettséget szerezzen májusban elindított mobilszolgáltatásához, amely ennek hiányában korlátozottan működik. Gaál szerint a hír a piacvezető Magyar Telekom számára a legkedvezőbb, de a többi szereplő is sokat veszített volna a Digi jelentős mobilpiaci tényezővé válásával. Az új versenytárs erősödésétől tartott a piac, a mostani döntéssel ez a félelem kioltódhat - érvelt a szakértő. A Telekom-részvényesek szempontjából pozitív fejleményként értékelte a döntést Cinkotai Norbert is, a KBC Securities vezető elemzője, szerinte azonban még korai lenne a Digi-offenzíva végét valószínűsíteni, mivel a korábban kitűzött piacnyerés egy része továbbra is reális lehetőség a vállalatnak. "Ettől függetlenül a Magyar Telekom részvényesei örülhetnek, a rövid távú hangulatjavulás pedig az árfolyamot is kimozdíthatja az utóbbi hónapokban látott tetszhalott állapotából" - vélekedett a szakember. A Magyar Telekom árfolyama 2,7 százalékkal 433 forintra erősödött pénteken

kiemelkedő, közel 600 millió forint forgalom mellett, míg a bukaresti tőzsdén jegyzett Digi 1,3 százalékkal gyengült az NMHH-döntést követően. Az 5G-tender a tartalmi vizsgálattal, majd - frekvenciasávonként - négy külön licitnappal folytatódik, az eredmény várhatóan október végén, november elején lesz nyilvános. A nyertesek tizenöt évig használhatják majd a frekvenciákat, ez az időtartam egy alkalommal öt évvel meghosszabbítható.

GRAFIKON

A MAGYAR TELEKOM ÁRFOLYAMA

Forrás: Reuters, VG-grafika

KADLÓT TIBOR

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. szeptember 16., hétfő, 1+9. oldal)

Kell a felmérés

CSONGRÁD MEGYE. Könnyebben érvényesíthetjük a jogainkat, ha hivatalos használtautó-értékesítőtől vásárolunk kocsit, mint ha egy magánszemélytől. Attól, hogy egy kereskedés udvarán áll az autó, nem biztos, hogy a nevén is van, gyakori, hogy az eladó megbízza a vállalkozást, hogy árulja, sőt még a papírmunkát is végezze el.

Fontos a műszakiállapot-felmérés

EGYÁLTALÁN NEM MINDEGY, KÖZVETÍTŐTŐL VAGY KERESKEDŐTŐL VÁSÁROLUNK HASZNÁLT AUTÓT

Könnyebben érvényesíthetjük a jogainkat, ha hivatalos használtautó-kereskedőtől vásárolunk kocsit, mint ha egy magánszeméllyel kötünk adásvételi szerződést. Ezzel együtt mindkét esetben javallott a műszaki állapot felmérése.

CSONGRÁD MEGYE

Nem mindegy, hogy valaki egy közvetítőtől vagy autókereskedőtől vásárol használt kocsit, és az sem, ezt milyen papírok támasztják alá. Míg a közvetítő csupán közreműködik egy harmadik fél érdekében, addig a kereskedő a valóságban is az autó tulajdonosa. Ez azért fontos, mert később bármilyen hiba merül fel, a fogyasztó nem a közvetítőnél, hanem annál a vállalkozásnál reklamálhat, aki a szerződés szerinti valódi eladó, a tulajdonos volt.

Sok ilyen ügy kerül a békéltető testületek elé, a szakemberei hangsúlyozzák, fontos, hogy a tulajdonost az ügyletről kapott adásvételi szerződés is igazolja. Tanácsolják, sose fogadják el a vevők, ha nem tudnak ott azon nyomban aláírt szerződést adni, ilyenkor inkább keressenek másik vállalkozást.

Az adásvételi szerződést mindig írásba kell foglalni, teljes bizonyító erejű magánokiratként, mindkét félnek legalább két példányra van szüksége belőle. Aláírás előtt mindenképpen ellenőrizzük, hogy eladóként ki szerepel a papíron. Ha az a szerződés szerint egy másik magánszemély, akkor fogyasztóvédelmi probléma esetén nehezebben tudjuk jogainkat érvényesíteni. Attól, hogy egy kereskedés udvarán áll az autó, nem biztos, hogy a nevén is van. Gyakori, hogy az eladó megbízza a vállalkozást, hogy értékesítése, sőt a papírmunkát is végezze el, a régi tulajdonos csak aláírja a szerződést.

Mit tehetünk, ha magánszemélytől vásároltunk, és hibás a használt autó Ilyenkor egy éven belül még kérhető a kellékszavatossági jogok körében a javítás vagy csere, ennek hiányában pedig a vételár-le

szállítás vagy a teljes visszafizetés. Ehhez azonban a vevőnek kell bizonyítania azt, hogy eleve hibás volt az autó a vásárlás pillanatában. Ez meglehetősen nehéz, nem véletlenül javasolja a szakma az előzetes műszakiállapot-felmérést.

Szerencsésebb helyzetben vagyunk, ha kötelező vagy gyári jótállás is vonatkozik a másik magánszemélytől megvett használt autóra. Ilyen lehet az, ha valaki vesz egy új járművet ötéves gyári jótállással - garanciával -, ám a vásárlást követően meggondolja magát, és eladja azt egy másik magánszemélynek. Mivel az új gépkocsi tartós fogyasztási cikk, a járműre egyéves kötelező jótállás vonatkozik az első eladástól számítva, a gyártó által kínált ötéves mellett. Fontos viszont, hogy az érintett vállalkozás követelheti annak igazolását, hogy a hozzá forduló valóban új tulajdonosa a gépkocsinak, ezt pedig az adásvételi szerződéssel lehet bizonyítani.

Amennyiben kereskedővel szerződünk, és így veszünk használt autót, alapesetben a vásárlástól számított egy évig - szavatossági jog alapján - lehet reklamálni annak hibája miatt.

Az első hat hónapon belüli hiba esetén még az eladónak szükséges bizonyítani, hogy annak oka csak később, a vétel után keletkezett. Ugyanakkor például a nyolcadik vagy kilencedik hónapban tönkrement autó esetében már a vevőnek kell meggyőzően állítani, hogy eleve hibásan adták át neki a kocsit. Azért ez sem könnyű - és itt is javasolt az előzetes műszakiállapot-felvétel - például az adott márka szakszervizében. Ha a kereskedő ehhez nem járul hozzá, ne vásároljunk nála.

A hivatalos kereskedésben nyugodtabb a vétel.

K. A.

[Eredeti](#)

(Délvilág, 2019. szeptember 16., hétfő, 1+7. oldal)

Bírságol a hatóság a megtévesztő szálláshely-értékelések miatt

A fogyasztóvédők szerint nem tanácsos kizárólag más vendégek véleményére alapozni

Rohamosan terjed az internetes szállásfoglalás, ezzel együtt az utazók megtévesztése a különböző nemzetközi szállásközvetítő oldalakon, emiatt szót emeltek a fogyasztóvédők az Egyesült Királyságban. Idehaza is szemfülesnek kell lennie annak a turistának, aki más vendégek értékelése alapján választja ki a távoli országban lévő szálláshelyet. Az új fogyasztóvédelmi modernizációs irányelv szerint két év múlva a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe kerül a weboldalakon található kommentek (hozzászólások) ellenőrzésének a joga, amely ha tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattal találkozik, megbüntetheti a portál felelősét - közölte a Magyar Nemzettel az Innovációs és Technológiai Minisztérium.

A vendégek szálláshelyekre adott visszajelzéseiből minden hetedik nem volt valódi a globálisan is az egyik legfelkapottabb szállásközvetítő portál, a TripAdvisor nemzetközi kínálatáról szóló értékelései közül, amelyekből 250 ezret vizsgált meg egy tekintélyes brit fogyasztóvédelmi szervezet, a Which?.

A The Guardian brit napilap Origó által idézett tudósítása szerint a fogyasztóvédők arra jutottak, hogy a hamis vendégvélemények, kommentek tipikus jegyeket, olyan pozitív kicsengésű értékeléseket tartalmaztak, amikből egyértelművé vált, hogy azokat nem valódi felhasználók írták, és az volt vele a szándék, hogy a szolgáltatók emeljék a szálláshely

helyezését a portál kizárólag vendégvéleményekre alapozó rangsorában. Például volt olyan kairói hotel, amelynek az öt csillagot odaítélők 79 százaléka sehol máshol nem volt aktív a TripAdvisoron.

A brit verseny- és piacfelügyeleti hatóság az eset kapcsán közölte, hogy megvizsgálják annak lehetőségeit, hogyan lehetne kezelni a hamis, ezáltal megtévesztő fogyasztói visszajelzések problémáját a szállásközvetítő oldalakon. A Which? képviselője szerint mulasztást követnek el a portál üzemeltetői, amikor nem törlik az utazók értékelései közül a hamisakat. Sőt azzal, hogy nem lépnek fel a rendszerrel visszaélő szállodák ellen, utasok millióit téveszthetik meg.

A probléma a magyar fogyasztókat is érintheti, hiszen itthon is egyre nő azok száma, akik egyénileg foglalják le a külföldi utazáson igénybe vett szállást, erre az interneten több nagy szállásközvetítő portál áll rendelkezésre, ahol komoly súlya lehet annak, hogy más utazók hogyan értékelik a kínált szolgáltatásokat. Mivel ősszel sem csitul az utazási láz, megkerestük az állami fogyasztóvédelmet felügyelő Innovációs és Technológiai Minisztériumot (ITM), mit tanácsolnak annak érdekében, hogy ne legyen félrevezetés áldozata az utazásra készülő magyar turista.

- A minisztériumhoz vagy a fogyasztóvédelmi hatósághoz nem érkezett a szálláshelyek értékelésével kapcsolatos panasz - közölte a szaktárca, amelynek IT-részlege rendszeresen ellenőrzi a weboldalakat fogyasztóvédelmi szempontból. Az utazóknak azt javasolják, hogy ha egy szállásértékelő honlapon kizárólag jó vélemények szerepelnek, akkor több hasonló oldal összevetésével igyekezzenek reális képet kialakítani a szálláshelyről és a szolgáltatásai színvonaláról.

- Mivel az egyébként valós fogyasztói értékelések is szubjektívek, a vendégeknek egyéb információkat is tanácsos figyelembe venniük a szálláshely kiválasztásakor. Érdemes megkeresni és mérlegelni a szállás leírását, igénybevételének feltételeit, adott esetben más internetes fórumokon elérhető ismertetőket, beszámolókat - emelte ki az ITM.

Arról is tájékoztattak, hogy az Európai Unió várhatóan ősszel fogadja el Új megállapodás a fogyasztói érdekekért című fogyasztóvédelmi modernizációs irányelvét. A tervezett előírások alapján két év múlva idehaza is a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik majd a weboldalakon található kommentek megtévesztő jellegének ellenőrzése, ami lehetővé teszi a célzott vizsgálatot. Ezt az jelenti, hogy a valótlan fogyasztói értékelések feltüntetése, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat egyik eseteként, hatósági eljárás keretében büntethetővé válik. - Az innovációs tárca a rendelkezések elfogadása esetén a magyar családok védelme érdekében élni kíván az új lehetőségekkel - szögezték le.

Résen kell lenni a világszerte terjedő, internetes szobafoglaló oldalakkal
Thurzó Katalin

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2019. szeptember 16., hétfő, 16. oldal)

Néhány év alatt ellenállóvá válhat egy baktérium

Akár néhány év alatt ellenállóvá válhat egy baktérium egy adott antibiotikummal szemben - mondta Nemes-Terényi Melinda, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) Gyógyszer-engedélyezési Osztályának vezetője hétfő reggel az M1 aktuális csatornán.

Akár néhány év alatt ellenállóvá válhat egy baktérium egy adott antibiotikummal szemben - mondta Nemes-Terényi Melinda, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) Gyógyszer-engedélyezési Osztályának vezetője hétfő reggel az M1 aktuális csatornán. Elmondta: egyre nagyobb problémát okoznak a gyógyszerrezisztens baktériumok a világban, s miközben egy új gyógyszer fejlesztése akár 10 évig is eltarthat, a rezisztencia néhány év alatt kialakul. A problémát súlyosbítja, hogy az utóbbi évtizedben csak kevés új antibiotikum jelent meg a piacon - tette hozzá. Minden, ami Aktuális! - MTI

[Eredeti](#)

(lokal.hu, 2019. szeptember 16., hétfő)

"A MŰHÚS MÉG SCI-FI, DE ROBBANÁS ELŐTT A ROVARIPAR"

(2019/9)

MÉZES MIKLÓS AKADÉMIKUS, A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA RENDES TAGJA, A SZENT ISTVÁN EGYETEM TAKARMÁNYOZÁSTANI TANSZÉKÉNEK VEZETŐJE

UGRÁSRA KÉSZEN VÁRJÁK A BEFEKTETŐK, HOGY AZ EU ŐSSZEL ENGEDÉLYEZZE A ROVARFEHÉRJE TAKARMÁNYOZÁSI CÉLÚ FELHASZNÁLÁSÁT A BAROMFISZEKTORBAN. MÉZES MIKLÓS AKADÉMIKUS. A SZIE TANSZÉKVEZETŐJE SZERINT MAGYARORSZÁGON MÁR HÁROM PÉNZÜGYI BEFEKTETŐI CSOPORT KÉSZÜL ARRA, HOGY NAGY ÖSSZEGŰ BERUHÁZÁSSAL ÓRIÁSI ROVARFELDOLGOZÓ ÜZEMEKET ÉPÍTSEN.

Új lendületet vehet a Nemzeti fehérjeprogram, mert a "szomszédjukban" a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ (NAIK) évi 260 millió forint támogatást kapott a Tématérületi kiválósági programból az importszója egyebek között rovarfehérjével és akáclombbal való kiváltására. Tényleg ekkora a lehetőség?

A rovarfehérjénél ketté kell választani a takarmányozási, illetve a humáncélú felhasználást. Az EU-ban a rovarfehérje takarmányozásra csak hal- és házikedvenc-"petfoodnak" van engedélyezve, gazdasági állatok számára még nem.

De az Európai Bizottság beígérte, hogy idén a baromfi-, 2020-tól a sertéstakarmányozásra is engedélyezi, mi lett ezzel?

Attól függően, hogy az új Európai Parlament mikor áll fel, de szerintem még az ősszel a baromfinál engedélyezni fogják, és a következő majd a sertés lesz. Mást is rendezni kellene a szabályozásban, mert a lárva takarmány- alapanyagnak még nincs engedélyezve, de a rovar elkészítve - egy kiskaput kihasználva - mint "ínyencséget" élelmiszernek el lehet adni.

Mekkora így az uniós termelés?

Globálisan évi mintegy 400 ezer tonna az előállítás, ebből 150 ezer tonna a kínai, a többi az összes egyéb országé. Az EU-ban csak Hollandiában jelentős a termelés, évi 10 ezer tonnás, hatalmas üzemek is működnek, de a többi tagállamban még gyerekcipőben jár, hiszen csak állateledelnek és haltakarmánynak használhatják.

És itthon? A SZIE rovaripari konferenciáján ott volt a néhány hazai "gyártó". A NAIK-kutatás és a fehérjeprogram hoz áttörést?

A magyar rovartermelés nagyon kis volumenű, nagy kapacitású üzemünk sincs. A cégek - úgy tudom - még csak kisipari módszerekkel próbálkoznak.

A fehérjeprogramban azért keresik az alternatív - növényi, állati - forrásokat, mert Magyarország nem képes annyi szóját termelni, hogy kiváltsa az importot a hazai ellátásra. Erre vannak ugyan egyéb fehérjenövényeink: a takarmányborsó, a lóbab, a csillagfürt, de a fajlagos fehérjetartalmuk, és azon belül az esszenciális aminosav-összetételük kisebb a szójáénál, ráadásul a csillagfürt kivé telével öntözni is kell őket. Ezért kerül előtérbe a rovarfehérje alternatíva, de annak takarmányozási célú felhasználását az Európai Parlament korábban, vélhetően a szójalobbi nyomására, elutasította.

A bioetanol-ipar melléktermékénél, a kukoricafehérjénél jobb alternatíva?

Annak is csak 23 százalék a fehérjetartalma, viszont az egyébként ennek kétszeresét tartalmazó rovarlárva előállításához komoly beruházásra van szükség. A termelés már nem olyan nagy költség, attól függ, milyen takarmányon tartják. A hollandok például zöldség- és gyümölcshulladékot használnak, de ez nem homogén, pedig az azonos minőségű takarmányalapanyag, jelen esetben rovarlárva előállításához nagyjából ugyanarra az összetételre lenne szükség. Pedig lenne egy sokkal jobb alapanyag, amely itthon is nagy tömegben, szinte ingyen áll rendelkezésre: a baromfi trágya. Ideális lenne, de az az élelmiszer-biztonsági kockázata, hogy szalmonellát, illetve egyéb patogén mikroorganizmust, valamint gyógyszer- és fém maradványokat is tartalmaz. Ezért van az EU-ban és emiatt itthon is tilalmi listán a baromfi trágya mint takarmány-alapanyag.

A kukorica-, napraforgószárra, pelyvára, szalmára nem gondoltak?

A gabonával óvatos lennék a mikotoxin- szennyezettség miatt, de a baromfitrágya ideális lenne, ha a hazai rendelkezéseket úgy módosítanák, hogy a bizonyítottan csak fertőzés-, gyógyszermaradvány-mentes, valamint fémeket csak a megengedett mennyiségben tartalmazó trágyát használhatnák rovartakarmánynak.

A növénytermesztők is örülnének, ha nem a szántóföldre kerülne a rendkívül savas, nem túl jó trágya...

Voltak emiatt problémák, amikor visszamérték, hogy mi minden van a baromfitrágyában. A legtisztábbnak talán a brojlersirke-trágya tekinthető. Ez számít a leginkább homogénnek, emellett folyamatosan és nagy mennyiségben termelődik, továbbá nehezen tudnak vele mit kezdeni, mert tulajdonképpen nincs ára. Abban a tekintetben biztonságosnak is tekinthető, ha folyamatosan nyomon követjük, hogy az állatállomány mit evett és mit fog enni... Ehhez azonban a felhasználás előtt óvatosan körül kell járni, az egész termékpályát át kell vizsgálni, amihez tudományos kutatásra van szükség.

A kínai afrikaisertéspestis-járvány okozta sertésmizériától meglóduló globális baromfitermeléshez jól jönne a magyar innováció. A trágyás módszerrel versenyképesebb lehetne a hazai csirkehús?

A technológiatranszferben komoly lépésre készülünk, bár a hollandoknak ezen a területen tizenöt év az előnyük a zöldség- és gyümölcshulladékokra alapozva. A csirketrágya takarmány viszont valóban lehetne magyar innováció. Ha mi a csirketrágyára építjük fel a saját rovartechnológiánkat, az lehet magyar nóvum, hozzáadott érték, de ehhez nagyon sok pénzre lenne szükség. Annyi, hogy az egész fehérjeprogramhoz kapcsolódó kutatási forrás sem lenne elég hozzá. Ha viszont a szabályozás módosítását követően mögéállnának a szakmai befektetők, ezt a pénzt meg lehetne sokszorozni.

A kutatási programban kidolgozhatnának egy biztonságos hő- vagy sugárkezelést az ártalmatlanításra...

Nekikezdtünk egy hőkezelési eljárás kialakításának, de a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal az EU-s szabályozásra hivatkozva nem engedélyezte. Tette ezt annak ellenére, hogy az eljárással garantálni lehetett volna, hogy a trágyából bizonyítottan szalmonellától és egyéb patogén baktériumtól mentes rovartakarmány lesz. Felül kellene vizsgálni a szabályokat, és megengedni a gyártást, ha az előállító garantálni tudja a

fertőzésmentességet, ez pedig egyrészt technikai, másrészt jogszabályalkotási kérdés. Az eljárási szabályokban a rovarlárvákkal folytatott takarmányozási kísérleteknél is komoly gond van. Amennyiben ugyanis rovarlárvával etetik kísérleti állatállományt, például baromfit, akkor ezt az állományt a Nébih-előírások szerint a kísérlet végén meg kell semmisíteni, ami abszurd.

Miközben a háztájiban, az udvaron kapingáló, cserebogárpajort, csimaszt ropogtató szabad tartású csirkét a piacon árulják?

Biocsirkeként, háromszoros áron, de a kísérleti állatokat meg kell semmisíteni. A fehérjeprogram-kutatásokból a tanszéket kihagyták, pedig mi is végeztünk már laboratóriumi méretben baromfikísérleteket annak felmérésére, hogy milyen arányban váltható ki a szója a takarmányban például rovarlárvával.

Milyen arányban?

Mi 25 százalékig tudtunk elmenni.

Azaz az éves 400 ezer tonna szójaimport negyedét, 100 ezer tonnát is ki tudnák váltani, milyen rovarokkal?

Az EU öt fajt engedélyez a hal- és állateledel- gyártásra, köztük azt a hármat, amely a termelésben várhatóan a legnagyobb volument fogja produkálni: a lisztkukacot, a feketekatonalégy- lárvát és a csikostücsök-lárvát. Ezekkel már lehetne gazdaságos volument előállítani.

Cserébe a befektető mekkora piaccal számolhat akár itthon is?

Kína a legnagyobb piac, ahol, épp úgy mint az afrikai éhségövezetben, alapélelmiszer a rovar, a sáska napi betevő falat. Itthon évi ezertonnás termelést már a "petfood"- és haltakarmány-piac is felvenne. De ehhez akár már az ősszel hozzájön a hatalmas baromfitakarmányozási piac, jövőre esetleg a sertése, azaz a határ a csillagos ég. Hatalmas áttörés lesz, a befektetők csak arra várnak, hogy megszülessen végre az EU-engedély. Magyarországon is már legalább három pénzügyi befektetői csoport ugrásra készen vár erre a pillanatra, hogy óriási üzemeket építsenek. A pénz is megvan rá. A háromból kettőnek már a kiviteli tervei is készen állnak. Számításaim szerint egy ilyen üzemet akár hat hónap alatt fel lehet húzni. Abban a pillanatban, amint az unió zöld utat ad a baromfitakarmányozásban a rovarnak ősszel, robban a piac.

A FAO szerint globálisan 12 millió dollárról 2023-ra 500 millió dollárnál is nagyobb lesz a rovarszektor. Ha az EU-ban felvillan a zöld lámpa, mennyivel nő a rovarvilágpiac?

Legalább 100 millióval; ha engedélyezik sertésre, az további legalább 100 millió. A valóban nagyüzemi termelés viszont még kevés a világon. Azt azonban egyelőre nem lehet megmondani, hogy amennyiben elkezdődik a nagyüzemi termelés, az milyen mértékű megtakarítást fog eredményezni a javuló hatékonyságból eredően. A kutatási adatok alapján az már biztos, hogy a rovarlárvá mint fehérjeforrás rontani nem fog a terméken, és a nagyüzemi gyártás sem fog rosszabb minőségű terméket eredményezni. Azt viszont, hogy az egyéb, így például szójafehérje kiváltásában meddig lehet elmenni, még nem tudjuk pontosan, mert ami laboratóriumi méretekben működik, az nem biztos, hogy a nagyüzemben is fog.

És mi, emberek az Európai Unióban mikor eszünk majd rovar?

Ha lárvát nem is, a kifejlett rovarat hallgatólagosan mint különleges csemegét, "novel foodot" ma is fogyasztják az EU-ban. Magyarországon is elérhető speciális csemegeüzletekben, csakúgy mint az USA-ban. A kiskapu itt is megvan: "novel foodként".

Közben a klímaváltozás visszaszorítására az unióban is tervezik a "húsadót". Műhús vagy rovarfehérje - csak ez a két választás marad?

A műhús még a sci-fi kategóriájába tartozik, de tény, hogy máris dollármilliárdokat pumpáltak bele. A klímaváltozás az indok, de szerintem más is van a háttérben. A volumene

azonban még olyan kicsi, a termék ára pedig olyan borzalmasan nagy - több száz dollárba kerül belőle egy kiló -, hogy a többivel: a hússal, a baromfival, a rovarral nem versenyképes. Egy befektetői kör számára viszont kiváló lehetőség a pénzforgatásra. A műhús-előállításnak két iránya van: a növényi alapú és a sejtenyésztéses, és még nem dőlt el, melyik lesz a befutó. Mindkettőnél vannak technológiai problémák.

Milyenek?

Még nem tudnak teljesen homogén terméket előállítani ipari méretekben, ezertonnás tételben, mert a jelenlegi labortechnológiával ez kétséges. Ha sikerül is, az brutálisan sokba fog kerülni. A növényalapú műhús technológiája jobban ki van dolgozva, de ebben az esetben ugyanúgy belefutunk a gm szójába, a búza miatt pedig a gluténérzékenységbe.

Ezzel szemben a rovar mint táplálék már pár tíz-, százezer éve bizonyított?

Erről írtam egy tanulmányt, kétezerhatszáz évre becsülik, ami óta az emberiség fogyasztja a rovarokat. Az írásos egyiptomi, kínai emlékek is két-három ezer évesek.

A rovartermelésnek is vannak a műhúshoz hasonló technológiai korlátai?

Technológiai nincs. Módosítható, ahogy a mennyiségi növelés megköveteli. Egy holland rovaripari cég nemrég 1,3 milliárd eurós beruházással épített új üzemet. Kicsiben kezdték, de már eljutottak egy ilyen hatalmas üzemig. Csak szabályozási korlát van, amelynek a lebontásához a kutatói kör önmagában kevés, azonban a gazdaszervezetek, a nagy lobbijerejű agrárgazdasági kamara ezt el tudná érni. Tudnák például a kutatást könnyíteni.

MÉZES MIKLÓS (66 ÉVES)

A Gödöllői Agrártudományi Egyetemen 1977-ben végzett okleveles agrármérnökként, majd 1978-tól egyetemi tanársegéd, adjunktus, docens, 1994-ben egyetemi tanár. A GATE, majd a Szent István Egyetem Takarmányozástani Tanszékének vezetője 1990-től. A GATE általános rektorhelyettese 1996 és 1999 között. Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) takarmány adalékanyagokkal foglalkozó tudományos paneljének (FEEDAP) tagja 2006-tól 2012-ig. Az MTA-n az Agrártudományok Osztálya Állatnemesítési, Állattenyésztési, Takarmányozási és Gyepgazdálkodási Bizottságának tagja 1992-től, 2018-tól az elnöke. Kutatási területei 1978-tól 1986-ig a vitaminok anyagcseréjének, majd 1987 és 2009 között a lipidperoxidációs folyamatok vizsgálata volt. Jelenleg a mikotoxinok biológiai hatásaival, a takarmány-adalékanyagok és új takarmány-alapanyagok felhasználásának lehetőségeivel foglalkozik. Hobbija a munkája: a kutatás, az oktatás, illetve a zene.

Sz. S. P.

[Eredeti](#)

(Top Agrar, 2019. szeptember 16., hétfő, 8+9+10. oldal)

Milliókra bírságozták Rubint Rékát

Összesen 5 millió forintba büntette Rubint Réka cégét, az Alakreform Kft .-t, valamint a The Body Shop termékeket forgalmazó Avanzo-Trade Kft .-t a Gazdasági Versenyhivatal (GVH), mert a cégek nem teljesítették maradéktalanul online médiamegjelenéseikkel kapcsolatban a még 2016-ban vállalt kötelezettségeiket. A hatóság szerint ugyan az Alakreform Kft . minden esetben alkalmazta a reklám megjelölést a közösségi oldalain, de ezeket nem helyezte el jól a posztokon belül. Emellett mulasztást követett el a tájékoztató poszt közzétételében is az Instagramon, amit csak később, a vizsgálat kései szakaszában

pótolta. Az Avanzo-Trade Kft . a kötelezettségvállalása teljesítéséről nem tájékoztatta a hatóságot, emellett nem működött együtt az Alakreform Kft .-vel a The Body Shop-termékekkel kapcsolatos, helyreigazító jellegű tájékoztató poszt közzétételében. | VG

Az Alakreform Kft . minden esetben alkalmazta a reklam megjelölést a közösségi oldalain, de a megjelölést nem helyezte el jól a posztokon belül

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. szeptember 17., kedd, 4. oldal)

Álértékeléssel csálnak

Megtévesztéssel jut előnyhöz sok szállásadó

TURIZMUS Mind többen foglalnak interneten szállást, ezért megnőtt az utazók megtévesztésére specializálódott csalók száma is a nemzetközi szállásközvetítő oldalakon. Az egyre gyakoribb átverések miatt szót emeltek a fogyasztóvédők az Egyesült Királyságban. Hazánkban sem árt nagyobb figyelmet szentelni a szálláshely kiválasztásának, mert rosszul járhat, aki csak más vendégek értékelése alapján dönt.

Az unió új fogyasztóvédelmi modernizációs irányelve szerint két év múlva a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe kerül a weboldalakon olvasható hozzászólások ellenőrzésének a joga, és ha tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattal találkozik, megbüntetheti a portál felelősét - közölte a Magyar Nemzettel az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM).

A tekintélyes Which? brit fogyasztóvédelmi szervezet 250 ezer fogyasztói visszajelzést megvizsgálva megállapította, hogy a világ egyik legnépszerűbb szállásközvetítő portálján, a TripAdvisoron a vendégek szálláshelyekre adott visszajelzéseiből minden hetedik hamis volt. A The Guardian brit napilap Origo által idézett tudósítása szerint a fogyasztóvédők arra jutottak, hogy a hamis vendégvélemények, kommentek tipikus jegyeket, olyan, pozitív kicsengésű értékeléseket tartalmaztak, amelyekből egyértelművé vált, hogy nem valódi felhasználók írták, csupán arra szolgáltak, hogy előrébb kerüljön a szálláshely a portál vendégvéleményekre alapozó rangsorában. Találtak például olyan kairói hotelt, amelynek az öt csillagot odaítélők 79 százaléka sehol máshol nem volt aktív a TripAdvisoron.

A brit verseny- és piacfelügyeleti hatóság közölte, megvizsgálják, hogyan lehetne kezelni a hamis, ezáltal megtévesztő fogyasztói visszajelzések problémáját a szállásközvetítő oldalakon. Mulasztást követnek el a portál üzemeltetői, amikor nem törlik az utazók értékelései közül a hamisakat - közölte a Which? képviselője. Sőt, azzal, hogy nem lépnek fel a rendszerrel visszaélő szállodák ellen, utasok millióit téveszthetik meg.

Az ITM a Magyar Nemzet kérdésére közölte, hogy a minisztériumhoz vagy a fogyasztóvédelmi hatósághoz nem érkezett a szálláshelyek értékelésével kapcsolatos panasz. A szakértő IT-részlege rendszeresen ellenőrzi a weboldalakat fogyasztóvédelmi szempontból. Az utazóknak azt javasolják, hogy ha egy szállásértékelő honlapon kizárólag jó vélemények szerepelnek, akkor több hasonló oldalt hasonlítsanak össze. MW

Érdeemes több közvetítőoldalt összehasonlítani Fotó: Shutterstock

[Eredeti](#)

(Petőfi Népe, 2019. szeptember 17., kedd, 7. oldal)

Webáruházak: nőtt a vásárlások, illetve a panaszok száma is

A legújabb felmérések és statisztikák szerint Magyarországon is jelentősen nőtt az interneten történő vásárlások száma, ez pedig érezhető az illetékesekhez beérkező panaszok összetételében is. Az idei évben eddig a Baranya megyei Fogyasztóvédelmi Egyesületet (BAFE) megkereső fogyasztók csaknem negyede ebben a témában kért tanácsot és segítséget a szakemberektől.

BARANYA Horváth Lászlóné, a BAFE elnöke elmondta, az interneten megrendelt termékek esetében 48 órán belül a vállalkozásnak visszaigazoló elektronikus levelet kell küldenie a vásárlónak, melyben a megrendelés feltételeit erősítik meg.

Jogszabály rendelkezik arról is, hogy minden indokolás nélkül, 14 napon belül elállhat a vásárlástól a vevő, ha uniós országból rendelt árut, kivéve a zárt csomagolású, egészségvédelmi, higiéniai termékeket, hang- és képfelvételt, illetve számítógépes szoftvereket. A felsoroltakon kívül minden termékre vonatkozik az elállási jog. A 14 napos elállást írásban kell megtenni, és egyáltalán nem szükséges megindokolni a döntést, azonban a visszaküldés költsége a fogyasztót terheli. Fontos megjegyezni, hogy ez a szabály csak a fogyasztókra vonatkozik, ha cég, vagy vállalkozás részére rendelik meg a terméket, akkor ez a jog nem érvényesíthető a webáruházakkal szemben.

- Említést kell tenni arról is, hogy milyen jogok illetik meg a vásárlót, ha a megrendelt terméket a webáruház üzletében veszi át, illetve itt is fizeti ki. Ebben az esetben már nem él a 14 napos elállási jog, mert az kizárólag csak az üzleten kívüli vásárlásra vonatkozik. Az interneten rendelt és megvásárolt áruk esetében viszont élnek a szavatosságra, jótállásra vonatkozó jogszabályok - hangsúlyozta Horváth Lászlóné.

A szabályozás értelmében a forgalmazó az elállásról való értesüléstől 14 naptári napon belül köteles a teljes összeget visszafizetni a vásárlónak. Ha megrendelés és előfizetés esetén az ígért határidőre nem érkezik meg a termék, ajánlott írásban még egyszer megismételni a kérést. Ha ezt követően sem teljesíti a webáruház a megrendelést, akkor a fogyasztó jogosult felbontani a szerződést, illetve panaszával a Baranya megyei Békéltető Testülethez fordulhat, az eljárás kezdeményezése térítés nélküli.

- Előfordult már, hogy nem azt a terméket kapta meg a vevő, mint amit megrendelt, ebben az esetben a visszaszállítás költsége a forgalmazót terheli. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a termék sérülten érkezik meg, ezért javasoljuk, hogy még a futár jelenlétében bontsuk fel a csomagot, és győződjünk meg arról, hogy az árut milyen állapotban szállították ki. Használt termék internetes vásárlása esetén viszont csak polgári peres úton tudunk eljárni panasz esetén - hangsúlyozta az elnökasszony.

A szakemberek tapasztalatai szerint a leggyakoribb panaszok közé tartozik, hogy az előre közölt időpontig nem érkezett meg a termék, amelyet a fogyasztó karácsonyi, húsvéti vagy születésnapra ajándéknak szánt. Jó tudni, hogy ez esetben a visszaküldés költsége nem a fogyasztót terheli. Előfordult már több olyan eset is, amikor a megrendelt és kifizetett terméket a kereskedő által ígért határidőn belül nem kapta meg a fogyasztó. Ebben az esetben ajánlott mielőbb írásban felvenni a forgalmazóval a kapcsolatot és egyezsége jutni a kiszállítás újabb időpontját illetően.

Szigorú szabályok vonatkoznak az internetes vásárlásra

Hajdu Zsolt zsolt.hajdu@mediaworks.hu

(Új Dunántúli Napló, 2019. szeptember 17., kedd, 6. oldal)

Bírsággal fenyegetik az Audit is

DÍZELBOTRÁNY | Az amerikai pereken az ügyvédek eddig 352 millió dollárt kerestek

Autónként 25 ezer eurós pénzbüntetéssel szembesül az Audi, ha nem teljesíti a megadott szeptember 26-i határidőre a csaló szoftverrel felszerelt dízelautóinak átalakítását. A német járműfelügyelet (KBA) ugyanis úgy látja, a cég szabotálja a levegőt fokozottan szennyező luxusautóinak kizöldítését.

A Bild am Sonntag épp a dízelbotrány kipattanásának negyedik évfordulóján közölt cikket arról, hogy a Volkswagen (VW) prémiummárkájánál nem veszik komolyan a figyelmeztetéseket, háromszori felszólításra sem tettek eleget a kötelezésnek, s az üvegházhatású gázokat bőven a határérték fölött kibocsátó, Euro-6 környezetvédelmi besorolású V6 és V8-as turbódízel motorral szerelt autók ma is ezerszám járják az utakat. A KBA 127 ezer illegális szoftverrel szerelt Audiról tud, közülük 77,6 ezret Németországban helyeztek forgalomba. Az Audi szóvivője ígéri, hogy tartani fogják a határidőt, s már csak a kifogásolt modellek 8 százalékával vannak elmaradásban, de azt nem tudhattuk meg, hogy a hatósági felszólításokat miért vették félvállról. Így "csak" 155 millió eurós bírság néz ki az Audinak, ha nem végez időre. Fizethet viszont az Audi és az anyacége az Ausztráliában forgalomba hozott környezetszennyező autói után. A helyi fogyasztóvédelem 2016-ban perelte be a VW-t amiatt, hogy 57 ezer, szándékosan és illegálisan átalakított autó eladásával átverte a vásárlóit. A most született egyezség értelmében a VW a pertársasághoz csatlakozott valamennyi VW-, Audi- és Skodatulajdonosnak, akiknek az autóját a simlis EA189-es kódszámú motorok hajtják, egységesen 290 ezer forintnyi bánatpénzt fizet. Aki nem perelt, az most magára vethet. A 87,8 millió amerikai dollár értékű egyezség értelmében a felperesek lemondanak további kárigényük érvényesítéséről, emellett a VW a perköltséget is magára vállalta.

Az Egyesült Államokban eddig 25 milliárd dollárba kerültek a VW-nek a dízelbotrány rendezésével kapcsolatos kiadásai, ehhez képest aprópénz az a 96,5 millió dolláros tétel, amelyet a napokban megítéltek a 98 ezer átvert, de a 495 ezer darab, illegálisan átalakított VW, Audi, Porsche visszavásárlási akciójában részt nem vevő járműtulajdonosnak. Ők típustól függően - az eddig kapott kártérítést megfejelve - most 518 és 2333 dollár közötti összeget kapnak kézhez, azaz 155 és 700 ezer forint közötti fájdalompenzt üti a markukat. Az utóbbi összeget az Audi A8-, Bentley Continental GT-, Porsche Cayennetulajdonosok tehetik zsebre. A károsultakat ebben az ügyben képviselő ügyvédek viszont hatalmasat szakítanak, 26 millió dolláros számlát nyújthatnak be a VW-nek. Ha úgy vesszük, ez sem kiugró összeg, hiszen ezt megelőzően az amerikai jogászoknak a főkolomposok, a VW konszern leányvállalata és a Robert Bosch ellen a dízelbotrányban megnyert ügyein - a Reuters összesítése szerint - 352 millió dollárt kerestek. Igaz, ez a summa a költségeiket is tartalmazza. Globálisan eddig 30 milliárd dollárjába került a dízelbotrány a VW-nek, amely a még folyamatban lévő ügyekre 6,1 milliárd dollárt tartalékol.

Környezet szennyező járművenként 25 ezer eurós bírság néz ki a német Audinak

KRIVÁN BENCE

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. szeptember 17., kedd, 11. oldal)

Jelölési hiányosságokat talált ketchupoknál a Nébih

Kisebb-nagyobb jelölési hiányosságokat talált a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a ketchupok ellenőrzésekor, a termékek élelmiszerbiztonsági és -minőségi szempontból megfeleltek a teszteken - közölte a Nébih kedden az MTI-vel. A hivatal szakemberei 38 ketchupot ellenőriztek, amelyek közül 19 tartósítószerrel, 19 pedig tartósítószer felhasználása nélkül készült. A termékeknel 25 esetben hatósági eljárás indult: kisebb jelölési hibák miatt [...]

Kisebb-nagyobb jelölési hiányosságokat talált a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a ketchupok ellenőrzésekor, a termékek élelmiszerbiztonsági és -minőségi szempontból megfeleltek a teszteken - közölte a Nébih kedden az MTI-vel. A hivatal szakemberei 38 ketchupot ellenőriztek, amelyek közül 19 tartósítószerrel, 19 pedig tartósítószer felhasználása nélkül készült. A termékeknel 25 esetben hatósági eljárás indult: kisebb jelölési hibák miatt az élelmiszer-vállalkozókat figyelmeztették, míg a súlyosabb jelölési hibák miatt élelmiszer-ellenőrzési bírságot szabtak ki, összesen mintegy 300 ezer forintot. A termékcímkéken található jelölések között előfordult, hogy adalékanyag-mentesként jelöltek egy terméket, amely valójában többféle adalékanyagot is tartalmazott, de akadtak hibák a "light" és a tápértékjelölésben feltüntetett cukor mennyiségének jelölésével is - közölte a Nébih. A Nébih megállapítása szerint a termék összetevői között feltüntetett sűrített paradicsom mennyiségét többféleképpen jelölik, legtöbb esetben csak a sűrített paradicsom százalékos arányának megadásával, amelynek nem ismert a szárazanyag-tartalma, emiatt azonban a fogyasztók számára nem derül ki egyértelműen a termék valódi paradicsomtartalma. Ezt a helytelen jelölési gyakorlatot a hatóság 20 terméknel tárta fel. A hivatal előírta a gyártók és a forgalmazók számára az átlagos paradicsomtartalom megadását - 100 gramm ketchup hány gramm paradicsom felhasználásával készült -, továbbá a felelős élelmiszer-vállalkozókat kötelezte a határidőket is tartalmazó intézkedési terv elkészítésére - áll a közleményben. - Szabolcs Szilágyi

[Eredeti](#)

(debreceninap.hu, 2019. szeptember 17., kedd)

A fogyasztók jogai napjainkban - téves hiedelmet oszlattak el

Fogyasztóvédelmi tájékoztatót tartott kedden az érdeklődőknek a Fehérvári Civil Központban Ulcz Miklós, a Székesfehérvári Járási Hivatal fogyasztóvédelmi osztályának

munkatársa. A fogyasztók jogai napjainkban címmel meghirdetett előadást lakossági igényekre reagálva kezdeményezte Dr. Horváth Miklósné önkormányzati képviselő.

Dr. Horváth Miklósné önkormányzati képviselő elmondta, hogy a tájékoztatóval azoknak az embereknek szeretnének választ adni, akiknek panaszai vannak az igénybe vett szolgáltatások miatt, másrészt fontos cél a "megelőzés" is. "Fogyasztói társadalomban élünk, ahol az interneten is folyamatosan bombáznak minket kecsegtető hirdetésekkel, ajánlatokkal, de nem biztos, hogy tudjuk, mi az amit megveszünk és milyen jogaink vannak akkor, ha mégsem olyan minőséget kapunk, mint amit szerettünk volna. Fontos tudni, hogy mielőtt bármire kiadjuk a pénzünket, tájékozódjunk alaposan és arról is, hogyan érvényesíthetjük jogainkat panasz esetén. Ha ezekkel tisztába vagyunk, akkor rengeteg bosszúságtól szabadítjuk meg magunkat." - emelte ki a tájékoztató kapcsán Dr. Horváth Miklósné önkormányzati képviselő. A beszélgetésen Ulcz Miklós, a Székesfehérvári Járási Hivatal fogyasztóvédelmi osztályának munkatársa várta az érdeklődőket az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért szervezésében. "Tévesen terjedt el a köztudatban, hogy ha én veszek egy terméket és mégsem tetszik, akkor minden esetben visszavihetem. Ilyen kötelezettsége a kereskedőnek nincs, ha csak nem külön vállalkásról van szó. Mindig előre, a vásárlás előtt kell tisztázni azt, hogy ha vásárolok valamit a páromnak, vagy a gyerekemnek és nem jó a méret, akkor visszahozhatom-e? Alap esetben kötelessége a kereskedőnek csak akkor van, ha hibás a termék." - hívta fel a figyelmet Ulcz Miklós, aki felhívta a figyelmet arra is, hogy minden esetben azonosításra alkalmas módon kell feltüntetni a termék eladási árát, egységárát, vagy a szolgáltatás díját. -

[Eredeti](#)

(szekesfehervar.hu, 2019. szeptember 17., kedd)

Remekül álcázott termékbemutatók

Fogyasztóként kaphattunk tanácsokat

SZÉKESFEHÉRVÁR Mihez is van joga a vevőnek vásárlás után? A soha meg nem unható témáról Ulcz Miklós beszélt a Fehérvári Civil Központban.

A Székesfehérvári Járási Hivatal fogyasztóvédelmi osztályának munkatársa a fogyasztók jogait körüljáró előadást tartott kedden. Horváth Miklósné önkormányzati képviselő előljáróban elmondta: a téma sokakat érint, ő is számos panasszal találkozott már. Ezért is szervezték az előadást, amellyel a megelőzést szeretnék segíteni.

Ulcz Miklós először az üzletben való vásárlásra tért ki. Hallhattuk, legyen szó akár cipőről, ruháról, műszaki cikkről, ha nem hibás az áru, a kereskedő utólag nem köteles azt kicserélni. Hiába nem tetszik az ajándék pulóver színe, vagy rossz a mérete. Persze vannak üzletek, ahol vállalják a cserét.

Az ár kapcsán megtudhattuk, hogy annak pontosnak és jól azonosíthatónak, áfával növeltnak és forintban megadottnak kell lennie. Az eladási ár mellett pedig szükséges az egységár feltüntetése is.

Ha reklamációra kerül sor hibás termék miatt, akkor a vevő négy dolgot kérhet a kereskedőtől. Javítást, árucserét, árleszállítást vagy a vételár visszaadását. A javításnál azt még nem szabályozták, mennyit köteles elfogadni a vevő, de az biztos, hogy a végtelenségig nem lehet javíttatni a terméket.

Ulcz Miklós felhívta a figyelmet arra, hogy míg régebben termékbemutatókon akartak az emberekre rásózni drága árukat, ma ezt sokszor egészségügyi felmérésnek álcázzák. Meghívják az illetőt ingyenes vizsgálatra, ahol kiderül, hogy valami gondja van, majd ajánlanak neki például kristályterápiát...

Az árak pontosnak és jól azonosíthatónak kell lennie

A szakember elmondta: nem minden ilyen eset átverés, ám az legyen gyanús, ha nem ismert eszközzel vizsgálnak, nem adnak receptet, nem hívnak vissza, és még el is akarnak adni valamit...

Ulcz Miklós hasznos tudnivalókról beszélt

BJ

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2019. szeptember 18., szerda, 5. oldal)

Új helyre kell fordulni a fogyasztóvédelmi vitákkal

Jelentősen változott a békéltető testületekkel kapcsolatos törvény, szeptember elsejétől az Innovációs és Technológiai Minisztérium alá tartoznak a békéltető testületek, amelynek szakmai követelményei is módosultak.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997-es törvény idén szeptember elsejétől hatályos módosítása értelmében szeptembertől már nem a Budapesti Békéltető Testülethez, hanem az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz fordulhatunk vitarendezéssel kapcsolatos segítségnyújtásért és tájékoztatásért. A törvény módosítása kapcsán felmerült kérdésekről és anomáliákról Nagy Ervin, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) elnöke és Baranovszky György, a Budapesti Békéltető Testület elnöke beszélt a BKIK szakmai konferenciáján. A törvenymódosítás nyomán a békéltető testületek működése egyszerűsödik, ami összességében pozitív irány - mondta Nagy Elek, aki szerint a szaktárcával való párbeszéd hiányossága azonban felvet kérdéseket. Kiemelte, hogy a kamarák jelölési joga a békéltető testületek tagjait illetően megszűnik, és a testületek az ITM alá kerültek. Nagy Elek emondta, hogy a BKIK célja a perek elkerülése és a viták peren kívüli elrendezése, valamint az, hogy a kamara tagja érezzék, kapnak szolgáltatást a befizetett tagdíj ellenében. Baranovszky György előadásában kitért arra, hogy a budapesti és a Pest megyek kamarák több mint 6000 ügyben jártak el tavaly, és mintegy 3000 ügyben adtak tanácsot, a két kamara az országos ügyek 60 százalékát viszi. A változásokkal kapcsolatban kitért arra, hogy a békéltető testületek munkájában az új szakmai követelmények szerint bármilyen felsőfokú végzettséggel és két év szakmai tapasztalattal rendelkező személy részt vehet, az új helyzetben a testület vezetője pedig az Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával lesz jogviszonyban. A vitás ügyeket egyfős tanács is rendezheti, kivételes esetben pedig három fő. A fogyasztóvédelem három pillére a hatóság, mint például a NÉBIH, a Gazdasági Versenyhivatal, a Magyar Nemzeti Bank, a kormányhivatalok és a járási hivatalok. A második pillér a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületek, amelyek többek között fogyasztóvédelmi oktatást és tájékoztatást is adnak. A harmadik pillér a békéltető testület, ahol a felek egyéni vitás ügyeiket rendezhetik ingyenesen és gyorsan, illetve fogyasztóvédelmi tanácsokat is kaphatnak. Mint arról már korábban beszámolt a Budapesti Békéltető Testület közleménye, módosulnak egyúttal a határon átnyúló, online adásvételi

vagy szolgáltatási szerződéssel kapcsolatos fogyasztói jogvita rendezésére irányuló előírások is, hiszen, míg korábban a fővárosi kereskedelmi és iparkamara mellett működő békéltető testület - azaz a Budapesti Békéltető Testület - látta el kizárólagos illetékességgel a vitarendezési feladatokat (a pénzügyi tárgyú ügyeket kivéve), addig a fogyasztóvédelmi törvény változása következtében az online adásvételi vagy online szolgáltatási szerződéssel összefüggő, határon átnyúló fogyasztói jogvita esetén a kijelölt kamara által működtetett békéltető testület az illetékes. -

[Eredeti](#)

(novekedes.hu, 2019. szeptember 17., kedd)

Egy ezres kajára, 38 forint mobilra

A friss statisztika szerint a boltban egy ember egy nap átlag 1.054 forintot költött első félévben élelmiszerekre. Mobiltelóra jutott napi 38 forint, amit persze félre kellett tenni, ruhára pedig 243 forint. Az építőanyag vásárlás nőtt a leggyorsabban. akkor mire is költjük a pénzünket. Ennivalót, innivalót nem csak az élelmiszerboltból veszünk, de fordítva is [...]

A friss statisztika szerint a boltban egy ember egy nap átlag 1.054 forintot költött első félévben élelmiszerekre. Mobiltelóra jutott napi 38 forint, amit persze félre kellett tenni, ruhára pedig 243 forint. Az építőanyag vásárlás nőtt a leggyorsabban. akkor mire is költjük a pénzünket. Ennivalót, innivalót nem csak az élelmiszerboltból veszünk, de fordítva is igaz, porszívót is vehetünk az élelmiszeres nagyáruházban. A boltos statisztika egyrészt a különböző boltféleségeket csoportosítja - üzletfajtánként-, így megtudható, mennyi például az élelmiszerboltok, vagy éppen a bútor és műszaki áruházak forgalma. Ráadásul például a legnagyobb hipermarketek szinte mindent árulnak, de műszaki áruházban is árulnak kávé, ha már van kávéfőző. Az előbbiektől eltérően bolttípusoktól függetlenül azt is összegzi a statisztika, hogy az egyes áruféleségekből mennyit vásárolnak a családok. Ez a mérés is a boltos vásárlások növekedését mutatja, de itt már áruféleségekként is lehet turkálni az adatokban. Az élelmiszerekre költjük a legtöbbet, függetlenül attól, hol árulják. utána a ruhaféleségek jönnek a sorban, majd az építőanyagok, barkács-holmik. 2019 érdekessége, hogy testápolási cikkekből, kozmetikumokból nem nőtt előző évhez képest a vásárlások értéke. A növekedés tempóját nézve a 20%-os ütemet közelítette az építőanyagok, barkácsféleségek piaca és a bútorvásárlás, ezeket a területeket az elektromos háztartási gépek követték a sorban. És a részletek: boltos költségek 2018 2019 2019/2018 első félév egy napra első félév egy napra élelmiszer, ital 1.745 milliárd forint 986 forint 1.865 milliárd forint 1.054 forint +6,9% ruha, lábbeli 398 milliárd forint 225 forint 431 milliárd forint 243 forint +8,3% építőanyag, barkács holmik 246 milliárd forint 139 forint 293 milliárd forint 158 forint +19,1% kozmetikum, testápolás 198 milliárd forint 112 forint 197 milliárd forint 111 forint -1% bútor 83 milliárd forint 47 forint 98 milliárd forint 55 forint +18,1% tisztítószer 85 milliárd forint 48 forint 92 milliárd forint 52 forint +8,2% elektromos háztartási gép 92 milliárd forint 52 forint 108 milliárd forint 61 forint +17,4% játék, sportszer 73 milliárd forint 42 forint 81 milliárd forint 46 forint 10,9% mobiltelefon 59 milliárd forint 33 forint 67 milliárd forint 38 forint 15,2% KSH, időszak: első félév Úgy egyébként a boltos vásárlások mérlege a következő volt 2019 első félévében: 2017 2018 2019 boltos kiskor vásárlás, első félév egy fő/nap 2.664 forint 2.933 forint 3.198 ^ forint egy fő/hónap 80 ezer forint 88 ezer

forint 96 ^ ezer forint népességszám 9 797 561 9 778 371 9 772 756 KSH, időszak: első félév, folyó ár, népességszám: fő A növekedés tempójának története pedig a következő volt: 2019 első félév első negyedév második negyedév első félév háztartások fogyasztási kiadása +6,9% +4,7% V +5,8% ezen belül boltos kisker +6,1% +5,2% V +5,6% KSH, érték: százalék, változás előző év azonos időszakához képest (blokk.com, 2019. szeptember 17.) A Balaton egy megyényi pénzzel megdobja a boltokat Ilyen hőségben vásárolni a boltban? Kell azért. És ha nyaralni megyünk, akkor is. A nyári hónapokban több mint 40 milliárd forintot költenek a nyaralók a Balaton partján a boltokban. Ez több, mint egy megye átlagos havi boltos bevétele, ami csak 31 milliárd forint volt 2018-ban. Még a statisztika sem takargatja, sőt, meg is mutatja, hogy a nyári melegben sokan rohannak a Balatonra, a legnagyobb üdülőhelyünkre és ott költenek is szépen a boltokban. Kinyitnak a szezonos boltok is a tó partján, hiszen télen nekik nem éri meg pusztán a helyben lakók miatt felhúzni nap mint nap a redőnyt. Egyébként is változnak nyáron a költekezési szokások, nem csak az időjárás miatt. Igaz, sokkal több a turista is, de a legtöbben ilyenkor mennek szabadságra, ráadásul iskolaszünet is van, a drága táborozás pedig nem megy egész nyáron. Így otthon is esznek a diákok, ami az élelmiszerboltok forgalmát húzza felfelé. Ott vannak a nyári vásárok is, amiktől nem omlik össze a bolt és ki lehet söpörni a fölös készletet. Balaton parti boltos parti Szűkre szabott időben a balatoni nyár, igazából az iskolaidőszakban tombolnak a tóparton a nyaralók, hiszen ekkor tud együtt lenni és menni a család. Igaz, emiatt a június az csak félszezon hónap, hiszen az iskolázás a közepére esik és a balatonosok tapasztalatai alapján augusztus 20 után már lanyhul a szezon. Szeptemberig pedig a többség lelép a tópartról. A statisztikából megyénként lehet kiolvasni a nyári forgalom változásait, nekünk sem marad más módszer. Előljáróban meg kell jegyezni, hogy a 2018-as 11 ezer milliárdos boltos költekezésből a főváros és Pest megye elvisz 4 ezer milliárd forintot. Így a 19 megyének összesen 7 ezer milliárd forint körüli boltos költekezés jut, aminek havi átlaga 31 milliárd forint, tehát ehhez kell mérlesezni, januárral, karácsonnyal és nyárral együtt. Nos, az előbbieket is mérlegre dobva már nem is olyan kis összeg az a 40 milliárd forint feletti költekezés, ami 2017-ben és 2018-ban volt, a balatoni térség három megyéjének boltos költekezését megdobva. Hoz egy megyényi átlagos pénzt a Balaton a nyaralók zsebéből (összeadva minden hónap többletét a júniushoz mérve külön-külön): nyári Balaton 2017 2018 Somogy Veszprém Zala Balaton Somogy Veszprém Zala Balaton május 23 V 28 V 25 V 76 V 26 V 32 V 27 V 85 V június 26 30 26 82 28 34 28 90 július 32 33 28 93 36 38 30 104 augusztus 32 34 29 95 36 38 31 105 szeptember 23 27 25 75 25 31 27 83 nyári költekezés + 42 +44 KSH, érték milliárd forint, Balaton: három megye együtt, (blokk.com, 2019. július 25.) Boltos top költekezés: mobil, ruha, bútor A hiúság is diktál. Nem csak többet, hanem másra is költünk, mint korábban. Eddig mobiltelefonból, ruhafélékből és bútorból nőttek leggyorsabban a vásárlások. A legtöbbet az élelmiszerek után a lakással kapcsolatos holmikra (építőanyagokra, lakberendezésekre) és a ruhafélékre költünk. És jönnek az újabb változások is a pénztárcánk világában. A jövőben lakáskiadások mozgathatják legnagyobb erővel a boltos piacot, az elektronika további térhódítása mellett. Napról-napra változik a boltos világ. A pénztárcája vastagodásával persze többet engedhet meg magának a vásárló, meg is dobja a vásárlásait jócskán a neki tetsző cuccokból. Ha van több pénz - ennivaló persze kell minden napra -, a digitális világ, a hiúság és a "lakni azért kell valahogy" igényei mozgatják leginkább a boltos piacot. Jelzi ezt az is, hogy az elmúlt években a mobil, a ruha és a bútórvásárlások ugrottak meg a legnagyobb ütemben a boltos költekezésen belül, ami mindent megmutat egyik oldalról a kínálat, másik oldalról a kereslet változásából: leggyorsabban nőttek megugrás 2018/2013 mobil telefon +159% ruhafélék +95% bútor +92% KSH, 2018/2013 A legnagyobb költekezési szelete a boltos világnak persze az élelmiszer, az is marad jó darabig. Az élelmiszerek piaca komótosabban mozgott

eddig is, itt mindig pontosabban számolgatnak a háziasszonyok, miből mennyit vegyenek. A költségek értékét nézve a második a sorban a lakás, az építőanyagok és a lakásfelszerelések piaca. Ez nyilván összefügg azzal, hogyan növekedett az elmúlt években a lakáspiac, ami húzta a hozzá kapcsolódó boltos vásárlásokat is. Ráadásul egyre több jutott ezen belül a nagyobb értékű bútorokra, valamint háztartási elektromos nagygépekre is. Ruhából a fast fashion tarol itthon is. A kínai piacok és a turkálók fénye sokat kopott, de azért léteznek még. A digitális világ boltos ketyeréinek kínálatában a villámgyors technikai fejlődés a döntő, a mobil telefonok visznek is mindent. Ma még kisebb a tempója, de azért a boltos világ átlaga felett bővült a szabadidős cikkek piaca is: kiemelt árucsoportok 2013 2018 2018/2013 napi fogyasztási cikkek (élelmiszer, ital, kávé, kozmetika, tisztítószer) 3.361 4.288 +927 md.ft +28% építőanyag, lakásfelszerelés (építőanyag, barkács, bútor, háztartási cikk, elektromos háztartási gép) 1.093 1.483 +390 md.ft +36% ruházat, bizsu (ruházat, lábbeli, használt cikk, óra, ékszer) 542 965 +423 md.ft +78% elektronika (telefon, számítógép, híradástechnika, fotó-optikai készülék) 254 396 +142 md.ft +56% szabadidős cikkek (könyv, újság, papíráru sportszer, játék) 227 309 +82 md.ft +36% kiskereskedelem összesen 8.514 11.219 +2.705 md.ft +32% KSH, érték: milliárd forint Azért legalább egy hokedli is kell majd Az elkövetkező időszakban tovább formálódik a boltos világ. A lakáspiac várható további gyorsulása és az induló családtámogatások előreláthatóan az eddigieknél is jobban pörgetik majd a lakhatással kapcsolatos boltos kiadásokat is, így a bútor, lakásfelszerelés, valamint az építőanyag vásárlásokat. A tartós elektromos háztartási gépek piaca lesz még az, ahol nagyobb növekedés várható az eddigieknél, a lakáspiac további bővülésével összhangban. A digitális ketyerek boltos piacán a mobiltelefonvásárlások még egy jó ideig tarolni fognak, hiszen az okostelefonok egy sor más szolgáltatást is kiváltanak, évről-évre jönnek az újdonságok, például a hajtógatók fajta már olvasókönyvnek is jó, fényképezőgépet pedig már régóta felesleges is külön vásárolni. És ma még csekély a súlyuk, de egyre nagyobb számban jönnek majd a különféle okoscuccok is. Ráadásul az elektromos holmik egyre okosabbak lesznek, ide-oda beépül sok digitális ketyere. Jelentősebben bővíthet a sportszer, hobbi-, játékok piaca is, hiszen például egyre divatosabb a sportos életmód, a játékvásárlás pedig a gyermekes családok örök vásárlási programja. És formálódik a játékpia is. A ruhás piac tempója lassulhat, hiszen egyrészt megtelt a gardrób, már csak cserélni kell, másrészt kell a pénz máshova is. Az élelmiszerpiacon várható drágulás is pénzt vesz el, itt fékeződhet is az eddig is visszafogottabb tempó. Sajátos területe a boltos világnak az üzemanyagok piaca, ahol azért jelentős a vállalkozások vásárlásainak súlya. Elkülönítve célszerű kezelni a gyógyszer és gyógyászati eszközök vásárlásait is. És a dohányboltok sem szokványosak, de viszik a pénzt szépen ők is. És akkor az egész - részletekben is nézve a boltos világot Azért további változások kiolvashatók. A napi cikkek piacát a kozmetikumok húzzák, az alkoholféleségek piaca pedig alig nőtt: árucsoport 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2018/2013 napi fogyasztási cikkek élelmiszer 2.276 2.311 2.380 2.525 2.733 2.883 +607md.ft +27% alkoholtartalmú ital 322 312 306 308 342 347 +25md.ft +8% alkoholmentes ital 264 258 264 271 301 322 +58md.ft +22% kávé 75 81 84 87 88 104 +29md.ft +39% kozmetika, testápolás 272 316 332 372 399 443 +171md.ft +63% tisztítószer 152 170 178 181 180 189 +37md.ft +24% napi cikkek együtt 3.361 ... 4.288 +927md.ft +28% Kiskereskedelem összesen 8.514 8.949 9.016 9.402 10.203 11.219 +2.705md.ft +32% KSH, érték: milliárd forint Minek annyi ruha, kérdezhetnénk, lesz is lassulás itt: árucsoport 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2018/2013 ruházat, bizsu ruházat 335 407 463 509 574 653 +318md.ft +95% lábbeli 153 171 188 206 232 238 +85md.ft +56% használt cikk 25 30 32 34 33 34 +9md.ft +36% óra, ékszer 29 31 32 34 36 40 +11md.ft +38% ruházat, bizsu együtt 542 ... 965 +423md.ft +78% Kiskereskedelem összesen 8.514 8.949 9.016 9.402 10.203 11.219 +2.705md.ft +32% KSH, érték: milliárd forint Itt viszont jobban fog húzni a piac, hiszen jön

az állami támogatások sorozata: árucsoport 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2018/2013
lakásfelszerelés bútor 98 111 122 138 158 188 +90md.ft +92% lakástextília 52 63 66 70 80
94 +42md.ft +81% világítóberendezés 65 62 56 54 62 74 +9md.ft +14% háztartási cikk 81
83 93 99 109 115 +34md.ft +42% tartós elektromos háztartási gép 83 76 84 97 112 129
+46md.ft +55% elektromos háztartási kisgép 65 71 72 71 78 88 +23md.ft +35%
lakásfelszerelés együtt 444 ... 688 +244md.ft +55% Kiskereskedelem összesen 8.514 8.949
9.016 9.402 10.203 11.219 +2.705md.ft +32% KSH, érték: milliárd forint Marad a gyorsulás
a digitális világ boltos vetületén: árucsoport 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2018/2013
elektronika telefon 51 54 60 68 87 132 +81md.ft +159% számítógép 84 90 95 97 97 109
+25md.ft +30% híradástechnika 81 86 85 88 94 104 +23md.ft +29% fotó-optikai készülék 38
44 45 48 48 51 +13md.ft +34% elektronika együtt 254 ... 396 +142md.ft +56%
Kiskereskedelem összesen 8.514 8.949 9.016 9.402 10.203 11.219 +2.705md.ft +32% KSH,
érték: milliárd forint Ezek is részei a boltos világnak. Éppen drágul a benzin, ez is sokat
számít: egyes sajátos áruterületek üzemanyag 1.570 1.624 1.491 1.461 1.607 1.853
+283md.ft +18% gyógyszer, gyógyászati eszköz 453 476 466 481 484 505 +52md.ft +11%
dohányár 414 535 561 588 625 682 +268md.ft +65% Kiskereskedelem összesen 8.514
8.949 9.016 9.402 10.203 11.219 +2.705md.ft +32% KSH, érték: milliárd forint
(blokk.com, 2019. április 10., frissítve) Budapesten 1,4 millió, Szabolcsban 0,6 millió forint
Ennyi boltos költség jutott 2018-ban egy-egy lakósra. Élén jár Budapest után Győr-Moson
Sopron és Pest. A fővárosban és 11 megyében egy millió forint felett jutott egy-egy főre
számolva a boltos forgalom 2018-ban. A többi megyében kevesebb. Nem is mindegy, hogy
melyik bokor alatt van a boltod. És a budapestiek nagyon lassúak is tudnak lenni
növekedésben, a leggyorsabb Veszprém megye, közel 9%-kal. 2018-ban 6,6%-kal nőtt a
boltos költekezés, ami az elmúlt esztendőket nézve rekord nagyságú megugrás. A bérek,
keresetek 10% feletti ütemben emelkedtek, így volt miből többet költeni. Persze,
különbségek azért vannak, ha az egyes megyékben nézzük a növekedés ütemét. És ez látszik
is, mivel a boltos kiskereskedelemről most már fillére pontos adatokkal tud dolgozni a
statisztika, hiszen felhasználják az online pénztárgépek adatait. Az egyes megyéket
összehasonlítva 2018-ban a leggyorsabban Veszprém, Fejér és Somogy megyékben nőtt a
boltos költekezés, legalább 8%-os ütemben. Budapest a maga 4,1%-os növekedési ütemével
ugyanakkor hátulról a harmadik, utolsó előtti Bács-Kiskun, a sor végén pedig Győr-Moson-
Sopron kullogott 2018-ban. Ez persze csak a növekedés üteme, ami ráadásul időről-időre
nagyokat hullámozik a megyék között, hiszen például a 2018-ban első Veszprém 2017-ben
csak fele akkora ütemben nőtt: térség 2017 2018 Veszprém 104,2 108,6 Fejér 107,2 108,5
Somogy 106,0 108,0 Békés 105,1 107,7 Jász-Nagykun-Szolnok 105,0 107,3 Borsod-Abaúj-
Zemplén 105,9 107,1 Heves 107,3 106,7 Nógrád 102,7 106,5 Szabolcs-Szatmár-Bereg 103,3
106,3 Pest 106,2 106,3 Csongrád 105,0 105,9 Hajdú-Bihar 105,9 105,9 Komárom-Esztergom
103,9 105,5 Vas 104,1 105,5 Baranya 103,4 105,1 Tolna 104,1 104,7 Zala 101,9 104,3
Budapest 103,8 104,1 Bács-Kiskun 103,5 103,9 Győr-Moson-Sopron 105,1 103,4 Ország
összesen 105,6 106,6 KSH, változás, kiigazítatlan volumen index, előző év: 100% A
budapestiek a legtöbbet, a szabolcsiak a legkevesebbet engedhetik meg maguknak a boltban
A boltos költekezés területi különbségeit számos ok befolyásolja. Nyilván a döntő a hó
végi boríték vastagsága, de tudott, hogy ebben is vannak kisebb-nagyobb különbségek az
egy-egy földrajzi térségek között. Számít a gazdasági fejlettség, vagy az idegenforgalom,
turizmus súlya, a nagyobb településeknél a környékről oda munkába járók költekezési kedve,
a közlekedési viszonyok, a településszerkezet, vagy éppen a határközeliség. Érthető, hogy az
egy lakósra jutó költekezésben az ország közepe a legerősebb, Budapest az első, Pest megye
a harmadik, nyilván a fővárost övező bevásárlónegyedek jóvoltából is, amelyek döntő
részben az autós bevásárlásokra épültek. Nem meglepő az sem, hogy az iparilag fejlett Győr-

Moson-Sopron lakói a sorban a második legnagyobb költekezők. Az éves szinten legalább milliót költők tábora nem is csekély, hiszen a fővárossal együtt a megyék felét magában foglalja. Békés, Borsod, Nógrád és Szabolcs azok a területek, ahol 2018-ban 0,8 millió forint alatt volt az egy lakásra jutó boltos költekezés, vagy megfordítva, a vásárlás értéke. Ennek is megvannak a gazdaságtörténeti okai, melyek távolabbi idősokra is visszanyúlnak. A növekedés tempójában viszont már a középmezőnyben vannak, így hátrányuk valamelyest mérséklődött is: térség boltos forgalom lakosság száma egy lakásra jutó forgalom Budapest 2.496 milliárd 1,75 millió 1,426 millió ft Győr-Moson-Sopron 590 milliárd 462 ezer 1,278 millió ft Pest 1.551 milliárd 1,262 millió 1,229 millió ft Zala 316 milliárd 271 ezer 1,168 millió ft Vas 279 milliárd 253 ezer 1,104 millió ft Veszprém 374 milliárd 341 ezer 1,096 millió ft Fejér 450 milliárd 417 ezer 1,079 millió ft Komárom-Esztergom 310 milliárd 297 ezer 1,044 millió ft Jász-Nagykun-Szolnok 421 milliárd 371 ezer 1,134 millió ft Csongrád 427 milliárd 400 ezer 1,068 millió ft Somogy 312 milliárd 304 ezer 1,028 millió ft Bács-Kiskun 507 milliárd 506 ezer 1,003 millió ft Baranya 359 milliárd 364 ezer 986 ezer ft Heves 289 milliárd 296 ezer 975 ezer ft Tolna 205 milliárd 219 ezer 935 ezer ft Hajdú-Bihar 487 milliárd 530 ezer 920 ezer ft Békés 298 milliárd 338 ezer 882 ezer ft Borsod-Abaúj-Zemplén 545 milliárd 648 ezer 840 ezer ft Nógrád 140 milliárd 191 ezer 732 ezer ft Szabolcs-Szatmár-Bereg 338 milliárd 558 ezer 606 ezer ft Ország összesen 11.219 milliárd 9,778 ezer 1,147 millió ft KSH, 2018., boltos forgalom értéke: milliárd forint, ország összesen: online értékesítéssel együtt, lakosság száma: ezer fő, egy lakásra jutó vásárlás: millió, vagy ezer forint (blokk.com, 2019. március 13.) Ha több a pénzed, még a turkálóban is többet költesz 2018-ban negyedével többet cipekedtek a háziasszonyok a boltos vásárlásokból hazatérve, mint 2015-ben, ennyivel nőtt a boltos vásárlások mennyisége (kilóban, méterben, literben, darabban, tehát változatlan áron számolva). De közben át is alakult a költekezés szerkezete. A legnagyobb összeggel és ütemben az iparcikkes vásárlások nőttek. De hízott az illatszerek, a tartós javak és még a turkálók piaca is. Régi szabály, amióta a boltos világ létezik, hogy ha több a családok pénze, többet is költenek a boltokban, különféle szolgáltatóhelyeken. Az elmúlt néhány esztendőben megugrottak a bérek, keresetek, nőtt is a családi költekezés. A háztartások összes fogyasztási célú kiadása ötödével emelkedett 2015-2018 között (mennyiségben, volumenben), de ezen belül a boltos vásárlás már 25%-kal. Az egyes áruterületeket nézve azonban már eltért a növekedés üteme. A boltos vásárlások legnagyobb ütemben az iparcikkes boltokban emelkedtek, 37%-kal a vizsgált időszakban (2015-18 között). Ez 977 milliárd forint többletet hozott ezeknek a boltoknak a konyhájára, azaz a pénztárgépébe, mivel most már az online adatokból dolgozik a statisztika. Üzemanyagra sem sajnálták a pénzt az autósok, hiszen itt 30% volt a piac növekedése (literben számolva), persze erős árhullámvész közepette. 2015-ben és 2016-ban nagyot estek az üzemanyag árak (10-10%-os átlagos nagyságrendben), jócskán 400 forint alá csúsztak, ami egy lélektani határ. Ezt követően volt ugyan 2017-ben és 2018-ban egy 7-7% körüli emelkedés, de fogyott szépen az üzemanyag is, 427 milliárd forinttal hizlalva a költekezés értékét. Az élelmiszeres boltok is több bevételt könyvelhettek el, de itt szerényebb volt a mennyiségben számolt növekedés, 15%, a vizsgált esztendőkben együttesen. De értékben azért kicsúszott itt is 800 milliárd forint kiadási többlet, amihez hozzátartozik az élelmiszerboltos piacon mért áremelkedés is. Az infláció élelmiszereknél 2015-18 között együtt számolva közel 9%, a szeszesital, dohányárak körében pedig már 17% volt. Ez a költekezés értékét felfelé, a vásárlások mennyiségét visszafele húzta. A ruházat, tartós iparcikk körében egyébként az 1%-os sávon belül mozogtak az árak, fel, vagy éppen lefele. Az előbbieket nyomán az iparcikkek súlya megemelkedett a boltos költekezésben: boltos világ 2015 2016 2017 2018 2015/2018 élelmiszerbolt érték 4.301 4.669 4.736 5.101 + 800 md.ft változás +4% +2,9% +2,9% +4,1% +15% iparcikkes boltok érték 3.240 3.496 3.827 4.217 + 977 md.ft változás

+7,4% +7,2% +8,6% +9,3% + 37% benzinkút érték 1.475 1.438 1.640 1.902 + 427 md.ft
 változás +7,1% +5,1% +7,1% +7,5% +30% bolti kisker összes érték 9.016 9.402 10.203
 11.219 + 2.203 md.ft változás +5,8% +4,8% +5,6% +6,6% +25% KSH, érték: milliárd forint,
 változás: %, kiigazítatlan volumenindex, 218/2015: kerekített indexadatok A leggyorsabban
 a webáruházak növekedtek az elmúlt években, ahol 2018-ban 30% volt a bővülés üteme, a
 korábbi években is hasonló mértéket mutatott a statisztika. A ruházati boltok fékeztek, itt
 2015-ben 12%, 2018-ban már csak 2% volt a növekedési ütem. A tartós cikkek
 költségezésében lassan lépdelték előre a családok, 2015-ben még nem mozdult ez a piac, de
 2018-ban már 7% volt a növekedési ütem. Illatszerre sohasem sajnáltuk a pénzt, itt ugyan
 hullámozott a vásárlás növekedési mutatója, de végig jelentős volt a piacbővülés üteme, hol
 10% felett, hol alatta mozgott, 2018-ban 7% volt. És 2018-ban 3%-kal nőtt a turkálók
 forgalma is, összességében sem esett vissza a használt cikkek vásárlása. (blokk.com, 2019.
 március 7.) Rekordot is hozott az online kassza A statisztikában. A KSH most már beépítette
 a boltos kiskereskedelem mérésébe az online kasszarendszer adatait. Így a 2018-as boltos
 világ a korábban számolt 6%-kal szemben 6,6%-kal nőtt. A kasszapénz - a folyóáras bevétel
 - viszont a korábban becsülnél némileg kevesebb lett. Most már csak havonta egyszer lesz
 kisker statisztika, ami azért nem volt rossz eddig sem. És erősen indult 2019 is, hiszen
 januárban 5,4%-kal nőtt a boltos kiskereskedelem az előző év elejéhez képest. De ne feledjük,
 a korábbi 2018-as esztendő 9,7%-kal indult januárban és ebből lett éves szinten 6,6%. Na de
 az online kasszahatás a statisztikában: felhúzta a növekedés ütemét A KSH eddig egy
 egységes uniós módszertan alapján meghatározott boltos kör adatszolgáltatása nyomán
 becsléssel határozta meg a kiskereskedelmi forgalom adatait. Most már az online
 kasszaadatok felhasználva számol, amihez hozzátartozik, hogy minden apróságra azért nem
 adnak választ a nyugtaadatok. A folyóáras kiskereskedelmi adatsorban 2015-től évente 260
 milliárd forintnyi eltérés van a régi és az új rendszer között, kivéve 2018-at, amikor ez
 valamennyivel kisebb lett. A nagyságrendet tekintve ez 2-3%-os eltérés a becslésben, ami a
 statisztikai világában jó eredménynek számít: folyóáras adatsor 2014 2015 2016 2017 2018
 régi 8.949 9.278 9.668 10.465 11.435 új 8.949 9.016 9.402 10.203 11.219 eltérés . - 262 -
 266 - 262 - 216 KSH, érték: milliárd forint A boltos világ növekedési mutatóiban csak az
 utóbbi két esztendőben, 2017-ben és 2018-ban tértek el a régi és az új módszertan szerinti
 adatok, ami az utóbbi év piacbővülését dobta meg érzékelhetőbb mértékben. Ebben a
 viszonylatban a 0,6%-os többlet már a növekedés nagyságrendjét is feljebb tolta némileg, de
 ennél nagyobb baj ne legyen: változás mutatók 2014 2015 2016 2017 2018 régi 105,2 105,8
 104,8 105,4 106 új 105,2 105,8 104,8 105,6 106,6 KSH, kiigazítatlan volumenindex, érték:
 százalék Így némi ráncfelvarrással most már pontosabb adatok jönnek a boltos világból. És
 hogy miért 2015-től: erre az időszakra épült ki az online kasszarendszer. (blokk.com, 2019.
 március 5.) Faljuk a mobiltelefont: ez az ajándékláger A legfrissebb statisztika szerint is
 szépen hízott a boltos világ 2018 első három negyedében. És már ebből is tudni, hol
 keresik karácsony előtt a vásárlók a legnépszerűbb ajándékokat. Beletúrtunk az
 ajándékkosarakba és más jelek, például a fekete péntekes akciós vásárlások is azt mutatják,
 hogy az ajándéklistán toronymagasan vezet a mobiltelefon. De lesz sok más, nem csak
 műszaki cikk, hanem játék, könyv, kozmetikum, vagy ruhadarab is a fa alatt. Az
 előrejelzések és az eddig megismert statisztika szerint 6% feletti tempóban nő 2018-ban a
 boltos világ, az eladott árumennyiséget nézve, szaknyelven volumenben, úgy egyébként ez
 darabot, kilót, métert, litert és minden más mértékegységet is jelent, tehát kiszűrve az
 árváltozásokat. Hát most félretettük a szűrőt, és azt néztük, az egyes árucsoportoknál mennyi
 pénzt hagytak a vásárlók a boltok pénztáraiban, egyébként ebben az adatban a webáruházak
 is benne vannak. Sorba is állítottuk a családok költségezését, de nem a vásárlások értékét,
 hanem a növekedés ütemét néztük. Nyilván ez egyik mutatója a kedveltségnek,

népszerűségnek is. A kótya-vetye világ topja a mobiltelefon A költségek növekedési ütemének lajstroma alapján 2018-ban a legnépszerűbb boltos portéke a mobiltelefon. Az előző évhez képest másfélszeresére ugrott a vásárlások értéke, ami több árulkodó jelnél. Ehhez képest a többi műszaki cikk jókora lemaradásban van a piachízlalás ütemében, de azért sok panaszra itt sincs ok, hiszen megközelíti a 20%-ot az eddigi növekedés üteme is. És a tapasztalat az, hogy az első három negyedévet követően a negyedik más csak jobb szokott lenni. Az élbolyban tanyáznak a kozmetikumok is, amiben nincs meglepetés, ajándéknak is népszerű a termékcsoporthoz. Az évközi arányokat nézve ugyanakkor nem tűnik ki, hogy mennyire népszerű ajándék a játék és a könyv. Sajátossága ennek a két piacnak viszont, hogy az éves forgalom több mint fele a karácsonyhoz kötődik. Ebből is következik, hogy lusta időszak az év első kilenc hónapja, így ebben a körben a kivétel erősíti a szabályt, más adatok szerint karácsony előtt itt is folyik a pénz a pénztárcákból. 2018 boltos növekedési topja a következő: boltos világ (január-szeptember) 2017 2018 változás telefon 57 85 + 49% tartós elektromos háztartási gép 77 91 + 18% elektromos háztartási kisgép 50 59 + 18% kozmetika, testápolás 283 333 + 18% híradástechnika 56 65 + 16% játék, sportszer, hobbi 103 117 + 14% számítógép 68 76 + 12% óra, ékszer 24 27 + 12% ruházat 403 454 + 13% lábbeli, bőrdíszmű 163 169 + 4% könyv, újság, papíráru 98 96 - 2% KSH, érték: milliárd forint, 2018 első három negyedév A boltos ajándékkosár Az előbbiekből kiindulva, de azért mást is figyelembe véve összeállítottuk 2018 ajándékkosarát, ami a következőket rejt magában, azzal, hogy azért még sok más is a fa alá juthat, hiszen az ajándékozási ötletek tárháza végtelen: 2018 karácsonyi ajándékkosara kozmetikum 15 ruházat 20 játék 25 könyv 25 műszaki cikk 35 Forrás: KSH, különböző felmérések, előrejelzések, érték: milliárd forint Így előreláthatóan jóval többre fog kerülni a karácsonyi ajándékozón 100 milliárd forintnál. Tudjuk persze, hogy az így kikerekedő átlag mögött jókora különbségek is vannak, amit jeleznek például a boltokban is szervezett különféle támogatási akciók, a civil szervezetek segítségével. Nem mindenkinek futja ajándékra, ezért is fontos ez a fajta segítség is. Tarol a techvilág: eddig is így volt Úgy egyébként az elmúlt évek irányzatai összességében is azért azt is jelzik, hogy a korszerű techcuccok húzzák leginkább a boltos vásárlásokat, nem csak karácsonykor. Ezzel egyidejűleg pedig át is alakul a boltos világ áruszerkezete, belső összetétele, hiszen a fő árucsoportokat nézve az iparcikkek piaca gyorsabb ütemben nő az élelmiszer vásárlásoknál: 2013 2014 2015 2016 2017 2017/2013 telefon 51 54 61 70 83 + 63% bútor, műszaki cikk 98 111 125 142 159 + 62% sportszer, játék 97 116 128 139 155 + 60% ruházat 488 579 341 669 736 + 51% kozmetika, testápolás 272 316 341 383 404 + 49% teljes kiskereskedelem 8.514 8.949 9.278 9.668 10.426 + 22% KSH, érték: milliárd forint (blokk.com, 2018. december 17.) Ajándékvásárlás: az utolsó három nap amikor szétverjük a boltokat. Az ajándékvásárlás csúcsa az arany hétvége, amibe a péntek, a hagyományosan legerősebb vásárlási nap is belelóg. A bevásárlás fő színtere még mindig a hagyományos bolt. A webáruház súlya azonban már 15% az iparcikkos vásárlások mellett. Jóval 100 milliárd felet lesz az ajándékvásárlás. Szépen nőnek a bérek, keresetek, 10%-nál még mindig nagyobb ütemben. Ez látszik is a boltos világban, ahol pedig 6% feletti a növekedés. És ez azt is jelzi, hogy az év végi ajándékvásárlás is nagy lendülettel száguld, ezt már előzetesen jelezte a black friday roham is. Arany hétvégén pedig elmegy majd vagy 150-200 milliárd forint, de be kell vallani, ezt nehéz megbecsülni. A boltos ajándékkosár Számos előrejelzés latolgatja, mennyit is költenek a családok a karácsonyi ajándékokra. Ezt persze a boltosok is igyekeznek már előre felmérni, hiszen készülniük kell. Így számadás akad bőven, amiből összeállítható 2018 boltos ajándékkosara. Persze az ajándékozási ötletek tárháza végtelen, így sok minden más is lesz a fa alatt: 2018 karácsonyi boltos ajándékkosara kozmetikum 10 ruházat 20 játék 25 könyv 25 műszaki cikk 30 Forrás: céges beszámolók, különböző felmérések, előrejelzések, érték: milliárd forint Csúcson az arany hétvége Az arany hétvége

most különösen erős lesz. Egyrészt közvetlenül megelőzi az ünnepnapokat, másrészt az időjárás, valamint a decemberi munkanapcserék, amikor szombaton is dolgozni kellett, erre a hétvégére terelik a vásárlásokat. De hát nyilván nem véletlen, hogy az év legerősebb hónapja a boltos világban a december. Ami nem kevés, egy 150 milliárdnyival több folyt ki a zsebekből már korábban is decemberben a megelőző hónapok költekezéséhez mérten, hiszen ment a pénz ajándékokra és az ünnepi asztalra valókra. A decemberi csúcsok a januári boltos forgalom másfélszeresét is elérték már eddig: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 december 909 957 1.003 1.072 1.180-1.200 KSH, érték: milliárd forint, teljes bolti kiskereskedelem, folyóáras adatok, /: várható A vásárlások fő színtere még mindig a hagyományos bolt A hagyományos iparcikkes boltok körében 30%-kal nagyobb a várható decemberi költekezés az öt évvel korábbinál, a webáruházakat most nem számítva ide. És 10%-os növekedés várható az előző év végéhez képest: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 december 339 364 366 394 430-435 KSH, érték: milliárd forint, iparcikkek értékesítése, webáruházak nélkül, /: várható Rakétasebességgel száguld a webpiac, 2018-ban 25% körüli a növekedés. Ami egyébként kisebb a korábbi évekenél, de túl sokat nehéz panaszkodni erre. Arany hétvégén házhoz szállítást kérni a webáruházakban reménytelen vállalkozás, de az átvevőpontok, ha boltban vannak, talán még elérhetők. Kiindulva abból, hogy a webáruházi vásárlások döntő része jelenleg különféle iparcikk, így ezt összemérve a hagyományos iparcikkes boltok forgalmával, azok 15%-át közelíti már a webvásárlás éves szinten Magyarországon (a teljes kiskereskedelmi forgalmon belül 4-5% között mozog részaránya). December lesz itt is a csúcs, azzal, hogy a novemberi black friday sorozat erős év végét hozott a webáruházak konyhájára: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 november 20 25 36 46 58-60 december 26 30 40 51 63-65 KSH, érték: milliárd forint, webáruházak forgalma, /: várható Bejgli, halászlé, szaloncukor Az élelmiszerboltokban lesz a legnagyobb sorállás arany hétvégén, fog is nőni szépen a költekezés decemberben: boltos világ év égen 2014 2015 2016 2017 2018 december 426 450 471 497 530-535 KSH, érték: milliárd forint, élelmiszerboltok forgalma, /: várható (blokk.com, 2018. december 21.) Megkezdődött a decemberi boltos hadjárat Mert három hét múlva karácsony. És jön a szokásos sorállás is, de messze nem a Tesco miatt, hanem mert sok a pénzünk, és minden boltban kevés az eladó. Elmegy vagy közel ezerkétszáz milliárd a boltokban, úgy mindenre decemberben. Az ajándékok nagyját decemberben és a hagyományos boltban vesszük. Egyébként szép-szép volt a Black Friday, de csak egy erős bemelegítés, hiszen a boltos költekezés csúcsa magasan a december lesz, és a hagyományos boltban. Valószínűleg a weben is a december lesz a legerősebb hónap. Sorállás persze lesz, hiszen évek óta kevés az eladó a boltokban. A kirakatokban manapság kétféle kiírást látni, az egyik a karácsonyi bevásárlásra buzdít, a másikon pedig eladót keres a bolt. De mindegyik keres, szinte kivétel nélkül, legfeljebb nem írja ki. Arany, ezüst bronz hétvégék: jön a java, a decemberi pénztárcapusztítás a boltokban, a Black Friday csak bemelegítés volt Bronz, ezüst, arany hétvégék: viszik a pénzt rendesen, de a hétköznapiak is, hiszen hosszabb ideig tartanak nyitva a boltok decemberben. Kell is, mert ömlik a pénz ajándékokra és az ünnepi asztalra valókra. A statisztikából is kitűnik, hogy év vége felé, októberben és novemberben azért még sokat lustálkodnak a vásárlók és a teljes novemberi költekezés - hiába a sok Black Friday - összességében nem nagyobb az októberinél. Persze az elmúlt években azért záródott az október-november hónapok ollója, de az igazi megugrás az év utolsó hónapjára maradt. Ami nem kevés, egy 150 milliárdnyival több folyik ki a zsebekből decemberben a megelőző hónapok költekezéséhez mérten: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 október 811 825 853 925 1.010-1.015 november 774 800 843 925 1.010-1.015 december 909 957 1.003 1.072 1.175-1.180 KSH, érték: milliárd forint, teljes bolti kiskereskedelem, folyóáras adatok, /: várható Az pedig már megszokott, hogy az előző évhez képest is nő a boltos

költekezés. 2018-ban előreláthatóan 30%-kal több pénzt hagyunk a boltok pénztáraiban, mint öt esztendővel korábban. Ömlik a pénz ajándékokra a boltokban Az ajándékvásárlás terepe az iparcikk bolt, például műszaki cikk, ruházat, könyv, játék. Könyvből és játékból az éves értékesítés nagyobbik fele karácsonyra jut. Most úgy néztük a statisztikát - némi módszertan szükséges -, hogy az iparcikk adatokból leszünk a webáruházak forgalmát (a statisztikában az iparcikk forgalomnak része a webáruházi értékesítés). Ebből az kerekedik ki, hogy a különféle iparcikkre mintegy 70 milliárd forinttal többet költünk decemberben, mint novemberben, a különbség zöme pedig ajándékvásárlás. De ajándékokra ennél sokkal többet költenek a családok, hiszen van, aki a weben veszi meg (az ebben a számban előbbieket miatt nincs benne), ráadásul már novemberben, sőt, az ajándék bármi más is lehet, amit nem boltban veszünk meg, például egy utazási utalvány, vagy színházjegy, mindezek összege túllépheti a 100 milliárd forintot. Ez családonként 28-30 ezer forintot jelent átlagosan. (Sokféle érdekes felmérés jelenik meg egyébként a karácsonyi ajándékvásárlásról, de oda kell figyelni arra, kiket is kérdeznek meg.) Az iparcikk boltok körében is 30%-kal nagyobb a decemberi költekezés az öt évvel korábbinál: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 október 276 292 302 330 360-365 november 266 285 299 328 360-365 december 339 364 366 394 430-435 KSH, érték: milliárd forint, iparcikk értékesítése, webáruházak nélkül, /: várható A web egyelőre csak kistestvére a hagyományos boltoknak, de azért cseperedik szépen Rakétasebességgel nő a webáruházi vásárlás Magyarországon is, 2018-ban negyedével nőtt a forgalom az egy évvel korábbihoz képest. Ezt megelőzően még nagyobb volt a növekedés üteme. De ezzel együtt is a webáruházi piac (a hagyományos bolti forgalom áruösszetételével azonos körben, tehát a különféle szolgáltatások, például szállás-, vagy pizzarendelés nélkül) decemberben 6%-a lehet a teljes bolti kiskereskedelemnek (ez csak a decemberi súly). Az ajándékvásárlás zömét adó hagyományos bolti iparcikk forgalomhoz mérve viszont a webáruházi költekezés súlya már nagyobb, december hónapban 15% lehet előreláthatóan. Mindez pedig azért - a súlyok alapján - azt jelenti, hogy az ajándékok nagyobb részét a hagyományos boltokban veszik meg a vásárlók, hiszen a novemberi Black Friday akciósorozatban nyilván nem csak ajándékokat vásároltak a családok. A blokk.com azzal számol, hogy 2018-ban a decemberi webáruházi költekezés a hagyományos bolti árukörben (napicikk, iparcikk körében) decemberben az elmúlt évekhez hasonlóan több lesz, így a webes ajándékvásárlás is feltehetően nagyobb súlyt kap az év utolsó hónapjában: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 október 17 22 27 35 43-45 november 20 25 36 46 58-60 december 26 30 40 51 63-65 KSH, érték: milliárd forint, webáruházak forgalma, /: várható A november-december közötti olló persze zárulhat, de azért a Black Friday akciókkal óvatosan is kell bánniuk a webáruházaknak, hiszen az elérhető nyilvános adatok szerint a legnagyobbak vagy veszteségesek, vagy csökken az eredményük. Csokoládé, bejgli, halászlé, pezsgő: szaporázhatják az élelmiszerboltok Decemberre jut az ünnepi alkalmakból bőven, hiszen a mikulás, a karácsony és a szilveszter olyan alkalmak, amikor a gyermekcipők ablakba rakásától kezdve a csillagszóró gyűjtáson keresztül a szilveszteri tűzijátékig lehet enni, inni az ilyenkor szokásos édességekből, finomságokból, és persze innivalókból. Nem is csoda, hogy az élelmiszerboltok vannak legtovább nyitva karácsonykor is, hiszen az ünnepi ételekhez valókból a legfrissebbeket inkább későn, mint előbb tanácsos megvásárolni. Lódul is nagyot decemberben az élelmiszervásárlás, nem is sok hiányzik ahhoz, hogy az ünnepi élelmiszer költekezés értéke megközelítse a 100 milliárd forintot - most éppen 95 milliárd körül jár az év utolsó hónapjának megugrása: boltos világ év végén 2014 2015 2016 2017 2018 október 364 377 386 412 440-445 november 349 362 375 406 435-440 december 426 450 471 497 530-535 KSH, érték: milliárd forint, élelmiszerboltok forgalma, /: várható Nyitvatartás: nem marad ki semmi December 24-én nem kell bezárniuk a boltoknak legkésőbb 12 órákor, ahogyan a szakszervezet szeretne volna (elmélkedve azon,

hogy ha már a gyertyagyújtás hétfői napra esik, akkor előtte amúgy is arany hétvége lesz, sok-sok idővel bevásárolni). De hát a kormány jobban ismeri a vásárlókat a szakszervezetnél, ezért maradt minden a régiben (mert vannak azért mindig szép számmal vásárlók, akik az utolsó nap utolsó pillanataira is hagynak bevásárolni valót az ünnepekre, jövőre és a rákövetkező esztendőkből pedig már nem hétfő a karácsony napja). De azért nem árt odafigyelni a nyitvatartásra, mert a boltok is jobban ismerik a vásárlókat a szakszervezeteknél, és némelyik már ki sem nyit december 24-én arra a fél napra, egyszerűen azért, mert az ő vásárlói akkor már nem vásárolnak. De a többség azért nyitva lesz. Az az eladó, pénztáros, árufeltöltő pedig, akinek nem kell december 24-én dolgoznia, nyilván örül ennek - és megy bevásárolni, mert ha valakiknek ilyenkor kevés az idejük bevásárolni, a boltos dolgozók bizony közéjük tartoznak. Beindultak a karácsonyi vásárok is, és nem marad el az ünnepeket követő csere-bere, amikor a nem tetsző, vagy kétszer is megkapott ajándékokkal a hónap alatt állnak ismét sorba a vásárlók a boltokban. Készülnek persze az ügyeskedők is, így karácsonykor sem árt figyelni az árakat, kapunk-e nyugtát, és készülnek a zsebtolvajok is, kihasználva a nagy tömeget. A webáruházi vásárlók pedig izgulhatnak, megérkezik-e időben az ajándék, ha csak már meg nem vették valamelyik Black Friday akcióban. Úgy egyébként nagy ünnepi akciók nem lesznek, hiszen megy a bolt így is, legfeljebb az ünnep előtti utolsó pillanatokban szórnak ki valamit olcsóbban a boltosok. De ez alól a webáruházak kivételek, hiszen körükben olyan éles a verseny, hogy még karácsony előtt is csalogatják magukhoz a vásárlót - nyilván a másik webáruház elől, nincs az évnek webes akció nélküli napja. (blokk.com, 2018. december 3.) Földön, felhőben: Black Friday, még a turiban is A kettéfűrészelt Black Friday második fordulója erősebb lesz. Akik egy héttel előbb belevágtak, most ismételhetnek. A turkáló sem marad ki a sorból. Háromszorosára ugrott ugyan a novemberi webáruház, de az ajándékok nagyját decemberben vesszük meg, amiben a hagyományos boltok vastagon tarolnak. A Black Friday brutális akcióözöne pedig a fordítottját sugallja, de a statisztika mást mutat. A Hada is meghirdette a maga Black Friday akcióját, így most már teljes lesz a kör november 23-án. A boltok nagyágyúi is beszállnak, így az Aldi (igaz, ő a változatosság kedvéért Black Thursday-t, csütörtököt hirdet, de hát volt már red is a Media Markt jóvoltából), az Auchan, a Lidl, vagy a Tesco. Természetesen jönnek a többiek is, például a H&M, C&A, Orsay, New Yorker, Replay, Hervis, de a Praktiker sem akar lemaradni. A Mediamarkt, Euronics, Notebook.hu ismétel, az eMAG most gyűjtja be akciós gyűjtőbombáit. Az E-Digital pedig hiába szalad előre évek óta (bár nyilván ő tudja, miért), nem állhat le az akciózással, különben nem az ő emléke marad meg a vásárlók fejében az igazi decemberi nagybevásárlásban. Mert az még nem változott, december az igazi ajándékvásárlási időszak. A sok Black Friday, a két nagy robbanás, az akciósorozat az egész novembert beborítja, hiszen például a Mall.hu nem aprózza el, egész hónapra hirdette feketepéntekes leárazásait. Az Alza sem vacakol sokat, ő egy két hetes Black Friday időszakkal mindkét kitüntetett napot áthidalja. Azért a boltosoknak számolniuk kell, minek és mennyire engedhetik le az árát. Meg is kell élniük valamiből, amihez azt is el kell adni, ami nincs leárazva. Így aki elsámolja magát, az még pórul is járhat, hiszen az akciós termékeket ugyan elkapkodják, de ha a többi nem fogy, akkor könnyen bajba kerülhet. És figyel a fogyasztóvédelem és a versenyhatóság is, hiszen a leárazásnak vannak szabályai is, bár a vásárlók szemfülessége, nem utolsósorban a vásárlók könyvét jócskán lepipáló közösségi oldalakkal, sok mindent felülír. Néhány bolt pedig már melegít a decemberi arany, ezüst, bronz hétvégékre, mivel a Black Friday idején hagyományos boltjában hosszabb lesz a nyitvatartás. És amivel továbbra is számolunk a webpiacon: webpiac 2016 2017 2018 november 39% 36 md ft 28% 46 md ft 25% 58-60 md ft december 32 % 40 md ft 26% 51 md ft 23% 63-65 md ft KSH, érték: %, előző év azonos időszakához képest, változatlan áron, tehát mennyiségben, volumenben, valamint milliárd

forint, forgalom, /: előrejelzés Ajándékozik a boltból: december az igazi, így nem árt a helyére tenni a webet A kizárólag, vagy döntő részben a webáruházból élő boltosok számára a webes világ a döntő. Ide tartozik például az E-Digital, a Mall.hu, az eMAG, vagy az Alza.hu. A többiek vegyesen ügködnek webáruházaikban és a weben, de nyilván az utóbbi csatorna rakétasebességgel nő náluk is. Például a Media Markt webáruháza egy év alatt megkészszerzte forgalmát, de azért bevételeinek háromnegyed a hagyományos boltjaiból jön. Nem tudni például a Tesco, az Auchan, vagy például az Euronics webes adatait, már többször is felvetettük, hogy a webáruházak nagyon is szégyenlősek, ha a piacukról kell vallani. Így nagyobbbrészt azok webadata ismert, akiknek magyar bejegyzésű a webáruházuk és önálló (például Mall.hu, Media Markt), vagy nem titkolóznak (például Praktiker, Libri, Tchibo). A brutális reklámözön nyomán úgy tűnik, mintha minden család a novemberi Black Friday akciókban venné meg a karácsonyi ajándékot. Ez nem egészen így van, sőt, hiszen egyrészt összességében a november lusta időszak a boltos világban. Októberhez képest novemberben - tessék kapaszkodni - az elmúlt években kivétel nélkül kisebb volt a teljes kiskereskedelmi forgalom. Tény ugyanakkor az is, hogy ezen belül az iparcikk forgalma az elmúlt két esztendőben, 2016-ban és 2017-ben már nőtt novemberben a megelőző októberhez képest, ami a webáruházak nyomulásának, a Black Friday akcióknak is köszönhető. A web súlya ugyan nőtt az elmúlt években decemberben is, önmagában rakétasebességgel emelkedett az év utolsó hónapjában a növekedés ütemét nézve, de a részaránya azért még annyi, amennyi, a teljes iparcikk vásárlásokon belül: decemberi boltos világ 2014 2015 2016 2017 2018 iparcikk 364 394 407 445 485-490 web 26 30 40 51 63-65 web súlya 7% 8% 10% 11% 13% KSH, érték: milliárd forint, decemberi hónapok, /: előrejelzés (blokk.com, 2018. november 20.) Kettőfűrészelt Black Friday: álnéven is kell akciózni Legalább kétszer kell akciózni. Hiába ugrott neki a vásárlóknak egy héttel korábban a Black Friday akciókkal a nagy webáruházak egyik csoportja, a másik vastagon követte őket. Igaz, más néven. Jöhet a második nagy durranás november 23-án, de ott is be kell szállnia mindenkinek. Annak is, aki korábban már elsütötte a maga Black Friday lövegét. És a vásárlók már annyira megszokták az év minden napjára jutó webakciókat, hogy kemény küzdelem a fillérjeik kiéneklése a pénztárcájukból. Ami jó vaskos, így nem is olyan biztos, hogy olyan nagyon, de nagyon sürgős a novemberi nagybevásárlás. Főleg azért, mert az ajándékozási időszak költségezésének 90%-a a hagyományos boltoknak jut. Egyáltalán nem biztos, hogy érdemes volt kapkodni a sok Black Friday akcióval, hiszen aki előbb lőtte el puskaporát, azt vagy ugyancsak Black Friday, vagy valami Black Friday pótlóval követték a versenytársak. A nagyok szinte kivétel nélkül. Kíméletlen a webáruházak versenye, az év minden napján hirdetnek akciót, enélkül úgy tűnik, be is zárhatnának. A Black Friday táncrendjét egyébként pont a legnagyobb webáruház, az E-Digital pörgette meg, hiszen ő már évek óta egy héttel előbbre hirdeti meg saját kitüntetett Black Friday napját. Volt, aki egyszerűen csak követte, főleg az E-Digitalhoz hasonlóan legnagyobb súllyal az elektromos, és informatikai cikkeket árusító webáruházak, például a Euronics, a Notebook.hu, vagy az Electronic Star, ráadásul előbbi kettő még hozzá is csapott néhány napot a hétvégéből a Black Friday péntekéhez. És az E-Digital legnagyobb versenytársa, a toplítás második helyezett Media Markt is benyomott egy Black Friday akciócsomagot a webáruházában, bár ezen látszott, hogy tartalékol az igazi nagy napra, november 23-ra. Egy másik webes nagyágyú, az eMAG pedig a gyorsan lépők Black Friday-e előtt beharangozta a maga november 23-i Black Friday akcióit. De lehet, hogy ez kevés, ha a másik webáruház előbb nyomja le a nagy akciós napját, ezért az eMAG más néven nyomta meg a leárazás gombját az előre sietőkkel egy időben, ügyelve arra, hogy legyen ellensúlya az egy héttel korábban indítókkal szemben. Kettőfűrészelt Black Friday: a vásárló csak kapkodja a fejét Miután sikerült kettőfűrészelni a Black Friday napot, sőt, volt, aki nem aprózta el, hiszen a Mall.hu egész hónapban nyomja

ezen a címen leárazásait, adódik a kérdés, mit szól hozzá a vásárló. A vásárló véleménye a vásárlás, az, hogy vajon rohant-e már november 16-án a számítógépe billentyűzetéhez szorgosan nyomogatni a rendelés gombot, vagy kivár még egy hetet, vagy éppen csak pár napot. Nyilván, ha már korábban kinézett magának valamit és azt megtalálta leárazva, vagy számára csábító akcióra lelt, akkor vásárolt. Az egyes webáruházak természetesen fillérre pontosan látják a nap végén, miből mennyi és mennyiért fogyott. De hát tudjuk, hogy a webáruházak többsége szégyenlős, és elsősorban weblapja látogatottságáról, esetleg vásárlások számáról, vagy kosárértékről beszél a nyilvánosság előtt, amiből viszont semmit sem lehet kihámozni arról, mennyi bevételre tett szert. Egyenlőre az eMAG az egyetlen kivétel a nagy webáruházak közül, mely elárulta eddig, mennyit is csöngetett a kasszája a Black Friday napján. Az E-Digital csak annyit mondott, mennyi engedményt, hány milliárd forintot enged át a vásárlóknak. A sok Black Friday haszna: több az akció, de pont emiatt az árbevétel már nem nő annyira. Végül a legalább két Black Friday nyomán összességében több akciót kell nyomniuk a webáruházaknak, mintha egy napra összpontosulna a karácsonyi ajándékvásárlás nyitánya. A hivatalos statisztika pedig azért annyit majd elárul, hogy az egész novemberben a sok-sok Black Friday nyomán milyen ütemben nőtt a webáruházak forgalma, a november lepipálta-e a decembert, akár a növekedés ütemét, akár a bevételt nézve. Nos, több évre visszatekintve először is az rajzolódik ki feltűnően, hogy a webáruházak növekedésének üteme novemberben, decemberben és éves szinten is lassult (de azért nincs ok a fanyalgásra), bármely időszakot nézzük. A következő, hogy növekedési ütemben felülkerekedett a november a decemberhez képest, de az éves mérleget még nem tudta minden esztendőben lepipálni. Ugyanakkor a növekedési ütemekben a két hónap között egyre kisebb a különbség. Ez a növekedési mutató azonban az átváltozásokat kiszűrő jelzőszám, tehát nem a kasszában hagyott pénz változását, hanem a mennyiség, volumen növekedését mutatja. És a webáruházak kasszáiban csilingelő pénzt nézve az olló nem nagyon akar csökkenni a november és a december között (4-6 milliárd forint között mozgott eddig). Ennek egyik oka egyszerűen az, hogy lehet egyre több akciót hirdetni novemberben, de sokkal olcsóbban is kell adni a portékát, tehát mennyiségben (darabban, kilóban, méterben) nőhet gyorsabban a vásárlás, de árbevételben már kisebb a bővülés üteme. Az előbbieket nyomán jelenleg azzal számolunk, hogy 2018-ban a webáruházak novemberi árbevétele még nem fogja lepipálni a decemberit. És ne feledjük azt sem, hogy a webáruházak a decembert sem ússzák akciózás nélkül, mint korábban máskor, hiszen jön a hagyományos boltok arany, ezüst bronz hétvégéje. És egyenlőre az ajándékok többségét a hagyományos boltokban veszik meg a vásárlók: a decemberi iparcikkes forgalomnak alig valamivel több, mint 10%-a a webáruház költekezése. Ahol egyébként eddig ez volt: : a webpiac növekedése 2014 2015 2016 2017 2018 november 54% 20 md ft 28% 25 md ft 39% 36 md ft 28% 46 md ft 25% 60 md ft december 57% 26 md ft 18% 30 md ft 32 % 40 md ft 26% 51 md ft 23% 63 md ft teljes év 42% 178 md ft 33% 235 md ft 30% 308 md ft 29% 401 md ft 25% 500 md ft KSH, érték: %, előző év azonos időszakához képest, változatlan áron, tehát mennyiségben, volumenben, valamint milliárd forint, forgalom, /: előrejelzés (blokk.com, 2018. november 19.) Black Friday-ból bő a kínálat, két nagy bum-bum is lesz. A hagyományok szerint november 23-án lenne a Black Friday napja. De csak lenne, mert a webáruházak a legkülönbözőbb időpontokban indítják, az első nagyot november 16-án. Így legalább két nagy vásárlási roham is lesz belőle. De hát mi mást lehetne várni, amikor kivétel nélkül minden webáruház az év minden napján akciózik. A hagyományos Black Friday táncrendtől eltérő webáruházak a piac ötödét viszik. Ami nem változik: azért a webáruházaknál is december marad a vásárlási csúcsidőszak. Novemberben a webáruház rajongó vásárlók a Black Friday-t keresik. De hát felesleges előjegyezni a naptárban november 23-at, hiszen belepiszkálnak rendszeren a webáruházak a fekete péntekes

leárazásokba, más napokon is hirdetve ezen a címen a nagy akciókat. Black Friday napokból most már ragyogó a kínálat, jut belőle november minden napjára. A legnagyobb webáruházak nem vacakolnak: egy héttel előbb kezdik A Black Friday arról híresült el, hogy brutális mértékű leárazásokkal csinálnak kedvet a boltosok a karácsonyi ajándékvásárláshoz, ekkor sütve el a startpisztolyt. Mindezt persze nem azért csinálják, hogy mindenki mindent azon az egy szem napon vásároljon meg, hiszen akkor utána éhen halna minden kereskedő. A cél az, hogy jöjjön vissza máskor is, főleg a nagy karácsonyi rohamban, decemberben. Akkor már azért csínján kell bánni az akciókkal, nincs is rá annyira szükség - lesz azért -, hiszen a boltosnak kell a bevétel is, valamiből meg kell vennie a polcra való árut, ki kell fizetnie a 16%-kal (ennyi az átlag) nagyobb bért az eladójának és például a villanyt is fel kell kapcsolnia, az sincs ingyen. A Black Friday napját a szokás, a hagyomány rögzítené, 2018-ban november 23 lenne a kitüntetett akciós nap. De hát vannak olyan webáruházak, akik eltérnek a táncrendtől, főleg az élbolyban tanyázók, tehát a toplisták legnagyobbjai. A magyar webpiacon a piacvezető E-Digital már évek óta előbbre lopakodott a maga Black Friday reklámjaival, egy héttel előbb indított, így tesz 2018-ban is. Azért ha a legnagyobb webáruház előbbre lapoz a naptárában, dőreség lenne azt feltételezni, hogy nem lesznek követői. Hát lettek is. 2018-ban az ugyancsak dobogós - második legnagyobb - Media Markt is előbbre hozta a maga Fekete Péntekét, a webáruházában. Igaz, a honlapján ezt nagyon eldugta, a Facebook oldalán viszont könnyebben elérhető, hogy előbb kezd, ő is egy héttel. Nyilván nem akar lemaradni a E-Digitaltól, de azért látszik, hogy tartalékol egy nagyobb durranásra, november 23-ra. A Mall.hu egész novembert a Black Friday égisze alatt tolja, de ő is nyilván súlyoz majd azokra a napokra, amikor a versenytárs webáruházak jobban behúznak. Összeszedtünk néhány olyan nagyobb webáruházat, akiknél a Black Friday akciós napjainak kezdete, vagy egynapos időpontja eltér november 23-tól: webáruház Black Friday időpont E-Digital november 16 Media Markt november 16 Mall.hu egész november Alza november 12-25 Euronics november 13-19 Notebook.hu november 15-18 Electronic Star november 16. Webáruházak adatai A hagyományos Black Friday táncrendtől eltérő webáruházak a webpiac ötödét viszik, a példaként felsoroltakon kívül akadnak mások is ebben a körben. De hát akkor mi marad november 23-ra: két nagy durranás lesz. Hát az a webáruház, aki november 23-án tarja a Black Friday-t, bizony ünneprontónak tartja a beelőző többi versenytársat, vastagon. De nyugodtan bízhat benne abban minden vásárló, hogy a táncrendtől eltérők is tartalékolnak akciós muníciót november 23-ra is, hiszen a verseny lényege, hogy ha lép a versenytárs, lépek én is valamit válaszul. A végső eredmény pedig így az lesz, hogy két nagy akciós durranással is számolhat a kedves vásárló, ugyanattól a webáruházától is, így ő csak jól jár. Az E-Digital, vagy a Media Markt sem ússza meg ennyivel, hiszen azért 23-án is össze kell majd kapniuk magukat valamivel, hiszen a sokan ezen a napon adja a Black Friday akciók javát. Persze más a helyzete annak a webáruháznak, amely mögött egy nagyobb hagyományos lánc áll. A Mall.hu, vagy az eMAG a webből él, az E-Digital forgalmának döntő része is az internetes értékesítéshez kapcsolódik, viszont a Media Markt, vagy éppen az Auchan, vagy a Tesco könnyebben tud sakkozni a Fekete Péntekes akcióival. Mérleg: mindegy, mikor van a Black Friday, az ajándékvásárlási csúcs a december marad a weben is. Van olyan szakmai vélekedés, hogy 2018-ban a webáruházak novemberi forgalma nagyobb lesz a decemberinél. Nos, ez egyáltalán nem biztos, sőt ennek nem sok jele van, bár egy-egy vállalkozásnál nyilván előfordulhat. A blokk.com azzal számol továbbra is, hogy valóban jelentősen megugrik a novemberi webköltekezés 2018-ban, elérheti az 58-60 milliárd forintot is, a 2017-es 46 milliárdot követően. De hát nyilván decemberben is nőni fog a webáruházak forgalma, hiszen a korábbi években is így volt, az év utolsó hónapjában nem állt meg az élet, pontosabban a növekedés. A vásárlók fejében is azért még mindig a december, az arany, ezüst, bronz hétvégék az ajándékvásárlás kitüntetett

időszaka, és a webvásárlást sem kapkodja el mindenki, hiszen a webáruházak decemberben sem engednek sokat az akciós örületből. És az elmúlt évek adatai ezt mutatják. Az elmúlt években nőtt decemberben a webköltekezés a megelőző feketepéntekes novemberhez képest, és az előző évi decemberhez képest is. Miért lenne másként 2018-ban, amikor az év eddig eltelt időszakában 25% volt a webáruházak növekedése: webvilág 2015 2016 2017 november december november december november december bevétel milliárd forint 25 30 36 40 46 51 olló november-december között + 5 + 4 + 5 növekedés előző év decemberéhez képest + 18% + 32% + 26% KSH, érték: milliárd forint Tehát a decemberi növekedés 2018-ban sem marad el. Ahhoz, hogy a november lepipálja a decembert a webáruházi értékesítésben, ahhoz a decemberi forgalomnak a korábbi évek növekedési üteménél kisebb tempóban kellene bővülnie. Persze teljesen kizárni semmit sem lehet, az olló pedig valamelyest azért szűkülhet. (blokk.com, 2018. november 15.) Munkaerőhiány: hogyan lesz ebből Black Friday? A webáruházak is munkaerőhiánnyal küszködnek. Már csak két hét a hivatalos Black Friday-ig, de egyre többen nyomulnak fekete péntekes reklámjaikkal, rontva a kivárók esélyeit. Az pedig nem valószínű, hogy a novemberi webáruházi forgalom nagyobb lesz a decemberinél. Sőt. Megnyomták egyébként az átvételi pontokat, ez enyhítheti a kiszállítás késedelmeit. Az élbolyban brutális csat a várható: E-Digital, Media Markt, Alza, Tesco. Felfordulhat a sorrend. Nem tudni, hogy pontosan hányan dolgoznak a webáruházakban, hiszen számos boltos egy cégben futtatja a hagyományos üzletét és a webáruházát. Azt viszont pontosan lehet tudni, hogy a webáruházak is munkaerőhiánnyal küszködnek, hiszen röpködnek az álláshirdetések itt is, szép számban. Kellene az online munkatárs is Nem is nagyon találtunk olyan nagyobb webáruházat, ahol ne lenne munkaeőr felvétel, még novemberben is. A legnagyobbak, majdnem mind hirdetnek valahol, álláskeresőkre vadászva. Hiány van ügyfélszolgálati, raktáros, targoncás, vagy áruösszeszekészítő munkatársakból is. Könnyebb a helyzete annak a webáruháznak, amelyik a hagyományos boltjával egy vállalkozásban üggykodik, hiszen tud munkatársat átcsoportosítani, mivel a hagyományos boltban a november azért még álmos hónapnak számít. De hát ez csak decemberig gyógyír, mert akkor mindenütt pörög az ajándékvásárlás. A statisztika szerint a főtevékenységként webkereskedelemmel foglalkozó vállalkozásoknál háromezren dolgoznak, de érdekes módon, hiába ez a csatorna nő a leggyorsabban, keresetük valamivel kisebb a bolti kiskereskedelem átlagánál: webáruházak létszám átlagkereset fizikai foglalkozásúak 1.699 199 ezer forint szellemi foglalkozásúak 1.329 324 ezer forint együtt 3.028 258 ezer forint KSH, 2018 augusztus, négy főnél nagyobb webáruházak Az ünneprontók már tolják a Black Friday-t: de a csúcs azért a december marad Az ünneprontók már nyomják a Black Friday-t. Egyébként a webáruházak között piacvezető E-Digital például 2017-ben félredobta a táncrendet és egy héttel előbb robbantotta a Black Friday akcióit, de hát ilyen a verseny. A Media Markt vörös péntekkel indított, a Mall.hu, vagy a Telekom egész hónapban tolja a Black Friday-t. Egyes szakmai vélekedések szerint 2018-ban a webáruházak novemberi forgalma nagyobb lesz a decemberinél, erről a Népszavában olvashattunk. Nos, ez egyáltalán nem biztos, sőt ennek nem sok jele van, bár egy-egy vállalkozásnál nyilván előfordulhat. A blokk.com azzal számol, hogy valóban jelentősen megugrik a novemberi webköltekezés 2018-ban, elérheti az 58-60 milliárd forintot is. De hát a decemberről még nem esett szó, de nyilván akkor is nőni fog a webáruházak forgalma, hiszen a korábbi években is így volt, az év utolsó hónapjában nem állt meg az élet, pontosabban a növekedés. Nőt a webköltekezés a megelőző feketepéntekes novemberhez képest, és az előző évi decemberéhez képest is. Miért lenne másként 2018-ban,, amikor az év eddig eltelt időszakában 25% volt a webáruházak növekedése, ami a korábbi éveknél kisebb ütemet is jelent: webvilág 2015 2016 217 november december november december november december bevétel 25 30 36 40 46 51 olló november-december között + 5 + 4 + 5 növekedés előző év decemberéhez képest + 18% +

32% + 26% KSH, érték: milliárd forint Tehát a december növekedés 2018-ban sem marad el. Ahhoz, hogy a november lepipálja a decembert a webáruházi értékesítésben, ahhoz a decemberi forgalomnak a korábbi évek növekedési üteménél kisebb tempóban kellene bővülnie. Persze teljesen kizárni semmit sem lehet. Nagy felfordulás lesz az élbolyban Tízmillárdot is tud dobni egy-egy cég az online értékesítésében egy esztendő alatt, a 480-500 milliárdos webpiacon. Így volt ez legutóbb, amikor a Media Markt megkészserezte webáruházának árbevételét a legutóbbi üzleti évében, vagy az Alza.hu, aki egy év alatt csinált tíz milliárdot, piacra lépésének első esztendejében. A piacvezetők éves forgalma 20-30 milliárd forint között mozog, Sok webáruház titkolja ugyan a forgalmát, de meglepetés azért várható, főleg a nagyláncok körében. A Media Markt további ugrása mellett meglepetést hozhat a toplistában például a Tesco, aki ebben az évben rohamos léptekkel bővíti a házhozszállítási hálózatát országszerte. Hasonlóképpen robbanthat az Auchan is, hiszen az új logisztikai központja pontosan ezt a célt is szolgálja. Jön majd a Spar is újoncként, de ott lapul a dm és a Rossmann is, akik ugyan semmit sem árulnak el a webforgalmukról, de nem lehet kevés. és az ugyancsak titkolózó Euronics is nagy szereplőnek számít. Könnyen lehet, hogy a ma még webpiac vezető E-Digital, akinek utolsó üzleti évének eredménye még nem ismert,(szeptemberi a fordulónapja), legalább izzadni fog. De a meglepetés sem kizárt. Ebben az is szerepet játszhat, hogy egy webáruház a további növekedéshez mennyi pénzt tud beruházni. Az E-Digital forgalmának nagyobb része webes értékesít - admin

[Eredeti](#)

(blokk.com, 2019. szeptember 17., kedd)

Magyar napok fogyasztóvédelmi "körítéssel" - A brassói rendezvény szervezője eltúlzottnak tartja a lacikonyhás affér "tálalását"

A Brassó Magyar Napokon tapasztalt "sokkoló" körülményekről, "rémálomszerű" állapotokról számolt be Sorin Susanu fogyasztóvédelmi főfelügyelőre hivatkozva a helyi román sajtó. Toró Tamás szervező szerint a beszámolók eltúlzottak. Kategória: Erdélyi hírek

Ráharaptak. A lacikonyhával ízelítőt kívántak nyújtani a magyar gasztronómiából • Fotó: Facebook/Brassói Magyar Napok - BMN Eltúlzottnak tartja a fogyasztóvédelmi hivatal és a helyi román sajtó reakcióját Toró Tamás, a 9. Brassói Magyar Napok szervezője, aki a Krónikának úgy fogalmazott: a lacikonyhát működtető vállalkozás "néhány hiányossága" nem árnyékolhatja be a rendezvény sikerét. A helyi román sajtó ugyanis "sokkoló" körülményekről számolt be Sorin Susanu fogyasztóvédelmi főfelügyelőt idézve, aki "rémálomszerű" állapotokról beszélt. A Brasovutiri.ro portál szerint a fogyasztóvédelmi hatóság 20 ezer lejes bírsággal sújtotta a Brassó főterén a magyar napok idején lacikonyhát működtető vállalkozót, sőt a tevékenységet is leállította. Nem épp úgy volt Toró Tamás lapunknak kifejtette, HIRDETÉS a jegyzőkönyvben négyezer lej bírság szerepel néhány kihágásért, és a tevékenységet sem állították le az ellenőrök, tehát a beszámolók eltúlzottak. A román portál különben Susanut idézi, aki azt mondja, "sokkolták" a helyszínen tapasztaltak: az asztalokról összegyűjtött maradékot újra eladták, nem választották el az ételkészítést a hulladéktól, a tárolóedények mocskosak, repedezettek voltak, félő, hogy cserépdarabok kerültek az ételbe. "Teljes káosz volt. A gázpalackokat improvizálták, amúgy

is tilos a nyílt láng használata a főtéren. "Csoda, hogy nem repült minden a levegőbe" - idézi a portál a főfogyasztóvédőt. Toró Tamás ugyanakkor mindezt eltúlozottnak tartja, már csak abból is kiindulva, hogy a tevékenységet nem állították le, és a bírság sem volt a kiszabható legmagasabb összeg. Azért hívtunk meg lacikonyhát a főtérre, hogy a látogatóknak ízelítőt nyújtsunk a magyar gasztronómiából is. Megszereztük a területfoglalási engedélyt, elismert vállalkozót kértünk fel, aki a szebeni karácsonyi vásárban, a debreceni virágkarneválon is jelen van. Ha a cégnek voltak hiányosságai, arról a rendezvény szervezői nem tehetnek, mi arra összpontosítottunk, hogy összefogjuk a fesztivált" - részletezte Toró Tamás. Sikeres magyar rendezvény a szórványban Összességében nyolc nap alatt több tíz rendezvényt bonyolítottak le zökkenőmentesen és nagyszámú közönség előtt - értékelt Toró Tamás. Hangsúlyozta, kulturális programokkal bővült a rendezvény; kuriózumnak számító műfajokat is bemutatnak, mint például Kiss Zsolt orgonaművész és a Four Bones Quartet közös orgona- és harsonakonzertje. A központi nagyszínpadon fergeteges bulik voltak: Fenyő Miklós, Ferenczi György és a Rackajam, a Besh o droM és a helyi Búzavirág táncegyüttessel fellépő Ghymes együttes is nagy sikert aratott. Sok érdeklődőt vonzott Xantus Géza csíkszeredai festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás annál is inkább, hogy Ferenc pápa is a művész egyik alkotását kapta ajándékba - sorolta a rendezvényszervező. Hozzátette, a magyar filmnap vetítésein, a könyvbemutatókon, a gyermekprogramokon, a borkóstolókon is telt ház volt, és a főtéren Erdély egyik legszebb kézművesvásárát sikerült berendezni. A Hazajárókkal a Cenkre kirándultak, az Árpád-szobor helyén emlékeztek, ezen is több százan vettek részt, és népszerűek voltak a városismereti séták. A záróeseményen jelen volt Adrian Ioan Vestea, a Brassó Megyei Tanács elnöke és George Scripcaru, a Cenk alatti város polgármestere, a románok is jól fogadták a rendezvényt - mondta Toró Tamás. Elmondása szerint a brassóiak, a barcaságiak nagyszámban részt vettek a Brassói Magyar Napokon, sőt Székelyföldről is sokan ellátogattak a koncertekre. "Egyre gazdagabb a program, viszik a jó hírünket, ezt kell folytatni - bár szórványban, ahol nincs önálló magyar kulturális intézmény, sokkal nagyobb erőfeszítés megszervezni egy nyolcnapos fesztivált, mint ott, ahol a magyarság számaránya nagyobb" - összegzett Toró Tamás. -

[Eredeti](#)

(kronikaonline.ro, 2019. szeptember 17., kedd)

Változások szeptembertől

Kivételes helyzet: szeptemberben is számtalan változás van, ezek némelyike fontos, néhány csupán érdekes, és van köztük hasznos információ is.

Augusztus végéig lehetett beváltani a Bartók Bélával díszített ezer- és az Ady Endre fémjelezte ötszáz forintosokat. Ezeket még 1999-ben vonták be, de szeptemberig a Magyar Nemzeti Bank (MNB) még névértéken beváltotta a megmaradt bankjegyeket. Azért lesz ez egy korszak vége, mert ezek voltak az utolsó olyan papírpénzek, amelyeken nem király, fejedelem vagy egyéb politikus szerepelt, hanem művész. Az átváltási határideje lejáratát követően mindkét bankó értékét veszti.

A postánál megszűnik a tértivevény. Szeptember 1-jétől üzemel a Magyar Posta Zrt. elektronikus kézbesítési rendszere, így a jövőben ezen keresztül követhetik nyomon a küldeményazonosítók megadásával az ügyfelek a posta honlapján vagy mobilapplikáción

keresztül az ajánlott és a tértivevényes levelek útját. A kézbesítés elektronikussá tételével az ügyfél számára átláthatóvá, ezáltal biztonságosabbá válik a folyamat, a posta számára pedig hatékonyabb lesz a kézbesítés, gyorsul a feldolgozás. A levelek után a következő két-három évben az automatizált csomagfeldolgozás és -kézbesítés kifejlesztése lesz a fő irány a Magyar Postánál.

A felsőoktatást szeptember első napjától az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) helyett az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) irányítja.

A fogyasztóvédelmi törvény szeptember elsejétől hatályos módosítása értelmében ezentúl a fogyasztók és a vállalkozók már nem a Budapesti Békéltető Testülethez, hanem az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz fordulhatnak bármilyen, az online vitarendezéssel kapcsolatos segítségnyújtásért és tájékoztatásért.

Két magániskola is elindul szeptembertől Kelet-Magyarországon. Közülük a Debreceni Nemzetközi Iskola (International School of Debrecen) a Modern Városok Program keretében. Az idén két óvodai és két általános iskolai 1. és 2. osztállyal kezdenek. Miskolcon a Hell-csoport indítja be szeptembertől az Avalon International Schoolt, amelyet a cég által támogatott alapítvány működtet.

A magántanulói státus iránti kérelmekről szeptembertől az Oktatási Hivatal dönt, és legkésőbb egy éven belül minden jogviszonyt felülvizsgálunk.

A magyarországi szállodákban július 1-jén elindult a digitális adatszolgáltatás a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK) rendszerében. Szeptembertől kezdődik az egy hónapos regisztrációs időszak a panziók számára, majd 2020. január 1-jével a kempingek, üdülőházak, közösségi, falusi és egyéb szálláshelyek, tehát a teljes szálláshely-szolgáltatási szektor digitálisan szolgáltat majd forgalmi statisztikai adatokat.

Szeptembertől a nagykorúti villamosok közlekedése visszaáll az eredeti rendbe, a pályafelújítás után ismét a teljes vonalukon járnak.

Az internetes vásárlásokkal elkövetett csalások megakadályozásáért szeptember 14-től kötelező lesz a biztonsági kód használata az online vásárlásoknál az Európai Unión belül. Az online vásárlás menete nem változik, azzal a megkötéssel, hogy átutalás előtt a bankon keresztül SMS-ben egy digitális biztonsági kód érkezik majd a vásárlónak, azt megadva fejezheti be a rendelést.

Szeptembertől a kötelező védőoltások közé bekerül a bányahimlő elleni is, amelyet 13-16 hónapos kor között kapnak meg a gyermekek, ezzel tizenkettőre bővült a kötelező védőoltások száma.

[Eredeti](#)

(Társasházi Magazin, 2019. szeptember 18., szerda, 49. oldal)

MŰSZAKI CIKKEK KÜLFÖLDRŐL - csábító, de kockázatos

(2019/2.)

Csábító lehet, ha egy-egy műszaki cikk a hazainál sokkal alacsonyabb áron kelti magát egy külföldi áruházban. De ha baj van, vajon ugyanúgy érvényes rá a garancia?

A fogyasztói jogok tartalma (javítás-csere-árleszállítás-pénzvisszatérítés) más EU-s országbeli kereskedőtől történő vásárlás esetén alapvetően megegyezik a magyar szabályokkal. Az EU-n belüli vásárlásoknál az európai uniós fogyasztóvédelmi előírások

közös minimumszabályokat határoznak meg, ugyanakkor a jogi védelem mértéke, tartalma országonként eltérő lehet - írja a fogyasztovedelem.kormany.hu.

KOCKÁZATOK

A külföldi vásárlásnak azonban mindig vannak kockázatai. Eleve nincsen a termékhez magyar nyelvű használati utasítás, esetleg a neten találhatunk hozzá. Nagyobb probléma, ha a készülék nem felel meg a magyar műszaki szabványoknak, erről már vásárláskor érdemes tájékozódni. Ha a termék meghibásodik, előfordulhat, hogy nehéz felvenni a kapcsolatot a gyártóval, főleg ha nincs Magyarországon szervizhálózata. De ha van, akkor sem mindig vállalják az ingyenes javítást.

MI A TEENDŐ

Ha gond adódik, külföldre kell visszaküldeni a gyártó által kijelölt szerviz, vagy az eladó részére (célszerű a csomag nyomon követésével). Ennek költségét a fogyasztó állja, aki emiatt az eladó döntéséig kiszolgáltatott helyzetben van. Ráadásul az is előfordulhat, hogy a külföldi eladó visszautasítja az igényt, ha egy magyar szerviz "hozzányúl" az áruhoz.

Ha a külföldi kereskedő nem válaszol, vagy nem tartja jogosnak a kifogást, az igények érvényesítése nehézségekbe ütközhet (hosszú pereskedés a külföldi céggel), és magas költségekkel (perköltség, fordítás) járhat. Ha nem sikerül megoldani a problémát, a vevő az Európai Fogyasztói Központhoz fordulhat tanácsért és segítségért a panasz rendezéséhez. A fogyasztovedelem.kormany.hu portál szerint az Európai Fogyasztói Központ a jogilag is megalapozott panaszok 60-65%-ában tud érdemi eredményt elérni.

VÁMOS ÉVA

[Eredeti](#)

(Business Traveller Hungary, 2019. szeptember 18., szerda, 50. oldal)

Segítség - feltételekkel

BABAVÁRÓ TÁMOGATÁS A BANKOKBAN

Óriási várakozás előzte meg a babaváró támogatásokról szóló kormányrendelet július elsejei hatálybalépését. A pénz folyósítását azonban a pénzügyintézetek rendszerint az előírtakon túl további feltételekhez kötik, ami sokaknak csalódást okoz.

Olyan még nem volt a magyar történelemben, hogy a fiatal házaspárok indulását tízmillió forintos, könnyen hozzáférhető, szabad felhasználású kölcsönnel segítse az állam, ami ráadásul ingatlanfedezet nélkül, kamatmentesen igényelhető. A fészekrakás előtt állóknak minden fillérre szükségük van az önálló életkezdéshez, érthető, hogy nagy volt a lelkesedésük a jövőbeni érintetteknek.

A kormányrendeletben előírt feltételek sem voltak bonyolultak. A jogalkotók egyértelművé tették, hogy a segítségre a házasságban élők jogosultak. A statisztikai adatok ugyanis azt mutatják, hogy a házasság biztonságában élők könnyebben rászánják magukat a gyermekvállalásra, mint azok, akik a lazább együttélési formákat választják. Az is kíváncsi, hogy a pár mindkét tagja 21 évesnél idősebb és a feleség 41 évesnél fiatalabb legyen, vagyis még termékeny életkorban. Nem lehetetlen elvárás mindkét házastárs magyarországi lakcíme és legalább egyikük hároméves folyamatos társadalombiztosítási jogviszonya sem.

A kormányrendeletben olyan előírások is szerepelnek, amelyek összhangban vannak a társadalmi elvárásokkal. Kizáró ok például a büntetett előélet, a köztartozás vagy éppen egy korábbi nem törlesztett hitel. A kormányrendelet azt is kimondja, hogy a babaváró hitel a teljes futamidőre kamatmentes, ha a szerződéskötés idejére már bekövetkezett a terhesség, vagy öt éven belül szülői örömök elé néz a házaspár.

Az új támogatást olyan lelkesedés fogadta, hogy sokan megálltak a rendelet elolvasásában az előnyöknél. Igaz, nem is tűnt túlságosan riasztónak a jogszabály azon pontja, hogy a pénzt folyósító bankok saját belső szabályzatuk alapján döntenek a kérvényező pár hitelképességéről.

Ám sokak számára itt kezdődnek a bonyodalmak. Magyarországon nincs két olyan pénzügyintézet, amelynek hitelfolyósításra vonatkozó belső szabályai megegyeznének. Az egyik bank azért utasítja el a hiteligénylőket, mert a feleség éppen gyesen vagy gyeden van. Egy másik nem fogadja el jövedelemként, ha valamelyik házastárs - akár ideiglenesen - külföldön dolgozik. A vállalkozóként szerzett jövedelem sem számít teljes értékűnek egyes pénzügyintézeteknél, csak korlátozottan fogadják be az erre alapozva benyújtott hiteligényléseket. A banki alkalmazottak pedig gyakran a lehető legrosszabb jövőbeni körülményekre számítva állapítják meg a jövedelem terhelhetőségét.

Trencsán Erika, a money.hu ügyvezető igazgatója azonban úgy látja, nem szabad elcsüggedni, ha valahol visszautasítják a babaváró támogatás igénylőjét. Az eltérő belső banki szabályok ugyanis bővíthetők is az igénylők lehetőségeit. Könnyen előfordulhat, hogy az, akit az egyik bankfiókban elutasítanak, egy másik pénzügyintézetnél hozzájut az áhított tízmillióhoz.

Az ügyvezető igazgató éppen ezért úgy látja, érdemes segítséget kérni egy pénzügyi tanácsadótól, mielőtt feladná valaki a terveit. A money.hu szakemberei segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a fiatalok könnyen megtalálják azt a bankot, amely a pár élethelyzetének leginkább megfelelő feltételek alapján folyósítja a babatámogatás keretében igénybe vehető összeget. Trencsán Erika nem mellékesen arról is tájékoztat, hogy a money.hu e szolgáltatása ingyenes.

A tisztánlátás érdekében a Magyar Nemzeti Bank pénzügyi szervezetek felügyeletéért és fogyasztóvédelemért felelős alelnökségéhez fordultunk felvilágosításért. Binder István szóvivő igyekezett megnyugtatón a bizonytalankodókat.

Kérdéseinkre adott válaszából kiderül, a kamatmentes babaváró hitelre való jogosultság feltételei egységesek. A kölcsönt azonban a bankok, az állami kezességvállaláson túl, saját forrásaikból és kockázataikra nyújtják. Ezért a hiteleket az adott bankok saját üzletszabályzataik előírásai alapján bírálják el, így előfordulhat, hogy az egyes hitelintézetek eltérő üzletpolitikai döntéseik alapján fogadják be vagy utasítják el a kérelmet.

Binder István attól nem tart, hogy egyes bankok saját, magasabb THM-mel kínált kölcsönkonstrukcióikkal akarnák kielégíteni a babaváró támogatást igénylő ügyfeleket. Az állami kezességvállalás többletbiztosítékot jelent a hitelintézetek számára.

A jelentős magyarországi bankok mindegyike kínálja vagy vélhetően kínálja majd a babaváró hitelkonstrukciót, a piaci versenyhelyzet pedig arra ösztönzi a bankokat, hogy a kölcsönök révén is egyre több ügyfélre törekedjenek.

NAGY IDA

[Eredeti](#)

(Demokrata, 2019. szeptember 18., szerda, 15. oldal)

ALL YOU CAN USE

(2019/10)

Maradékaltalánul fine dining

Csúcskategóriás éttermeket kérdeztünk arról, mit tesznek azért, hogy minél kevesebb maradék végezze a kukában, és hogyan segítik a rászorulókat, akik amúgy sosem kóstolhatnák meg a főztjüket. Tudatos séfek, felelős tulajdonosok és önkéntesek közösen dolgoznak egy fenntarthatóbb rendszerért.

Vissza kell térnünk a gyökereinkhez. Az elődeink takarékoságból nem termeltek felesleget a konyhában - mi azért törekszünk erre, hogy ne fulladjon bele a bolygónk az ételhulladékba - állapítja meg Dan Barber manhattani sztárséf a *The Story of Food Waste* című dokumentumfilmében. - A kreativitásomat is ösztönzi, amikor a megmaradt alapanyagokból kell valamit kitalálnom a tányérra.

A lehetőségek szűkössége inspirálóbb lehet a bőségnél. Ha jobban megnézzük, a nemzeti konyháknak is vannak tradicionális fogásai, amelyek bizonyos értelemben feleslegből vagy hulladékból készültek." Barber a franciák kedvelt bouillabaisse levesét hozza példaként: egykor a halászfeslegések pörköltet főztek az eladhatatlan halakból. Az így készült halászlé azóta is ikonikus eleme a francia konyhának. Nos, a filmben megszólaló séfek szerint pontosan ezt a mindent hasznosítható szemléletet kell elsajátítani. És ha még ezután is maradna valami a konyhájukon, azt előszeretettel fordítják karitatív célokra. Magyarországon még nem lehet a rászorulóknak juttatni az éttermek melegétel-maradékából, de külföldön már akad erre is jó példa.

LUXUSFELESLEG

Az olaszországi Costa Crociere szálloda hajólánccal személyzete esténként hűtött alumíniumládákba teszi a svédasztalos étkezéseiről megmaradt finomságokat, hogy másnap reggel a savonai kikötőben átadhassák egy alapítvány önkénteseinek. A szervezet éhező gyerekeket és más rászorulókat lát vendégül a luxushajó feleslegeiből. Hogy Magyarországon is megvalósulhassanak hasonló akciók az éttermekben és a szállodákban, a Magyar Élelmiszerbank Egyesület jelenleg a Nemzeti Élelmiszerlánc- biztonsági Hivatallal közösen igyekszik kidolgozni egy új módszertant arra, hogy hogyan mentse az éttermektől a menthetőt. Az Élelmiszerbank már most is évente több ezer tonna olyan élelmiszert óv meg a kidobástól, amelyek még fogyaszthatók, de a hipermarketekben vagy a gyártóknál feleslegként jelentkeztek. Karitatív szervezeteken keresztül évente háromszázezer nélkülözőn segítenek. Bár a szándék részükről megvan, Magyarországon egyelőre hiányzik a jog szabályi háttér ahhoz, hogy ugyanezt az éttermi felesleggel is megtegyék.

"Logisztikai és technikai nehézségekbe is ütközünk, hiszen a hűtve tárolás és a szállítás komoly kérdéseket vet fel - magyarázza a Magyar Élelmiszerbank elnöke, Cseh Balázs. - Előre kiszámíthatatlan, hogy mekkora mennyiségről kell gondoskodni: egy rendezvény után például megmaradhat néhány tucat, de akár ezer adag is. Érthető módon az átadó étterem le akarja tudni a saját felelősségét az átadással. Nagyon körültekintően kell eljárni és alaposan kitalálni a folyamat szabályozását. Egy nemzetközi projekt keretében létrehoztunk egy útmutató- tervezetet, és ez alapján itthon is történtek már tesztelések. Még folytatjuk ezeket, hiszen felesleges kockázatnak nem akarunk kitenni senkit. Az út elején járunk - válaszolja a jelenlegi hazai helyzetet a szakember, és hozzáteszi, hogy a csúcskategóriás éttermeknél jellemzően kevesebb hulladék keletkezik, mint máshol. - Az előzetes felmérések ugyanis azt

mutatják, hogy a fine dining és általában az &224; la carte éttermek tudnak jól gazdálkodni az élelmiszerekkel."

VILLAMOS ENERGIA SALÁTÁBÓL

A Felelős Gasztrohős csapata is pontosan ezt, a hulladék minimalizálását ösztönzi: Fenntartható Vendéglátóhely minősítésben részesíti a környezeti terhelésük csökkentésére törekvő éttermeket és kávézókat. A Kiosk Budapest például azzal érdemelte ki a fenntartható jelzõt, hogy száz százalékban lebomló elviteles dobozokat és vegyszereket használnak, pálmaolajat viszont egyáltalán nem, és helyi biogazdaságoktól szerzik be az alapanyagaik túlnyomó részét. Az étterem környezettudatossága nemcsak a tulajdonosok szellemiségével, hanem saját érdekeivel is összecseng. "Miután vásárolok egy kiló zöldséget, anyagilag is akkor járok a legjobban, ha annak minden elemét felhasználom. A gasztrotrendek is arra ösztönöznek, hogy a hozzávalót minél több textúrában, állagban mutassam meg a tányéron" - mutat rá a környezettudatos mûködés elõnyeire Orosz Gábor, a Kiosk séfje. Egy rendezvényükre például a brokkoli szárából ízletes chipset és krémet, a sárgarépa zöldjébõl pesztót készítettek, a cékla levelét pedig belekeverték a salátába.

"A termelõ vagy a tenyésztõ rengeteg vizet és energiát elhasznál az elõállításra - folytatja a séf. - Az a minimum, hogy a konyhámban a lehetõ legnagyobb százalékban hasznosítsam az elem kerülõ alapanyagokat. Az sem kerül a szeméttelre, ami még ezután is megmarad. A hulladékot 95 százalékban szelektíven gyûjtjük, és ezeket javarészt tömörítjük is. Elszállításuk után az olajokból, zsírokból bioüzemanyagot készítenek, a többi ételmaradékból villamos energiát állítanak elõ." Alapvetõen azonban a cél az, hogy a kreativitásukat bevetve minden ehetõt hasznosítsanak a konyhán.

FÛRJHERE ÉS SERTÉSMELLBIMBÓ

"Mit is csinál tulajdonképpen a szakács? - tette fel a kérdést a dokumentumfilmben a tavaly elhunyt Anthony Bourdain gasztroíró. - Fogja a durva és olykor akár ronda hozzávalókat, majd a szakértelmével átalakítja valami csodálatossá." Így van ezzel Danny Bowien koreai-japán séf is. Számára a szakmai kihívást pont az jelenti, hogy megszerettesse éttermeiben a szokatlan ételeket, és ezzel is csökkentse a szemetesbe kerülõ alapanyag mennyiségét. Étlapján szerepelt már a sertés mellbimbójából és méhébõl készült fogás is. Vendégeinek ízlenek ezek az ételek - de csak addig, amíg nem tudják, hogy mibõl készültek.

"A belsõségeket kevesen kedvelik, de egyre több vendéggel sikerül megszerettetni, erre különösen büszke vagyok - meséli a Babelnek Michelincsillagot hozó séf, Veres István. - A fûrjet három ételnél is használom a tíz elemes menûsorban. A mellét és a combját a fõételben, a csontjait a levesben, a heréjét egy elõételben. Így semmi nem marad, amit ki kellene dobni." Éttermében öt- vagy tízfogásos menûbõl választhatnak a vendégek, így ki sem tudják kerülni a különlegességeket. Nemzetközi tendencia, hogy beszüntetik az &224; la carte étkeztetést, helyette fix fogásokból álló, degusztációs ételsort kínálnak. A kóstolómenûvel sokkal jobban tervezhetõk a mennyiségek és kevesebb hulladék is keletkezik.

"Az alapanyagok tiszteletét gyerekkoromból hozom magammal - mondja István. - A nyarakat az erdélyi nagymamámnál töltöttem. Nála láttam, milyen sok munka árán kerül az asztalra a zöldség, a hús vagy a gyümölcs. Franciaországban még mélyebben ráneveltek a takarékos főzésre, amikor a három Michelincsillagos Arpege étteremben dolgoztam. Saját gazdaságukból származtak a konyhán használt alapanyagok - ezeket kincsként kellett kezelnünk." A séf azóta is igyekszik alapanyagai összes alkotóelemét felhasználni. A Babel kiérdemelte a Fenntartható Vendéglátóhely minõsítést, jelenleg egyetlenként Michelin-sillagos éttermeink közül.

Az Onyx pedig abban egyedülálló, hogy már két csillaggal is büszkélkedhet. Konyhája éppen új kor küszöbén áll: egy vadonatúj hûtési technológiával elõzik meg, hogy az

alapanyagokból bármi is kárba vesszen. "A japán Tómin technológia az éttermekben elterjedt fagyasztáshoz képest hússzor olyan gyorsan hűti le az alapanyagokat - magyarázza az étterem képviselőjében Fekete Marcell F&B igazgató. - Így az élelmiszerben keletkező jégkristályok mérete minimális lesz, tehát meg tudja tartani az eredeti ízeket." A Szent István Egyetem Élelmiszertudományi Karát is bevonták, hogy laboratóriumi körülmények között is meggyőződhesse a technológia hatékonyságáról. Eddig biztatóak az eredmények: a lefagyasztott étel teljes értékű alapanyag marad még Michelin-mérce szerint is. Végül valóban semmit nem kell a szemetesbe tenni, hiszen minden fogást a felszolgálat előtt frissen készítenek el, a fel nem használt élelmiszerre pedig extragyors hűtés vár.

HULLADÉK VAGY TÁPLÁLÉK?

Itthon is találni olyan vendéglátóhelyeket, ahol az ökológiai környezet mellett a környezetünkben élő nehéz sorsú emberekért is felelősséget éreznek. A Four Seasons Hotel Gresham Palace bankettkonyhájának és a Kollázs Brasserie & Barnak a vezetőit is ez ösztönözte arra, hogy hajléktalanokhoz segítsenek. "A séfjeink minden hétfőn elkészítenek ötven liter levest, és ezt friss kenyérrel együtt átadják a Menhely Alapítvány munkatársainak - meséli Ilosfai Krisztina, a Four Seasons PR-menedzsere. - Miután szétosztották az ételt, visszahozzák az edényt, amelyet mi a következő hétfőn újra megtöltünk levessel. Így kétszáz rászoruló látunk vendégül hetente." Az együttműködés nem új, már jó pár éve juttatnak így főtt ételt a hajléktalanokhoz. Az akció nem a hulladékcsökkentés része, a Four Seasons éttermeként ugyanis abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy a hotel személyzeti konyháján szinte minden fennmaradó alapanyagot hasznosítanak. A szálloda háromszáz dolgozója vacsorát és ebédet is kap a munkahelyén. A felszolgált tányérokra maradt étel sem vész kárba: biodízel üzemanyag és festék lesz belőle az elszállításuk után. "A szabályozások nem engedik, hogy a rendezvényekről megmaradt ételt elszállítsuk egy hajléktalanszállóra - mondja Krisztina. - Korábban viszont volt rá példa, hogy jótékony célra fordíthattuk az így keletkezett felesleget. Ezt a gyakorlatot akartuk továbbvinni, így alakult ki az együttműködésünk a Menhellyel. Szerettünk volna visszaadni valamit a környezetnek, adni a nálunk kevésbé szerencsés embereknek."

Hasonló gondolatokat forgathatott a fejében Massimo Bottura sztárséf is Olaszországban. Élete egy pontján úgy érezte: mindene megvan, amire vágyott, ideje egy jó ügy mellé állni. Bottura négy évvel ezelőtt meghívta séfbarátait a világ több pontjáról, hogy közösen főzzenek levest hajléktalanoknak. Az alapanyagot nem akárhonnan szerezte be: a milánói világkiállítás tizenöt tonnányi, kidobásra ítélt élelmiszeréből kellett dolgozniuk a szakácsoknak. "Arra kértem őket, gondolkozzanak a nagymamám fejével - nála minden alapanyag hasznosult, és mindig finom lett a végeredmény - nyilatkozta. - A világkiállítás maradványából több száz liter levest főztünk, és rászorulókat láttunk vendégül egy elhagyatott, külvárosi színház falai között. Az akció sikere után létrehoztunk egy állandóan üzemelő közösségi konyhát." Az olasz séf semmilyen alapanyagot nem tart rangon alulinak ahhoz, hogy megtalálja a helyét a tányéron. Ha valakitől, tőle biztosan hiteles ez az állítás, modenai étterme ugyanis jelenleg is három Michelin-csillagot birtokol. Községi konyhájának dolgozói a szavatossági idő végén járó élelmiszereket elviszik a piacokról, és rászorulóknak főznek belőlük. Mivel nem tudni előre, hogy milyen alapanyagból mennyit tudnak beszerezni, az étlapot naponta változtatják. Közben segítenek az otthontalanoknak állást találni, a menekülteknek meg eligazodni az olasz bürokrácia útvesztőiben. "Az elmúlt pár évben nagy változásokat értünk el - tette hozzá a sztárséf. - Az emberek többé nem hulladékként gondolnak a maradékra, hanem alapanyagként."

AZ A MINIMUM, HOGY A KONYHÁMBAN A LEHETŐ LEGNAGYOBB SZÁZALÉKBAN HASZNOSÍTSAM AZ ALAPANYAGOKAT

A KÓSTOLÓ- MENÜVEL SOKKAL JOBBAN TERVEZHETŐK A MENNYISÉGEK,
KEVESEBB HULLADÉK KELETKEZIK

A SÉFEK MINDEN HÉTEN FŐZNEK ÖTVEN LITER LEVEST, AMIT FRISS
KENYÉRREL ADNAK ÁT

Deme Zsófia

[Eredeti](#)

(Marie Claire, 2019. szeptember 18., szerda, 106+107+108+109. oldal)

Fiatalkorút szolgáltak ki, fizethetnek

BÜK Százezer forint fogyasztóvédelmi bírságot kell fizetnie az egyik büki dohánybolt üzemeltetőjének, mert a nyáron kiszolgáltak egy fiatalkorút.

A nyáron, egészen pontosan július 11-én 11 óra 11 perckor kezdődött a próbavásárlás a büki dohányboltban. A Kőszegi Járási Hivatal munkatársai vásároltak egy doboz cigarettát, majd a mögöttük sorban álló vásárlóra is figyeltek: ugyanis az "ellenőrzésbe bevont fiatalkorú" követte az ellenőrt vásárlóként. Kért a fiatal is egy doboz cigarettát - az eladó pedig meg sem kérdezte, mennyi idős, nem kért tőle személyazonosítót, vagyis nem győződött meg arról, hogy a kora alapján kiszolgálhatja-e. Ezzel a vállalkozó megszegte a fiatalkorúak dohánytermékekkel való kiszolgálásának tilalmát - ezért a büntetés.

A fogyasztóvédelmi bírság összege 100 ezer forint, és húsz napra bezárja a boltot a hatósági osztály. Utóbbit a határozat kézhezvételétől számítják.

BÁ

[Eredeti](#)

(Vas Népe, 2019. szeptember 18., szerda, 3. oldal)

Kettős mérce a román piacon

A román fogyasztóvédelmi hatóság a nyugat-európai és romániai élelmiszerek 23 százalékánál talált eltérést a termékek összetételében - jelentette ki Paul Anghel, a hatóság vezérigazgatója. Az Agerpres hírügynökség által idézett tisztségviselő elmondta, hogy egy európai vizsgálat során mintegy 80 élelmiszer összetételét hasonlították össze a gyártó azonos, Romániában forgalmazott termékével, és 18 esetben eltérést találtak. Az élelmiszerek összetétele volt más, például az ízesítők nem voltak azonosak vagy hiányoztak a romániai termékből, az arányuk eltért a nyugat-európaiétól. Anghel ugyanakkor hangsúlyozta, a hatóság nem kívánja és nem is tudja egyértelműen megmondani, hogy - létezik-e kettős mérce a nyugat-európai és a Romániában forgalmazott termékek esetében - tette közzé az MTI.

A fogyasztóvédelem vezetője elmondta, például a Fanta üdítő Romániában öt százalék narancsot tartalmaz, míg Spanyolországban nyolc, Franciaországban tíz, Olaszországban tizenkét százalékot. A Milka csokoládében a romániai tizenhét százalékogyorót tartalmaz, a francia huszonkét százalékot.

A gazdasági rovat megjelenését támogatta a Strabag.
Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2019. szeptember 18., szerda, 15. oldal)

A műsor vendége Binder István

Műsorvezető: - A lakáshitelt igyekeznek rendszeresen fizetni a magyarok. De a nyakra főre felvett fogyasztási hitelekkel egyre többen csúsznak meg. Derült ki a Magyar Nemzeti Bank friss adataiból. Vendégem a stúdióban Binder István a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti szóvivője. Sok szeretettel köszöntöm, jó napot kívánok.

Binder István (felügyeleti szóvivő, MNB): - Jó napot kívánok.

Műsorvezető: - SMS számunk 06707001059 írjanak kérdezzenek szakértő vendégünkötől. Akár fogyasztóvédelmi téma kapcsán, amely a hitelhez köthető szívesen segítünk. Na nézzük mit mutatnak a számok?

Binder István: - Teljes torta a lakossági hitelállomány az körülbelül 6 ezer milliárd forint. Ez egy irdatlan nagy szám. De azért tegyük hozzá gyorsan, hogy a válság után igazából ez a torta ismét 2017-től kezdett hízni. Míg 2012-2013-ban is bőven a válság kellős közepén is még körülbelül 7 ezer milliárdos volt. Ez a visszafizetések új hitelfelvételek egyenlege. Ezen belül értelemszerűen az egyik legnagyobb tétel a teljes állománynak több, mint a fele az lakáshitel, jelzálog hitel. Következő nagy szelet a tortából az a személyi kölcsönök és utána jönnek az egyéb hitel fajták. Most azt látjuk a második negyedéves legfrissebb statisztikák, hogy nagyon szépen hízik ez a torta hogyha ennél a hasonlatnál maradunk. Mert, hogy 553 milliárd forintot vettek fel fogyasztási hitelek, lakás hitelek az ügyfelek. Ezen belül is nagyon szépen nő, például a személyi kölcsönöknek az állománya.

Műsorvezető: - Ugye a megjelent híradások vagy összegzések kapcsán az mondható, hogy a lakáshitelt nagyon nagyon precízen fizetik. De a személyi hitelekét úgynevezett fogyasztási kölcsönöket nem igazán olyan fegyelmезetten. Mi lehet ennek a hátterében? És hogy a számok valóban ezt mutatják-e?

Binder István: - Valóban így van. A lakáshoz és esetleg tényleg nagy tartós fogyasztási cikkhez egész konkrétan az autóhoz ragaszkodnak. Én azt gondolom, hogy ez egy kicsit monarchikus vagy régi magyar hagyomány, ugye Magyarországon mondjuk a nyugat európai országokhoz képest sokkal nagyobb a magántulajdonú lakásoknak az aránya, nyugat Európában vannak olyan országok, Svájc vagy a skandináv államok, ahol a bérelt lakásoknak az aránya sokkal magasabb. Nekünk ez nagyon fontos magyaroknak a lakás. Ezért megpróbáljuk mindenképpen foggal körömmel fizetni. Erre most van is muníció, ha úgy tetszik. Hiszen reáljövedelmek, nőnek bérek fizetések munkanélküliségi ráták nagyon kedvezőek a bérek fizetések kedvezőek. Tudunk fizetni. Abból a szempontból egy nagyon kedvező időszakot is élünk, hogy az új folyósítású lakáshiteleknel nagyon alacsonyak a kamatok. Európában, Amerikában is egy nagyon kedvező időszakot élünk. Ha úgy tetszik ez

Magyarországra is kihat. Ugyanakkor mindig felhívjuk a figyelmet arra, hogy miközben már deviza kockázat nincsen, devizahitelek nincsenek Magyarországon azért kamat kockázat van. Gondoljunk a jövőre is. Tehát fix hitelt vegyünk fix törlesztő részletes fix kamatozású hitelt. Az ad biztonságot a jövőre nézve is.

Műsorvezető: - Azt hiszem, hogy nem csak engem engedtek úgy el a szüleim, hanem a többséget ugyanígy, hogy mindig azt mondták hogy a hitelt, illetve a rezsit elsőként fizesse az ember. És után jöjjön minden egyéb történet. Nézzük akkor most konkrétabban tehát azt mondtam, hogy egyre többen csúsznak meg a folyószámla hitelükkel és a kártya hitelükkel. De mit is takar a fogyasztási kölcsön fogalma és melyek a formái?

Binder István: - Egy mondatot azért még reagálnék. Összességében azért a késedelmes hiteleknek az aránya jelentősen csökkent Magyarországon. Lehet arra mondani, hogy tényleg ez lakáshitel vezérelt volt, de azért úgy tűnik, hogy túl vagyunk a nehezen a válság évein. A fogyasztási hitel ellentétben a lakáshitellel jellemzően kisebb összegű rövidebb futamidejű napi használati tárgyak, esetleg tartós fogyasztási cikkek megvásárlására szolgál. Előbb említett személyi kölcsön mellett, amelyik a legnagyobb ezek közül a hitel kártyákat lehet említeni az áruhitelket, az áruhitelnél nem a pénzt kapom készhez hanem egyből az áruházban az árucikket. És a folyósító bank ezt a kereskedőnek az áruháznak adja át ezt a készpénz összeget. Hitelkártyát említettük. Hogyha tágabb ölelésben beszélünk a fogyasztási hitelekéről akkor azért a folyószámla hitelek mellett még a gépjármű hitelek is szoktak említeni. Nagyon sokan el szoktak feledkezni a jó öreg zaciról, zálogházakról. Ez egy bizonyos társadalmi réteg számára elsősorban a nagyobb városokban nagyon fontos kiegészítő, hogyha valaki megcsúszik a hó végén akkor bizony még nagyon sokan mennek és viszik a családi ezüstöt, vagy esetleg porcelánt, festményt műtárgyakat és itt is lehet tulajdonképpen kölcsönt kapni.

Műsorvezető: - Mindjárt megmagyarázom, hogy miért mosolyogtam meg. Mégpedig ennek az oka, az hogy mi nagyon szerettünk volna úgymond a zacival foglalkozni. Többször nekifutottam én magam is ennek a témának. Valamiért az zálogházak tulajdonosai elzárkóznak tőle. Tehát nagyon szemérmesen kezelik ön is úgy fogalmaznak, hogy még mindig van jelen, jelen van, de érezhető volt ahogy beszélgettünk és hallgattuk önt, hogy ez valahogy a lakosság körében nagyon szemérmesen kezel. Tehát nem egy olyan felvállalható történet. Tehát könnyebben megyek el és veszek egy fapados kölcsönt. Pedig az lehet hogy rosszabbul járok hosszú távon, mint az hogy beadom a nagymama fülbevalóját és akkor egy hónap múlva kiváltom. De mondom szerettünk volna foglalkozni, de elzárkóztak a zálogház tulajdonosok. Olyan embert még nem is sikerült találnunk az utca embereként aki mesélt volna erről. Tehát ez az oka annak, hogy megmosolyogtam. Nem volt ebben semmi rosszindulat. Na de vissza akkor a fogyasztási kölcsönökhöz. Beszéltünk arról, ugye, hogy ide tartozik a személyi hitel, a folyószámla hitel, a hitelkártya, illetve az áruházakba és a kereskedelmi egységekben igényelhető gyors elbírálású áru hitel. Melyikkel szokott probléma lenni? Tehát erre vonatkozóan van-e az MNB-nek adata?

Binder István: - Én azt gondolom, hogy nincs olyan kiugró ezek között ahol a késedelmes problémás hiteleknek az aránya többi rovására nagyobb lenne. Valóban ez igaz ez az összefüggés, hogyha több hitele van egy ügyfélnek akkor lehet, hogy és nagyon megszorul akkor esetleg ebből lehet a legkisebb baj, hogyha ezt nem fizetem. Tehát megpróbál az ember a csekkekkel bűvészkedni és esetleg ezt próbálja elengedni. Szeretném azért felhívni arra a figyelmet, hogyha valaki bármilyen hitellel megcsúszik a késedelembe eséskor aktuális minimálbér összegével akkor azért felkerül a központi hitelinformációs rendszerbe régi nevén banki adós listára BAR listára és ennek ugyanolyan következményei lehetnek, mint hogyha egy lakás hitellel csúszik meg. Nevezetesen ha aktív státuszba marad ezen a negatív adós listán akkor bizony a következő hitelfelvételét biztos, hogy el fogják utasítani. Ha

visszafizeti és passzív státuszba kerül akkor megfontolják. Ha pedig rendben törlesztette vissza a hitelét és ezzel egyetért akkor egy piros pontot kap a pozitív adós listán ezt is figyelembe veszik a bankok. Ehhez a pozitív oldalhoz még egyszer hozzá kell vagy hozzá lehet járulni. És ezt figyelembe veszik és a bankok bizony a hitel bírálatnál nézik ezt az adós listát. És azt is el szeretném mondani, hogy akár a jövedelemből való letiltás akár késedelmi kamatok, akár mindenféle követelés kezelővel való egyezkedés, tehát mindenféle kellemetlen következményei lehetnek a fogyasztási hitellel való megcsúszásnak is. Tehát gondoljuk át lehetőleg még a szerződés kötés előtt a feltételek lehetőségeinket amennyire ezt lehet. Fogyasztási hitelnél ezt könnyebb. Mert hiszen ott nem 10-15 évre kell feltétlenül előre gondolkodni lehet, hogy csak néhány hónapra vagy néhány évre.

Műsorvezető: - Azt mondta, hogy nincs kimagasló kiugrás a személyi hitel folyószámla hitel, hitelkártya, illetve a gyors kölcsönök kapcsán a tartozásra vonatkozóan. De mégis az emberben az van így a környezetét figyelve, hogy valahogy a hitelkártyával bánunk a legkönnyebben. Erről egy picit beszéljünk, hogy jellemzően milyen problémák adódhatnak hitelkártya esetén?

Binder István: - A hitelkártya egyébként minden fogyasztási hitel, de a hitelkártya is nagyon kényelmes és nagyon praktikus. Csak figyelni kell a határidőkre a megadott szerződéses feltételekre. Ha ezeket betartom akkor gyakorlatilag ingyen használtam egy bő hónapig a bank pénzét. Csak mondjuk az éves kártya díjat kellett megfizetni. Van egy vásárlási időszak. Ami körülbelül egy hónapos. És utána van egy türelmi időszak ez 15-20 napos. De amikor minden lejár akkorra vissza kell fizetnem abban az adott hónapban felvett összeget. Ezt jövedelemem alapján állapítják meg. Általában a banknál számla vezetést előírnak. Tulajdonképpen úgy működik a hitelkártya, hogy vásárlásnál ha türelmi időszak lejárt előtt visszafizetem az összeget még egyszer ingyen használtam a bank pénzét, amire viszont kevesen szoktak figyelni hogyha netán készpénzt veszek fel ezzel a hitelkártyával akkor azonnal kamatozni kezd ez a bizonyos összeg. Ha amire még nagyon sokan nem szoktak figyelni, hogy ez a vásárlási időszak, illetve türelmi időszak ez kötött. Tehát a hónap egy megadott napján indul, nagyon sokan azt hiszik, hogy ez csak az első vásárlástól indul és onnan ketyeg ez a harminc nap meg a t 15 nap. De ez nem így van ez kötött. Tehát, hogyha én a kötött időszak utolsó napjaiban vásárolok a kártyáról akkor bizony lehet, hogy 5 napon belül vissza kell az egészet fizetnem. Ha figyelek a határidőkre és rendben megtettem akkor tényleg nagyon kedvező konstrukció, hogyha kicsúszom a határidőből akkor nagyon vaskos késedelmi kamatokkal számolhatok. Arra kell még figyelni, hogy mindenképpen egy 4-5 százalékat a felvett hitelnek vissza kell fizetni. Ez egy alap előírás a bankoknál. Mert, a késedelmi kamat az még súlyosabb. Talán még egy mondatot általában a teljes hiteldíj mutatóról illetve ezeknek a fogyasztási hiteleknek a kamatáról, kétféle kamatplafon van ezeknél a hiteleknel az áruhitel, személyi kölcsön, zálog hitel ezek jelen pillanatban 39,9 százalékos kamat plafonnal, illetve teljes hiteldíj mutatóval ami minden költséget tartalmaz működhetnek. A személyi kölcsönöknél és a gépjármű hiteleknel pedig ez alacsonyabb 24,9 százalékos. Tehát ez azt jelenti, hogy itt is már a döntésnél érdemes megfontolni, hogy melyik típust veszem igénybe nem mennek el feltétlen a maximumig a bankok. De ha már eleve a keretrendszer más a személyi kölcsönnél és az áru hitelnél akkor azt gondolom, hogy érdemes megfontolni, hogy melyiket vegyük fel.

Műsorvezető: - Ugye az MNB több alkalommal kommunikációs kampányt is indít a körütekintő eladósodás támogatására. Mindez jellemzően az év vége felé történik, karácsony környékén nyitjuk ki nagyon a pénztárcánkat. És erőn felül próbálunk. Elég nagy butaság. Gondolom, hogy azért nem az ajándék számít csak. Szóval akkor próbálunk költekezni. Úgy tűnik, hogy szükség lenne erre év közben is. Gondolkodnak rajta?

Binder István: - Igen. És tulajdonképpen az úgynevezett pénzügyi navigátor programunk, ami egy fogyasztóvédelmi edukációs segítő program ennek a segítségével más időszakokban az év más időszakaiban is indítunk kampányt. Ez azt jelenti, hogy a tavaszi időszakban amikor ugye mindenki lakáshitelen gondolkodik, akkor ez a fókuszunk. Illetve amikor jön az ősz mindenki a gyerekeknek az iskola táskáját akarja feltölteni. Tanszer vásárlás is bizony ez is egy nagy kiadás. Akkor ősz indító erre fókuszáló akár itt is a fogyasztási hitelekre fókuszáló kampányt indítunk. Nagyon sokszor a fogyasztóvédelmis kollégáink áruházakba mennek el kifejezetten ahol a hitelfelvétel sokszor történik. És hát ne feledkezzünk meg a Pénzügyi Navigátor Tanács Irodáinkról is melyek minden megyeszékhelyen ott vannak. Felkészült kollégákkal, ők pedig ne csak Budapestről beszéljünk mindig ők pedig a megyeszékhelyen, illetve a környező településeken nagyobb kisebb városokba falvakba is akár mennek el és vesznek részt ebbe a kampányba. Éppen most ezekben a napokban, hetekben Borsod-Abaúj-Zemplénben egy buszos hát túra történik vagy zajlik. Az ottani kormányhivatalnak van ilyen kihelyezett négy keréken gördülő kormány ablaka és erre szálltak fel a mi munkatársaink is. Közel 20 települést fognak meglátogatni. És tulajdonképpen ott is alapvető fogyasztási hitelekkel vagy egyéb hitelekkel kapcsolatos tudnivalókról tájékoztatják a lakosságot.

Műsorvezető: - Ez az a rendszer, amely segítséget nyújt hogyha felmerül bennem, hogy milyen hitelt vegyek fel milyen információk alapján döntsek. Mert, ugye jól tudom egyszer beszélgettünk is erről létezik egy ilyen kalkuláció ahol beütöm, hogy mivel rendelkezem milyen anyagi lehetőségekkel, mit szeretnék, hogyan szeretném törleszteni. Ez a kampányon belüli vagy ez az állandó

Binder István: - Tulajdonképpen a kampányhoz kötődően ezek a kollégáink megmutatják például a Magyar Nemzeti Bank honlapján az mnb.hu-n elolvasható ingyenes és független nem ügynökök által működtetett teljesen objektív hitel és lízing választó programunk van még nagyon sokféle bankszámla választó vagy betét kereső program is. De ez a hitel és lízing választó program jogszabály alapján valamennyi főbb Magyarországon elérhető hitel fajtának a teljes palettáját megmutatja. Tehát valamennyi Magyarországon elérhető személyi kölcsönt össze lehet hasonlítani paraméterek alapján tehát teljes hiteldíj mutató futamidő összeg, alapján sőt régiósan is kereshetnek a program segítségével. Tehát, hogyha én mondjuk Zala megyei vagyok akkor meg tudom találni, hogy Zalaegerszegen vagy a környéken hol találhatom meg a nekem testhez álló hiteleket.

Műsorvezető: - Na beszéljünk a gyors kölcsönről. Nagyon sokáig hosszú hosszú ideig hát azt mondtuk, hogy ez az ördögtől való hitelforma. Mert, hogy annyi buktatót tartalmaz. Magában a hirdetések is nagyon etikátlanok voltak, ha fogalmazhatok így. Tehát nagyon összezavarták és megtévesztették a hitelfelvetőt. Továbbra is vannak problémák?

Binder István: - Először is tisztázzuk ugye, hogy a gyorskölcsön valójában egy ugyanolyan szabad felhasználású személyi hitel, jellemzően a személyi kölcsönök, hitelek alsó harmadában található hitel összeg vagy futamidő is. Viszonylag rövid a futamidő vagy kicsi a hitel összeg. Hát abból a szempontból nevezzük gyors kölcsönnek, hogy olyan többlet szolgáltatások kapcsolódnak hozzá például, hogy akár a lakásunkba is felvehetjük mert kimegy az ügynök kimegy a közvetítő ami egy picit tényleg meggyorsítja. Azért szeretném hozzátenni, hogy a személyi kölcsönt is nagyon gyorsan fel lehet venni. Néhány személyi okmányt viszünk magunkkal, egy munkáltatói jövedelem igazolást, szoktak kérni még néhány közüzemi számlát is. Ez is a kockázatot csökkentse, hogy lássák hogy máshova is rendesen fizetjük a terheinket. Nagyon gyorsan meg tudjuk ezt kapni. Az áruhitelt ugyanígy. Gyakorlatilag egy fél óra alatt az áruházban meg tudjuk kapni. Nagyon sokszor ezek a gyorskölcsön nyújtó cégek viszont olyan településeken, olyan régiókban is mozognak ahol ez azért nem olyan egyszerű kisebb településeken. Amire szeretnék itt is amire szeretném felhívni a figyelmet, hogy itt is a THM legyen az iránytűnk. Ez a fő mutató. Ez mutatja meg

a teljes hiteldíj mutató a hitel összes költségét. És a szerződéskötés előtt nagyon alaposan olvassuk el az egyéb kiegészítő szolgáltatásoknak a feltételeit. Az úgynevezett otthon szolgáltatás, tehát ugye a hitelfelvétel illetve a törlesztők fizetése is otthon történhet. Ennek mik a jellemzői, mennyi annak a pontos terhe. Illetve mostanában terjed az is, hogy munkanélküliségre vagy egyéb problémákra mondjuk betegségre, kínálnak ezek a gyorskölcsönt nyújtó cégek kiegészítő biztosítást is garancia lehetőséget. Ennek is lehet terhe. Ezt is pontosan olvassuk el. Úgy ne kössünk sose szerződést, hogy gyorsan alá firkantjuk a nevünket, mert a család adósodik el akár hosszú időre. Bizony az a közvetítő is szépen elüldögél ott egy kicsit amíg elolvassuk a feltételeket. És csak utána írjuk alá, amikor pontosan értjük. Kérdezzünk, hogyha esetleg a közvetítőtől sem kapunk egyértelmű információt akkor a Magyar Nemzeti Bank minden megyeszékhelyen elérhető pénzügyi tanácsadó irodáinál pénzügyi navigátor irodáknál vagy pedig az ügyfélszolgálatokon pontosítsuk azt a dolgot azt a fogalmat. Csak utána írjuk alá a szerződést.

Műsorvezető: - Vendégem Binder István a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti szóvivője. Beszélgetésünk második felében egy érdekes dologról fogunk hallani. Elárulhatom a hallgatónak, hogy a szóvivő úr ajánlotta a témát. Mert én még nem hallottam erről, hogy léteznek úgynevezett hibrid azaz kombinált hitel kártyák. Én vagyok tudatlan vagy felmenthetem magam mert ez egy nagyon nagyon új dolog.

Binder István: - Viszonylag nyugodtan felmentheti. Látjuk, hogy nemcsak hibrid autók, hibrid hitelkártyák is vannak.

Műsorvezető: - Na de mi is ez a kártya mire érdemes figyelniük?

Binder István: - Ez egy kombinációja a klasszikus már a beszélgetésünk korábbi részében taglalt hitel kártyáknak. Illetve személyi kölcsönnek, áru hitelnek. Igazából ahogy említettük már a hitelkártyánál is fejbe tartani ezeket a határidőket esetleges kamatokat nem könnyű dolog. De miközben ez tényleg egy nagyon jó kezdeményezés, nagyon kényelmes tud lenni és ha felelősen használjuk akkor nagyon hasznos is lehet. El kell, hogy áruljam, itt még több dologra kell figyelniük. Tehát a klasszikus hitelkártyánál lehetőségünk van választani, egy akár jó pár hónapos fél éves de akár két éves személyi kölcsönt is. Előbb említettük ennek a THM plafonja is alacsonyabban van. Tehát még mindig nagyon jó a történet. És ott valóban részletekben fizetjük hosszú hónapokon keresztül vissza személyi kölcsönnel megszokott módon a hitelt. Tehát a hitelkártyánknak van egy ilyen zsebe is egy ilyen funkciója is. Amíg minden rendben van addig ez nagyon jó. De fejben kell tartani még egyszer a határidőket. És hát olyan nehézség adódik, hogyha visszafizetjük a személyi kölcsönnek a részleteit az áruhitelnek a részleteit attól függ, hogy milyen ez a másik zseb akkor ez az eredeti hitelkártyás hitel lehetőségünket növeli. Közben felveszünk egy hitel kártyás hitelt is abban az adott hónapban akkor nagyon a fejünkben kell tartani, hogy most akkor melyiket fizetem, melyiknek mennyi az esetleges késedelmi kamata. Nem is beszélve arról, hogy a személyi kölcsönnel esetlegesen késedelembe maradok akkor ezt a hitelkártya zsebre terhelik rá. Tehát a késedelmi kamat nem a személyi kölcsön késedelmi kamata lesz, hanem a hitelkártyás késedelmi kamat. Nem tudom ez mennyire érthető. De elég bonyolult még elmondani is. Ezért mondjuk azt, hogy ha nem akarunk ilyen sok sok dolgot fejben tartani akkor egyszerűbb, hogyha van egy hitelkártyám esetleg mellé felveszünk egy személyi kölcsönt akkor ezek a dolgok nem feltétlenül keverednek össze. Egyébként a Magyar Nemzeti Bank ezekben a hetekben hónapokban fokozottan ellenőrzi tekinti át a hitelkártyák egyéb szerződéses feltételeit, jellemzőit. Megnézzük, hogy itt valóban minden rendben van-e szükséges-e esetleg további lépéseket a fogyasztók védelme érdekében tenni avagy nem.

Műsorvezető: - Fogyasztási hitelekhez kötődően az ügyfél panaszokról beszélgetésünk egy picit. Melyek a visszatérő problémák?

Binder István: - Tulajdonképpen részben beszéltünk már erről. Nem feltétlenül érzi úgy az ügyfél, hogy ő a hitelszerződés megkötése előtt részletes tájékoztatást kapott. Ilyenkor ugye az a helyzet, ha ő aláírja a szerződést akkor ezt már nagyon nehéz visszabogozni, vissza fejteni, hogy pontosan mi történt hogy történt. Amire még szeretném felhívni a figyelmet és ez is egy visszatérő panasz lehet vagy a jövőben generálhat panaszokat, hogy a személyi kölcsönök legalább egyharmada ma már Magyarországon szintén lehet változó kamatozású miközben megszoktuk, hogy ez a lakáshitelnek a jellemzője védjegye terjed a személyi kölcsönöknél is. Az is terjed a személyi kölcsönöknél, hogy egyre hosszabb a futamidő lehet most már 4-5-6 év sőt egyes szolgáltatóknál még hosszabb. Ha itt egy változó kamatozású szerződést kötök és netán ne adj Isten begyűrűzik három-négy év múlva Magyarországra egy Amerikából vagy Európából induló válság megemelkednek a hitel kamatok akkor ennél a személyi kölcsönnél is megemelkedhet a törlesztő részlet. Ez panaszokat generálhat egy-két ilyen panaszról már most is hallottunk.

Műsorvezető: - Akkor összegezzük az elmúlt 25 percben elhangzottakat. Nem ördögtől való csak tudatosan használjuk ugye a fogyasztási kölcsönöket. Érdemes odafigyelni a dátumokra és hát talán a jegyzet füzetünkre is szükségünk lesz. Hogyha hibrid azaz kombinált hitelkártyát szeretnénk használni hiszen ott nagyon sok mindenre kell figyelniünk. Egyébként ezt a kártyát nagyobb bankok is biztosítják?

Binder István: - Igen vannak nagykereskedelmi bankok is. Talán még egy mondatot az összegzéshez hogyha lehet tenni. Mindig csak azt a hitel összeget vegyük fel, azt a hitel típust találjuk meg amire szükségünk van. Mert minél nagyobb hitelt veszünk fel esetleg túl nyújtózunk a takarónkon annál többet kell visszafizetni a banknak. Minél hosszabb futamidőre vesszük fel annál nagyobb lesz a terhünk. Próbáljuk megtalálni ebben segít az MNB, segítenek a pénzügyi tanácsadó irodáink. És mielőtt döntünk nézzünk meg mindig legalább három, négy ajánlatot szánjunk rá időt. Annyi minden dolgot veszünk ruhát, cipőt bármit úgyhogy megnézzünk legalább három, négy ötöt, tegyük meg ezt a hitelnél is. Ez egy ugyanolyan termék, csak lehet hogy még nagyobb problémáink lesznek hogyha tartósan használjuk.

Műsorvezető: - Nagyon köszönöm, hogy itt volt az elmúlt percekben Binder István a Magyar Nemzeti Bank Felügyeleti szóvivője volt a Spájz műsor vendége. Köszönöm szépen.

Binder István: - Én is köszönöm.

[Eredeti](#)

(Karc FM, 2019. szeptember 18., szerda, 09 óra)

Influencerkedés - az érintettek szemszögéből

Múlt héten volt az Influencer Fesztivál, ahol a turisztikai szektor számára is hasznos információk hangzottak el.

3000 követő felett bárki lehet influencer - ez azt jelenti, hogy hazánkban mintegy 2000 főt számlál a piac. A médiafogyasztók egyre nyitottabbak a tartalmaikra: a hírportálok és híradók mellett egyre inkább teret kapnak az influencer vlogok. A piac jelentős része még szabályozatlanul működik, azonban az esemény szervezői egyetértettek abban, hogy a fejlődés a szabályozottság felé halad.

A talent managerek havonta nagyjából 150 influencert foglalkoztatnak, számukra fontos, hogy a Gazdasági Versenyhivatal elvárásainak megfelelően dolgozzanak. Például használják a reklám hashtag-et, amikor szükséges, vagy felhívják a fogyasztó figyelmét a termékelhelyezésre. Az influencerok közel 90%-a azonban nem ennyire szigorú magával (azok, akik nincsenek benne az ügynökségi véráramban).

(kep-id=691206-align=center-title=Forrás:123rf-width=580-galeria=1-popup=1)

Az edukáció a minőségi tartalom feltétele (volna)

Tartalomgyártás, a jó gyakorlatok és piaci görbék álltak a rendezvény fókuszában. A jó tartalom kulcsa az önazonosság - ez mindennek, de legfőképp a hitelességnek az alapja, és ezáltal egy influencerszer legfontosabb értéke, amire vigyázni kell - mondta Bánki Judit influencerszer-menedzser. Arról is szó esett, hogy a hitelességet, a mai médiaajánlatban nehéz megtartani.

A szakértők szerint a piac differenciálódás előtt áll: aki minőségi, egyedi tartalmat gyárt, és nagy felé a követői elköteleződése, az még népszerűbbé válik. A többiek körében azonban lemorzsolódás várható. Összességében tehát a várakozások szerint az influencer lufi nem fog kipukkadni, csupán leereszteni.

- Turizmus Online

[Eredeti](#)

(turizmusonline.hu, 2019. szeptember 18., szerda)

Veszélyes kávésbögrére hívja fel a figyelmet a Nébih

Magas formaldehid kioldódást mértek.

A termékből Magyarországra is szállítottak. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) azt kéri, hogy aki vásárolt a bögréből, ne használja. A kifogásolt termék a melamin anyagú, hordozható kávésbögre bambuszrosttal, melyet a KIK üzletek forgalmaztak, tételszáma 71646971, RASFF referenciaszáma pedig 2019.2926. A hivatal az Európai Bizottság gyorsriasztási rendszerén (RASFF) keresztül értesült az esetről. A hatóság felvette a kapcsolatot a termék hazai forgalmazójával, aki az anyavállalat felhívása alapján levette polcáról a problémás terméket. A formaldehid olyan vegyület, amelyet főként műanyag gyanták, ragasztók előállításához használnak, de megtalálható a kipufogógázokban és a cigarettafüstben is. Kis mennyiségben élelmiszerekben is előfordulhat természetes módon, illetve szennyezőanyagként, például műanyagokból történő kioldódás révén. A formaldehid az emberi szervezetbe leggyakrabban a levegővel együtt kerül be. Nagy mennyiségű belélegzése szem- és légzőszervi irritációt okoz, hosszú távon pedig növelheti bizonyos daganatos megbetegedések kockázatát - ismerteti honlapján a Nébih. - BAON

[Eredeti](#)

(baon.hu, 2019. szeptember 18., szerda)

A nyugat-európai és romániai termékek 23 százalékánál találtak eltérést

A román fogyasztóvédelmi hatóság a nyugat-európai és romániai élelmiszerek 23 százalékánál talált eltérést a termékek összetételét illetően - jelentette ki kedden Paul Anghel, a hatóság vezérigazgatója.

Az Agerpres hírügynökség által kedden idézett tisztségviselő elmondta, hogy egy európai vizsgálat keretében összesen mintegy 80 élelmiszer összetételét hasonlították össze azonos, Romániában forgalmazott termékével, és ezek között 18 esetben találtak eltérést. Kifejtette, hogy az élelmiszerek összetételében találtak különbséget, például az ízesítők nem voltak azonosak vagy teljesen hiányoztak a romániai termékből, vagy az arányuk eltért a nyugat-európaiaktól.

Anghel ugyanakkor hangsúlyozta, a hatóság nem kívánja és nem is tudja egyértelműen megmondani, hogy létezik-e kettős mérce a nyugat-európai és a Romániában forgalmazott termékek esetében. A fogyasztóvédelem vezetője példákat is adott. Mint mondta a Freeway üdítő 3 százalék narancslét tartalmaz, míg Spanyolországban ez eléri a 8 százalékot, Franciaországban a 10 százalékot, Olaszországban a 20 százalékot. A Fanta üdítő Romániában 5 százalék narancsot tartalmaz, míg Spanyolországban 8 százalékot, Franciaországban 10 százalékot és Olaszországban 12 százalékot. A Milka csokoládé esetében kimutatták, hogy a romániai változat 17 százalékban tartalmaz mogyorót, a franciaországi 22 százalékban. Romániában azt követően kezdték vizsgálni az élelmiszereket, hogy a visegrádi országok tiltakoztak az ellen, hogy a nagy nemzetközi cégek kettős mércét alkalmaznak az általuk forgalmazott élelmiszerek minőségénél.

KALKULÁTORUNKKAL (csak kattints rá) MOST KISZÁMOLHATOD, HOGY:

- Mekkora az agyad a magyar átlaghoz képest?
- Mekkora lenne az ideális vérnyomásod?
- Mennyi pénzt kellene keresned, ha rendesen megfizetnék a tudásodat? -

[Eredeti](#)

(profitline.hu, 2019. szeptember 18., szerda)

Békéltető testület: a fogyasztóvédelem nemcsak a vásárlók, de a vállalkozások szempontjából is fontos

A fogyasztóvédelem nemcsak a vásárlók, de a vállalkozások szempontjából is fontos, ezért is indított a vállalkozások kötelezettségeiről közös tájékoztató kampányt a Budapesti Békéltető Testület (BBT) és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara - mondta a BBT elnöke szerdán az M1 aktuális csatornán.

A fogyasztóvédelem nemcsak a vásárlók, de a vállalkozások szempontjából is fontos, ezért is indított a vállalkozások kötelezettségeiről közös tájékoztató kampányt a Budapesti Békéltető Testület (BBT) és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara - mondta a BBT elnöke szerdán az M1 aktuális csatornán. Baranovszky György hozzátette: a kampány során egy online felületen tájékoztatják Magyarországon 800 ezer vállalkozását arról, hogy milyen feltételeknek kell megfelelniük egy fogyasztóvédelmi ellenőrzéskor. Hangsúlyozta: ha a vállalkozók megtanulják, hogy milyen fogyasztóvédelmi kötelezettségeik vannak, akkor

könnyebb helyzetben lesznek a fogyasztók, hiszen így felkészültebb vállalkozásokkal fognak találkozni. A testület elnöke bizakodva beszélt a fogyasztóvédelem alakulásáról, mint mondta: szeptember elsejétől jelentős változás történt a területén, a kereskedelempolitika a fogyasztóvédelemmel koherens szintre került egy államtitkárságon belül, a jobb kommunikáció révén pedig várhatóan könnyebb lesz eljutni a vidéki fogyasztókhoz is. (Forrás: MTI) -

[Eredeti](#)

(hir.ma, 2019. szeptember 18., szerda)

Jótevény célra fordítják az OMÉK-on megmaradó élelmiszert

Gyermekek családjainak, időseknek és fogyatékkal élőknek segítenek.

Az élelmiszeradományt a Magyar Élelmiszerbank Egyesület juttatja el a rászorulókhöz, többek között idősotthonoknak, gyermekotthonoknak, fogyatékkal élőknek vagy nagycsaládosoknak. A vásár kiállítói egyéni döntés alapján ajánlhatják fel az élelmiszert. Két évvel ezelőtt, a 2017-es OMÉK-on összesen 1,2 tonna élelmiszert sikerült megmenteni, és az egyesület segítségével szétosztani, elsősorban gyermekek családjai között - olvasható a közleményben. A világ lakossága évente mintegy 1,6 milliárd tonna élelmiszert pazarol el, ez az előállított élelmiszerek egyharmadát jelenti. Magyarországon évente 1,8 millió tonna élelmiszer végzi a kukában, miközben a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal (NÉBIH) adatai szerint fejenként évente 68 kilogramm élelmiszert dobnak ki, amelyből 33 kilogramm kidobását lehetne tudatos vásárlással megakadályozni. A nemzetközi élelmiszeripari kiállításokon már bevett gyakorlat, hogy a még bontatlan csomagolású, fogyasztható, megmaradt élelmiszereket a rászorulók számára összegyűjtik, így több tonna élelmiszert mentenek meg a kidobástól. Ehhez csatlakozott az OMÉK is, amely nem csupán társadalmi felelősségvállalásból, hanem a klímaváltozás valós veszélye miatt is fontosnak tartja a kezdeményezést - írja a közlemény. A címlapfotó illusztráció. -

[Eredeti](#)

(hirado.hu, 2019. szeptember 18., szerda)

Töretlen kapcsolat a belvárosiakkal

SZÉKESFEHÉRVÁR Szabó-Bakos Györgyné volt a kezdeményezője a Belvárosi Nyugdíjas Klub és az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért tegnapi találkozájának, amelyen Ulcz Miklós látta el praktikus tanácsokkal a hallgatóságot.

Szabó-Bakos Györgyné kilenc éven át dolgozott Égi Tamás, a közelmúltban, hosszú betegség után elhunyt alpolgármester, belvárosi önkormányzati képviselő munkatársaként. Ennek folytán ápol jó viszonyt a városrész nyugdíjasszervezetével: - Az eddigi munkát

ugyanúgy végzem, a kapcsolatot ugyanúgy tartjuk a belvárosiakkal, mint korábban - fogalmazott Szabó-Bakos Györgyné.

Ismeretes, hogy Égi Tamás júliusi halála után - az októberi önkormányzati választásokig hátralévő rövid idő miatt - már nem volt mód új képviselő választására, így a választókerülettel való kapcsolattartást a polgármesteri kabinetiroda és titkárság látja el.

Ulcz Miklós mindennapi vásárlási tanácsokkal látta el a közönséget. Nagy áruházaknál előfordul, hogy az akciós és a korábbi ár is szerepel egy terméken, ilyenkor mindig a kisebbet kell figyelembe venni. Bármit is mondanak a pénztárnál! Az előadó egyebek mellett szólt az eladási ár és az egységár közötti szignifikáns különbségről is. Előbbi az általános forgalmi adóval terhelt, ténylegesen fizetendő összeg. Utóbbi pedig a termék adott mennyiségére, például tej vagy kakaó esetén az egy literre vetített ár, amelynek feltüntetése segíti a kiszerezések közötti költséghatékony választást.

Szabó-Bakos Györgyné (b) az önkormányzat munkatársaként évek óta kapcsolatban áll a Belvárosi Nyugdíjas Klub tagjaival

MAJ

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2019. szeptember 19., csütörtök, 3. oldal)

Generációváltás

5G DIGI VERSENYJOGI KÉRDÉSEK

Az egyik szereplőt kihagyták az ötödik generációs frekvenciák licitjéből, a hatást a fogyasztók is megérezhetik.

Három a magyar igazság a mobilszolgáltatások frontján is: a Magyar Telekom, a Telenor és a Vodafone licitálhat a 700, a 2100, a 2600 és a 3600 MHz-es frekvenciasávokra. Pedig négy jelentkező volt, a Digi azonban a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság szerint nem felelt meg a részvételi feltételeknek, így nem teheti meg tétjeit.

A kiírási dokumentáció szerint ugyanis olyan cég nem vehet részt az árverésen, amely az eljárás megindítását megelőző két évben született hatósági vagy bírósági döntés értelmében megsértette a vállalkozások összefonódására vonatkozó szabályokat - szúrta ki a HWSW informatikai szakportál. Márpedig a Digit tavaly, az Invitel felvásárlásakor elmarasztalta a Gazdasági Versenyhivatal (HVG, 2018. november 22.). A GVH akkor azzal a feltétellel engedélyezte a fúziót, hogy azokon a településeken, ahol a Digi már jelen van az i-TV nevű cégen keresztül, a helyi kábelhálózatokat üzemeltető társaságokkal kötött i-TV-s bérleti szerződéseit nem hosszabbítja meg. Jelentősen csökkenne ugyanis a verseny, ha a tulajdonosi átfedések miatt csak a Digi által felvásárolandó Invitel és a szintén a Digi tulajdonolta i-TV szolgáltatása lenne elérhető. A versenyhatóság 23 érintett települést azonosított, majd azt állította, hogy a Digi megtevesztette, amikor elhallgatta, hogy valójában jóval több, 89 ilyen van. Ám a GVH lekérhette volna a vonatkozó listát társhatósága, az NMHH adatbázisából - vagy akár az i-TV weboldaláról. A versenyhatóság nem magától, hanem egy meg nem nevezett piaci szereplő panaszára kezdett vizsgáldni az ügyben. Ennek hiányában tehát bemondásra elhitte volna, amit a Digi listáján látott. Nehéz nem arra a következtetésre jutni, hogy a hivatal nem járt el kellő körültekintéssel.

Mégis, emiatt nem indulhat most a Digi az 5G-árverésen. Legalábbis egyelőre így áll a dolog, ám a cég már jelezte, minden lehetséges fórumon fellebbez a döntés ellen. Ebben az ügyben is egy másik szereplő miatt tették indexre a társaságot, a versenyjogi kitétel ugyanis a Telenor kérdése nyomán került be, pontosabban vissza a feltételek közé. Drozdy Győző vezérigazgató- helyettes érdeklődött arról, mi az oka annak, hogy a 2019-es kiírásban ez nem szerepel, miközben a 2014-es változatban még benne volt. Akárhogy is, ha kevesebb a szereplő, kisebb a verseny, ez kisebb állami bevételt eredményezhet az árverésen, és magasabb díjakat a fogyasztók számára. A Digi idén tavasszal indított első mobil-tarifacsomagja egyébként kirívóan kedvezményes.

A tét azért sem kicsi, mert az ötödik generációs technológia nagyságrendekkel több eszköz kiszolgálását teszi lehetővé, mint a 4G. Ezáltal válik igazán lehetségessé a dolgok interneteként emlegetett hálózat, melyben különféle eszközök - nemcsak számítógépek, hanem járművek, háztartási berendezések, orvosi, pénzügyi vagy biztonsági eszközök - megszámlálhatatlan sokasága gyűjti és osztja meg egymással az adatokat. Ez könnyebbséget jelenthet az élet számos területén. Azoknak, akik meg tudják fizetni.

FOKASZ ORESZTÉS

[Eredeti](#)

(HVG, 2019. szeptember 19., csütörtök, 67+68. oldal)

ELVESZETT BÖRÖNDÖK

(2019/3)

Sérült poggyászok, elveszett csomagok, kártérítések: ezt lehet tenni, hogy elkerüljük a bőröndkatasztrófát

A járatörlésen és az otthagyt utasokon túl a harmadik legidegesítőbb, ami repülő utazás közben történhet, ha a csomag és az utas nem ugyanott vagy nem ugyanakkor landol. A kézipoggyász sokszor nem elegendő (és sajnos a fedélzeten sem mindig fér el), így ha kénytelenek vagyunk feladott bőrönddel útra kelni, bízunk benne, hogy egyszerre érkezünk meg rendeltetési helyünkre.

TÖBB UTAS, KEVESEBB ELVESZETT CSOMAG

A légit közlekedési iparág folyamatos és a 2008-as gazdasági világválság óta gyakorlatilag töretlen fejlődésével nemcsak az utasok, hanem a csomagok száma is jelentősen megugrott. A repülőtéren rendszereket fejlesztő SITA adatai szerint tavaly mintegy 4,5 milliárd utast szállítottak a világon, a kezelt (feladott) poggyászok száma pedig 4,27 milliárd volt. A poggyászokkal kapcsolatos panaszok azonban az elmúlt 10 évben jelentősen csökkentek, mivel a repülőterek és a földi kiszolgálók rengeteg pénzt fektettek abba, hogy megfelelő kapacitással kezelni tudják a csomagokat. A SITA adatai szerint míg 2007-ben 2,5 milliárd utas mellett 46,9 millió volt az elvesztett, megrongált, késve leszállított poggyász, addig tavaly 4,7 milliárd utasra 24,8 millió ilyen eset jutott. Tehát amíg az utasforgalom 10 év alatt 76 százalékkal nőtt, addig a félrekezelt csomagok száma 47 százalékkal csökkent.

Az adatok azt mutatják, hogy a problémás csomagok mintegy 5 százaléka tűnik el végleg, vagy lopják el, 18 százalék rongálódik meg, 77 százalék pedig késve érkezik meg. Utóbbiak főbb oka, hogy a repülőtéren a csatlakozó járatnál rossz helyre pakolják, 16 százalékot pedig egyszerűen nem tesznek fel arra a járatra, amelyikre kellene.

CSOMAGOK A LABIRINTUSBAN

A repülőtér csomagosztályozó rendszere rendkívül bonyolult, és nem egy esetben a csomagszállító szalag összesített hossza a több tíz kilométert is meghaladja. Nem elég, hogy az utak több ponton keresztezik egymást, de a rendszernek képesnek kell lennie arra, hogy a tálcákon szállított csomagokat beazonosítsa és a megfelelő helyre irányítsa. Csomagunk útja a terminálban kezdődik, ahol az utas a check-in során leadja azt. Az utasfelvételt végző földi kiszolgálószemélyzet először leméri a súlyát, amire nemcsak a szabályok betartásának ellenőrzése miatt van szükség, hanem a járat teljesítéséhez is nélkülözhetetlen a pontos súly kiszámítása, ehhez pedig pontos adatok kellenek. A mérés után felhelyezik a vonalkódot, járatszámot, nevet és az érkező, valamint az átszálló repülőtér IATA-kódját is tartalmazó poggyászszalagot, és ráragasztják a csomagra az azonosítót. (A Budapest Airporton már tesztelik az önkiszolgáló poggyászfeladó pultokat, elsőként a Wizz Air utasai próbálhatják ki a berendezéseket. Ezeknél az utas a pultok előtt kihelyezett nyomtató állomásoknál kézi scannerrel beolvassa a beszállókártyáján lévő vonalkódot, majd kinyomtatja a poggyászcédulát és felhelyezi a bőröndre.)

Ezzel az azonosítóval felszerelve indul el a csomag az osztályozóba, amely minden repülőtér legfeljettebben

őrzött titkainak egyike, mivel itt zajlik a csomagok röntgenes vizsgálata is. A feladott poggyászokat ugyanolyan módszerekkel nézik át, mint a kézipoggyászt, és előfordul, hogy olyan tárgyat találnak benne, amely gyanús vagy tiltólistán van. Ezekben az esetekben - hiába a lakat és a védőfólia - a biztonságiak felnyitják a bőröndöt és alaposan átvizsgálják tartalmát. Az eljárásról a szakemberek a csomagban hagynak egy kézzel írt jegyzőkönyvet, amelyben tájékoztatják az utast arról, hogy a bőröndjébe biztonsági okok miatt tekintettek be.

A csomagtovábbító rendszer lézeres vonalkódozólvasóval felszerelt, minden poggyász egy külön, úgynevezett billenőtálcára kerül, és a szalagrendszer működető automatika tudja, hogy a csomagnak melyik poggyászkonténerbe kell kerülnie - ez alapján jelöli ki az útvonalat és dönti le a tálcáról. Amint a csomag megérkezik a megfelelő helyre, a rakodók beteszik egy konténerbe vagy felpakolják a kocsira, amely aztán a repülőgéphez szállítja, és jobb esetben a járat el is viszi.

KÉZI- VAGY FELADOTT POGGYÁSZ?

A légitársaságok a jegy megvásárlásával vállalják, hogy az utast és a poggyászt ugyanazon a napon és ugyanazon a járaton szállítják. Ha eltérés van, akkor az utas kártérítésre jogosult. Ugyanígy kártérítés jár a megrongált csomag után is, de ezeket az eseteket mindig jelenteni kell az érkező repülőtéren, és ki kell tölteni egy formanyomtatványt (ld. keretes írásunkat).

A feladott poggyász tehát az utas szempontjából kevesebb, míg a repülőtér-földi kiszolgáló-légitársaság számára több veszéllyel jár. De van az éremnek egy másik oldala is, ez a kézipoggyász, amelynek mérete és költsége légitársaságonként változik. A diszkontokkal utazók általában csak kézipoggyásszal repülnek, ám nem fér el minden egyes csomag a fedélzeten. Ha betelt a kabin, akkor a megmaradt csomagokat a gép hasában helyezik el, és jobb esetben a gépből való

kiszállás után közvetlenül, rosszabb esetben a többi feladott poggyásszal együtt, a terminálban kapja csak vissza az utas

FELTŰNŐ BÖRÖND, KEVESEBB TÉVEDÉS

A csomagok eltűnése ellen azonban sokszor maga az utas is sokat tehet. Nem ritka eset, hogy a poggyász azért tűnik el, mert egyszerűen egy utastársunk összetévesztette a sajátjával, és a miénket emelte le a szalagról. Ennek elkerülése érdekében jó, ha színben vagy bármilyen részletében a többitől különböző bőrönddel utazunk, vagy színes bőröndfogó szalagot helyezünk rá. A kézipoggyászok fedélzetre való felvitelének van még egy sarokpontja, ez pedig a tartalma. Mivel a kabinban fokozottabb biztonságra van szükség, minden egyes

kézipoggyásznak szigorú szűrésen kell átesnie: nem lehet benne egyébektől szűrő- és vágóeszköz, 100 milliliteresnél nagyobb kiszerelésű folyadék, robbanóeszközök, fegyverek sem.

CSOMAGKÖVETÉS TELEFONON

Számos légitársaság már kínál poggyázkövető alkalmazást, ám ezek egyelőre csak a fuvarozók saját alkalmazásán belül érhetőek el, és ez a helyzet várhatóan nem változik a jövőben sem. Az üzemelés szempontjából ugyanis érzékeny adatokról van szó, amelyeket az olyan repülőtéri rendszereket fejlesztő cégek, mint a SITA, kezelnek, a szolgáltató pedig nem adja ki harmadik felhasználónak őket, csak a saját rendszerükön belül érhető el. Csupán a légitársaságoknak van hozzáférésük az adatokhoz, így ők azok, akik ezeket használhatják, és szerencsére egyre szélesebb körben teszik utasaik számára láthatóvá őket. A gyakorlatban egyébként a követő alkalmazás egészen jól működik, de az adatok eléréséhez netkapcsolatra van

szükség. Ha a fedélzeten még nincs wifi, és a járat felszállásáig nem frissítik a csomaginfókat, legközelebb akkor lesz módunk ellenőrizni csomagunk állapotát, ha a gép megérkezett a célállomásra. Ez point-to-point utazás során nem okoz akkora gondot, de ha már elérhető a szolgáltatás, akkor az átszállás során nyugodtsággal töltheti el az embert, hogy tudja, a csomagja már a gép hasábjában van. De a légitársaságok más irányba is fejlesztenek, a KLM és az easyJet például a legújabb technológiákat hívta segítségül: virtuális valóságot használó mobilalkalmazásaik képesek arra, hogy a telefon kamerájának segítségével megmérjék a poggyász méretét, és közlik azt is, hogy megfelel-e a szabályoknak vagy sem, így az utas előre tudja, hogy mire számíthat.

KÁRTÉRÍTÉSI KISOKOS

Az Európai Fogasztói Központ tájékoztatása szerint ha a feladott poggyász nem vagy sérülten érkezik meg, kártérítés az igazolt költségekre, benyújtott számlákra nagyságrendileg 1240 eurós összeghatárig igényelhető. A kártérítéshez a repülőtéren panaszbejelentőt, úgynevezett PIR nyomtatványt kell kitölteni, amelyet legkésőbb 7 napon belül írásban, az érintett légitársaságnak címezve kell megküldeni.

A késve érkező poggyász 21 nap eltelte után elveszettnek tekintendő. A késve megérkezett poggyász esetében a kérelmet szintén haladéktalanul, de legkésőbb a poggyász átvételétől számítva 21 napon belül kell benyújtania az utasnak a légitársasághoz. A poggyász késése/ elvesztése esetén a szükséges ruhaneműket, tisztálkodási szereket, egyéb személyes használatra szolgáló tárgyakat (például gyógyszer) az utas megvásárolhatja, azonban a vásárlásokat igazoló blokkokat, nyugtákat meg kell őrizni és a kártérítési igény benyújtásakor csatolni a panaszhoz. Az indokolatlan kiadásokat a légitársaságok nem térítik meg, és a költségek teljes visszatérítésére (például ruhaneműk) a tapasztalatok szerint ritkán kerül sor, hiszen a megvásárolt tárgyak az utas tulajdonában maradnak. Szintén nem szívesen fedezi a hazaúton késve érkező bőröndök tartalmát helyettesítő vásárlásokat, indoklásuk szerint ugyanis ezen tárgyak és eszközök otthon is rendelkezésre állnak.

A poggyász elvesztése esetén a tartalom bizonyításának nehézségei miatt a légitársaságok jellemzően a csomag súlya alapján fizetnek kártérítést, levonva az utas által megjelölt olyan tárgyak értékét, amelyek fuvarozása a feladott bőröndben az üzletszabályzat rendelkezései szerint kizárt (például készpénz, elektronikai cikkek, okmányok, romlandó anyagok).

A poggyász megrongálódása esetén a sérülés javításáról szóló nyugta/számla alapján, de amennyiben a kár helyrehozhatatlan, akkor a bőrönd eredeti számlája vagy hasonló poggyász igazolható értéke alapján állapítja meg a légitársaság a kártalanítás összegét. Amennyiben kézipoggyászunkat a légitársaság esetleg helyhiány miatt nem engedné fel a gép fedélzetére, és azt a feladott poggyászokkal együtt a raktérben helyezi el, a légitársaság a feladott poggyászhoz hasonló felelősséggel tartozik a károkért.

Aki értékes tárgyakat visz magával az útra, tanácsos magán-utasbiztosítást kötnie, amely megfelelő kárfedezetet nyújt az 1240 eurót meghaladó károkra is.

A fogyasztóvédők azt javasolják, hogy az utazás során felmerült probléma esetén hazaérkezésünk után írásban tegyünk panaszt a légitársaságnál, annak eredménytelensége esetén pedig forduljunk az Európai Fogyasztói Központhoz (www.magyarefk.hu) a panaszok és kártérítési igények hatékony kezelése érdekében

KÁRPÁTI DÁNIEL

[Eredeti](#)

(Indulj Magazin, 2019. szeptember 19., csütörtök, 8+910+11. oldal)

Vállalkozásoknak is segítenek a fogyasztóvédők

A LEGNAGYOBB TERHET A SZAVATOSSÁGI ÉS A JÓTÁLLÁSI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE JELENTI

A vállalkozások éppúgy tanácsot, segítséget kérhetnek fogyasztóvédelmi kérdésekben, mint a vásárlók. A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodahálózat szakembereinek közreműködésével összegyűjtöttük számukra a fontosabb tudnivalókat.

A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodahálózathoz a vállalkozások gyakran fordulnak az árfeltüntetés miatt. A törvény szerint mindig forintban megadva kell a ténylegesen fizetendő árat egyértelműen feltüntetniük. Ha véletlenül több árcédulát is rajt hagytak egy terméken, akkor kötelesek a legalacsonyabbat felszámolni vevőjüknek.

Szintén gyakran kérdezik a boltokat működtetők, a különböző szolgáltatásokat nyújtók a fogyasztóvédelmi szakembereket a panasztételi lehetőségekről. Az egyik legfontosabb téren, hogy a Vásárlók könyvét könnyen hozzáférhető helyre kell rakniuk, s az abba beírtakra harminc napon belül válaszolniuk kell, különben vevőjük hatósági eljárást kezdeményezhet.

A legtöbb vállalkozásnak a legnagyobb terhet a szavatossági és a jótállási kötelezettségek teljesítése jelenti. A jogszabály a hibás teljesítést vélelmezi a vásárlástól számított hat hónapon belül felfedezett hiba esetén. Ez azt jelenti, hogy ha a kereskedő nem bizonyítja be jellemzően független szakértő révén -, hogy a termék az eladáskor hibátlan volt, akkor meg kell javíttatnia vagy ki kell cserélnie a terméket. Tízezer forintnál drágább áruknál pedig egyéves ez a jótállási kötelezettség.

Gyakran azt róják fel a vevők a vállalkozásoknak, hogy elhúzódik a hibás termékek javítása. A kereskedő akkor jár el helyesen, ha törekszik arra, hogy ez tizenöt napon belül megtörténjen, ha pedig nyomós ok van ennek túllépésére, akkor azt tudatja vásárlójával. Különben jogi lépésekre számíthat. Ha pedig jó szándéka ellenére is vitába keveredik egy fogyasztóval, akkor a békéltető testületek ingyenes eljárása segíthet a megegyezésben.

A webshopot is üzemeltetőknek a tőlük rendelt termékeket az átvételt követő tizennégy napon belül vissza kell venniük. Akkor is, ha azt a vevő már kipróbálta. S akkor is, ha használta is, de ilyenkor követelésüket utólag érvényesíthetik.

Akár ezekben a témákban és más kérdésekben is ingyenesen tájékoztatást kérhetnek a GVTI irodáiban a vállalkozások. Skerlanitz Teodóra, a győrszentiváni Ezerjó kávézó és cukrászda vezetője lapunknak a téma kapcsán elmondta, hogy odafigyel vevői visszajelzéseire. Gyakran véleményüket kéri termékeikről és a cukrászda életéről, szolgáltatásairól is. "Fontosak ezek az észrevételek, nemcsak azért, mert, ha nem tartjuk be a

szabályokat, büntetést kaphatunk, hanem azért is, mert szeretnénk megfelelni az igényeknek, megőrizni a törzsvásárlókat" fogalmazott.

TANÁCSADÁS

Olvasóink fogyasztóvédelmi kérdéseiket elküldhetik lapunknak a rimanyi.zita@lapcom.hu e-mail-címre. A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodahálózat szakemberei pedig hétfőn és csütörtökön 12 és 16, kedden és pénteken 9 és 13 óra között várják az ügyfeleket Győrben (Bajcsy-Zsilinszky út 44.).

ÉSZAK-DUNÁNTÚL

RIMÁNYI ZITA

[Eredeti](#)

(Kisalföld, 2019. szeptember 19., csütörtök, 5. oldal)

Békétlenség a békéltető körül

FOGYASZTÓVÉDELEM A pereket igyekezzenek kiváltani a kamarák melletti egyeztető testületek. Januártól azonban olyannyira megváltoznak a működési feltételeik, hogy a tagoknak "elment a kedvük az egésztől".

A jövő év elejétől hatályba lépő fogyasztóvédelmitörvény-módosítás olyan módon változtatja meg a békéltető testületek működésének feltételeit, hogy már az is kétséges, lesz-e elegendő jelentkező tag.

Baranovszky György, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) mellett működő békéltető testület elnöke sérelmezte, hogy bár az uniós irányelv szerint a fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek adják a békéltető testületek tagságának felét, ám sem ezek, sem a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő békéltető testületek véleményére nem volt kíváncsi a jogszabályt előkészítő minisztérium. A BKIK rendezte, Vállalkozások nélkül nincs fogyasztóvédelem című szakmai konferencián elhangzott felvetésekre sem születtek válaszok, mert sem a minisztérium, sem a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) nem képviseltette magát, de más területi kamarák békéltetői sem ve(he)ttek részt.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) érdeklődésünkre azt közölte, hogy "az ITM partnere a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő békéltető testületekkel összefüggő feladatok ellátásában a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara. A tárca ezért a jogszabály-módosítás részleteit az MKIK-val egyeztette, azokról a szervezet elnökségi ülése keretében, államtitkári részvétellel tájékoztatta a területi kamarákat. A változtatás szükségességét 19 területi kamara támogatta, egyetértve az új szabályozás irányával és tartalmával. A módosítással megerősödik és egységesebbé válik a békéltetés, átláthatóbb és egyszerűbb rendszerben, állaspályázat útján választják ki a békéltető testületi tagokat. Az MKIK e folyamat lezárása után szervez konzultációt az újonnan megalakult testületek és elnökeik tájékoztatása, a következő időszak feladatainak egyeztetése érdekében."

Arra azonban nem kaptunk választ a tárcától, hogy ha ilyen harmonikus az együttműködés a területi kamarák és az ITM között, akkor mivel indokolható, hogy Keszthelyi Nikoletta, a fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár miért nem fogadta el a felkérést a BKIK szakmai fórumára, és az erre vonatkozó többszöri érdeklődésre sem válaszolt.

A békéltető testületek mint ingyenes, alternatív vitarendezési fórumok Magyarországon 1999-ben jöttek létre a fővárosi és megyei kereskedelmi és iparkamarák mellett azzal a céllal,

hogymint lehetőség szerint kiváltsák a bírósághoz fordulást. Emellett uniós irányelvek szerint működnek, a fogyasztók számára egyszerűen elérhetők és költségkímélők. Különösen a kis értékű árucikkek esetében jobb a közvetítő bevonásával történő egyeztetés, mint a bírói út - magyarázta Baranovszky György. A budapesti békéltető testület tavaly hatezer ügyben járt el, többnyire eredményesen, és további háromezer esetben adtak tanácsot a vállalkozóknak és a fogyasztóknak. (A fővárosban az összes magyarországi ügy 60 százaléka fordul meg.) Általános vélemény, hogy a panaszra okot adó termékek száma folyamatosan növekszik.

A vállalkozóknak előírják a kötelező megjelenést, ennek elmulasztása esetén legalább 15 ezer forintos bírságot szabhat ki a testület, melynek felső határa kis- és középvállalkozásnál 500 ezer forint, egyéb vállalkozásnál pedig akár az éves nettó árbevétel 5 százalékát is elérheti.

Baranovszky Györgytől megtudtuk, hogy szeptember 1-jétől lehet pályázni az év végén megszűnő békéltető tanácsok tagságára. Azonban tudomása szerint a BKIK-nál eddig senki sem jelentkezett. Ennek több oka van. Például az, hogy míg eddig az elnököt maguk közül választhatták meg a testületi tagok, a jövőben a területi kamarák jelölnek e posztra, az MKIK hagyja jóvá, de a végső döntés Palkovics László miniszter kezében van. Aggodalomra ad okot, hogy az MKIK, amely a vállalkozói érdekeket képviseli, így túlzott szerepet kap, míg a fogyasztókat képviselő fogyasztóvédelmi társadalmi szervezeteknek nincs beleszólása a pályázati eljárásba. A testületek eddig általában háromtagú tanácsban jártak el, s egy-egy tagot a jogvitát folytatók egy listáról választhattak ki. Ezentúl a kijelölt egyetlen tanácstag dönt, s csak a két fél kérésére, illetve bonyolultabb esetekben vannak hárman. A hármas tanács tagjainál megelégszenek bármilyen felsőfokú végzettséggel, illetve kétéves szakmai gyakorlattal, és nem kell, hogy közöttük legyen jogász, míg az egyedül eljáró tanácstag esetén jogi, illetve közgazdászdiplomára van szükség. Az is távol tartja a testületi tagságra való jelentkezéstől a szakembereket, hogy az elnöknek 60 ezer, az elnökhelyettesnek 40 ezer forint körüli tiszteletdíjat fizetnek havonta, az eljáró tagok honorálása pedig jelképesnek tekinthető. A testületek folyamatos finanszírozásával is gondok voltak korábban. Emellett a jelentkezőknek többnyire munkaviszonyuk is van, ahonnan nem könnyű más elfoglaltságra hivatkozva távozniuk.

Baranovszky György úgy értesült, az MKIK megtiltotta, hogy a budapesti szakmai fórumon részt vegyenek a területi testületek képviselői, és az MKIK sem képviseltette magát. Az erre vonatkozó érdeklődésünkre az országos kamara ezt írta: "Az MKIK feladata a törvény szerint a területi kereskedelmi és iparkamarák által működtetett Békéltető Testületek tevékenységének koordinálása. Miután a jelenlegi testületek mandátuma a törvény szerint az év végén lejár, helyesebbnek tartjuk, hogy a jövőbeni működésről az újonnan megválasztott testületekkel tárgyaljunk."

A fogyasztóvédelmi törvény módosítását követően személycserék voltak államtitkári szinten; kérdés, hogy az új államtitkárság hajlik-e a párbeszédre.

A magasabb értékű károkra kényesebbek vagyunk

Tavaly a budapesti békéltető testület előtt a legtöbb jogvita valamilyen hagyományos, illetve internetes vásárlás szavatossági, illetve jótállási igényének érvényesítéséhez kapcsolódott. Ezt követték a hírközléssel kapcsolatos szolgáltatások, a parkolási büntetések, az autópálya-matrica, illetve a repülőjegy vásárlásával kapcsolatos problémák. De számosan panaszkodtak a közműszolgáltatásokra is. Érdekes, hogy az építőipari szolgáltatások, utazási ügyek száma viszonylag csekély volt, viszont többnyire milliós ügyértéket képviseltek.

HATALMI VILLONGÁS

BARANOVSZKY GYÖRGY úgy értesült, az MKIK megtiltotta, hogy a budapesti szakmai fórumon részt vegyenek a területi testületek képviselői

KIFOGÁSOLT TERMÉKEK

Leggyakrabban a cipők minőségét kifogásoljuk, ezeket a híradástechnikai eszközök követik

Bonta Miklós

[Eredeti](#)

(Népszava, 2019. szeptember 19., csütörtök, 5. oldal)

A szarvasgomba-termesztés jó bevételt hozhat

Egy kiló ritkaságszámba menő, különleges fekete szarvasgomba ára elérheti az ötszáz eurót is

KECEL Ritka, különleges, ezért aztán meglehetősen drága a szarvasgomba. Ennek termesztésére jó lehetőség nyílik idehaza is, egy kiló fekete csemege ára 400-500 euró, azaz 140-150 ezer forint is lehet. A hagyományos mezőgazdasági termelés mellett a gombatermesztés is jövedelemszerző esélyt jelenthet a vidék lakosságának. Egyebek mellett ezekről a szempontokról is szó esett a hétvégén a keceli T.G.-Virágdekor középiskolában megrendezett XII. Magyar Szarvasgombatermesztés Napja elnevezésű konferencián.

Elhangzott, hogy a szarvasgomba bizonyos fák gyökeréhez kapcsolódva, úgynevezett mikorrhiza gombaként él. Ha valaki tehát ilyen gombát kíván termelni, érdemes először megfelelő erdőt telepítenie hozzá, és persze szükséges egy olyan jó képességű kutyát kinevelni, amely képes kiszagolni a föld alatt rejtőző ínycsiklandó ínyencséget.

A konferencián felszólalók új ismereteket adtak át a hallgatóságnak. Némethné Kisgyörgy Boglárka, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal MGEI Erdészeti Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály munkatársa a mikorrhizált erdészeti szaporítóanyagok minősítésének gyakorlatában szerzett tapasztalatokról tartott ismertetőt. A szarvasgomba termesztéséről, gyűjtéséről és a feldolgozás tapasztalatáról dr. Roszik Gábor egyetemi tanár beszélt.

Az előadások során szó esett arról is, hogy a szarvasgomba fővárosa Jásszentandrás, a térségben termesztett "jászszági nyári szarvasgomba" uniós oltalom alá vétele elindult. Az Európai Unióban 1400 ilyen oltalom alá vett termék létezik, ilyen például a világ legjobbjának tartott francia bresse-i csirke, illetve az olasz pármai sonka is.

Béli Géza pálinkamester, szaktanácsadó Újdonságok az élelmiszer-feldolgozás területén - Szarvasgombával házasított párlatok címmel tartott előadást.

A pálinkamester elmondta, hogy almapálinkára érdemes szarvasgombát helyezni, mely különleges aromát ad az ital számára.

Dr. Roszik Gábor egyetemi tanár a szarvasgomba termesztéséről beszélt

Barta Zsolt

[Eredeti](#)

(Petőfi Népe, 2019. szeptember 19., csütörtök, 4. oldal)

Nívó

Nem fogják elhinni, de már nemcsak hibrid autókkal találkozhatunk, hanem hibrid hitelkártyákkal is. A nagy kérdés persze az, hogy vajon ez is ugyanolyan előremutató-e, mint az autós változata. Ma megígérem, hogy tényleg végigbeszéljük azt is, hogy mire jó az öt perc, illetve mire kötelezi a szolgáltatókat, illetve hogy mikor. Azt ugyanis nagyon hamar megtanultuk, hogy öt percnél tovább nem vagyunk kötelesek túrni a punnyadt liftzenét, de azt viszont kevesebben tudják, hogy nem minden esetben kötelezi a szabály ennek betartására a szolgáltatókat. Tehát végigvesszük, hogy hogyan kellene működnie szabályosan például a bankoknál is. Aztán, önök szerint lehet-e egy bérlőnek lakásbiztosítása? Elbizonytalanodtak, ugye? Nem is csodálom, hisz sajnos egyáltalán nem köztudomású, hogy igen. Hogy mire jó és miért érdemes ilyennel rendelkezni, ma ezt is elmondja a szakértő. És végül, van-e, kötelező-e a fodrásznál, a kozmetikusnál, vagy éppen a körműsnél szavatosság és ha igen, mit takarhat ez, illetve miért nincs ezen a területen fogalmunk a fogyasztói jogainkról? Erről is lesz tehát szó, ezeket a témákat tervezzük, de természetesen várjuk az önök panaszait, megoldandó kérdéseit is, mégpedig akár pénzügyi, akár biztosítási, akár általános fogyasztóvédelmi témában. Három szakértő vendégem a stúdióban Binder István, a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti szóvivője, Németh Péter, a CLB kommunikációs igazgatója és Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakértő. Címkék: ügyfélszolgálat, 5 perc, telefonos hívások rögzítése, azonosítószám, panasz, biztosító, károkozó, cégképviselő.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2019. szeptember 19., csütörtök, 14 óra)

Fogyasztóvédelmi előadás szépkorúaknak

Milyen jogaik vannak a fogyasztóknak egy-egy vásárlás során, mi a teendő ha áldozatul esnek termékbemutatók, illetve egészségfelméréssel kapcsolatos átveréseknek? Ezzel kapcsolatban kaphattak hasznos információkat a szépkorúak. -

[Eredeti](#)

(fehervartv.hu, 2019. szeptember 19., csütörtök)

"Kinyílik" a GVH szeptember 21-én

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) 2019. szeptember 21-én 10 és 15 óra között a "Kulturális Örökség Napjai" program keretében - immáron ötödik alkalommal - megnyitja épületét a nagyközönség számára.

A "Nyitott GVH 2019" című eseményen a látogatók jogtörténeti kiállítást tekinthetnek meg, mellyel a GVH tisztelegni kíván a magyar versenyjog és versenyjogi jogalkalmazás előtt. A kiállítás tematikusan mutatja be a gazdasági versenyt szabályozó megállapodásokról

szóló 1931. évi XX. törvénycikk létrejöttének körülményeit, hazai és nemzetközi hátterét, a Kartelbizottság szervezetét és működését, továbbá válogat a korabeli kartell ügyekből, elvi mondásokból. A kiállítás megtekintése mellett a vendégek épülettörténeti előadást hallgathatnak arról, hogy miként lehet egy közel 150 éves épületet a mai kor követelményeinek, design irányzatainak megfelelően kialakítani és funkcionalitásában összhangba hozni egy hivatal működésével. Az épülettörténeti érdekességeken túl önálló előadás keretében ismerkedhetnek meg a résztvevők a GVH munkájával, tevékenységével, küldetésével is. (GVH) Fotó: GVH. -

[Eredeti](#)

(uzletem.hu, 2019. szeptember 19., csütörtök)

Így verhet át az Amazon a keresőmotorjával

Állítólag a saját termékeit favorizálja a cég a keresési eredményekben. A Google-t már megbírságozták ezért egyszer.

Saját termékeit favorizálja tavaly óta a keresések során az Amazon algoritmus - írja a Wall Street Journal olyan informátorokra hivatkozva, akik tavaly még ezen a projekten dolgoztak, és titlakoztak is a változtatások ellen. Az Amazon tagadja a cikk állításait. Az Amazon ugye a világ legnagyobb webáruháza, ahol nemcsak a cég és a velük szerződött beszállítók termékeit vásárolhatjuk meg, hiszen különféle viszonteladók is használják a cég platformját, és egyáltalán nem mindegy, hogy az Amazon keresőalgoritmus hova rak egy-egy terméket, a tapasztalatok azt mutatják, hogy a kattintások kétharmada egy-egy keresés után az első oldalról jön. Ide nagyjából száz változó megvizsgálása nyomán kerülnek termékek, és ezen változók között nem szerepelt korábban a jövedelmezőség, tehát hogy mennyire éri meg az Amazonnak, ha az adott terméket veszi a vásárló - nyilván az online kereskedelem 38 százalékát uraló cégnek az a legjobb, ha a saját termékeiből fogy több. A cikk szerint a cég kereskedelmi üzletága felől már évek óta nyomást gyakoroltak a keresőmotort fejlesztő csapatot, hogy érjék el: a saját termékek, illetve az általuk kezelt, harmadik féltől származó termékek kerüljenek előkelőbb helyre a találatok között. A Wall Street Journal szerint a fejlesztők és a cég jogászai is a lépés ellen voltak, előbbiek azért, mert ez szerintük nem a vásárló érdekét szolgálja, utóbbiak pedig azért mert éppen ilyesmi miatt büntette az EU a Google anyacéget 2,42 milliárd euróra (806 milliárd forintra) 2017-ben. Ezért a Wall Street Journalnak nyilatkozó források szerint úgy oldották meg a dolgot, hogy a száz vizsgált változó közé beépítettek olyanokat, amelyek nem konkrétan és kimondottan a jövedelmezőséget vizsgálják, viszont olyan változók, amelyek együttesen vizsgálva mégis utalnak arra. Ez azért előnyös, mert kívülről vizsgálva nehezebb detektálni a csalást. A lapnak nyilatkozó fejlesztők nem fejtették ki, hogy mely változókat vezették be a rendszerbe pontosan ezzel a céllal. A fejlesztők egyébként korábban évekig külön szervezeti egységnek számítottak a cégen belül, mára azonban a kereskedelmi üzletág vezetői alá tartoznak ők is. A cég kettős szerepét a piacon - tehát hogy platformként és ugyanezen a platformon eladóként is megjelenik - az amerikai fogyasztóvédelmi hatóság és az Európai Unió is vizsgálja, utóbbi arra is külön odafigyel a vizsgálat során, hogy mennyiben használja fel az Amazon saját előnyére a viszonteladók adatait, amelyek a platformon keresztülfutnak. Az Amazon szóvivője szerint a Wall Street Journal cikke nem mond igazat: nem változtatták

meg úgy a keresőmotort, hogy az figyelembe vegye a jövedelmezőséget. Szerintük olyan termékeket tesznek a vásárlók elé, ami tetszeni fog nekik, attól függetlenül, hogy az a saját márkájuk-e, vagy sem. A nyilatkozat vége így hangzik: "Ahogy minden üzlet, mi is figyelembe vesszük az oldalon szereplő és listázott termékek jövedelmezőségével, de ez csak egy szempont, ami semmilyen szempontból nem fontos faktor abban, hogy milyen találatokat mutatunk a vásárlóknak." FOTÓ: Pixabay Azonnali Van még itt cikk a témában: Boris Johnson is meglepődött azon, mennyire nem jó a terve Boris Johnson Hulkhoz hasonlította az Egyesült Királyságot Johnson: Ha nincs megállapodás, nem fizetjük ki a brexitszámlát comments powered by Disqus - Pintér Bence

[Eredeti](#)

(azonnali.hu, 2019. szeptember 19., csütörtök)

Lehúzás a magyar benzinkutakon? Tisztul a kép, minden egy irányba mutat

Tényleg megéri a prémium üzemanyagokból tankolni?..

Valóban megéri akár 30-40 forinttal is többet fizetni literenként a prémiumként kínált üzemanyagokért? Valóban van érezhető hatásuk, jót tesznek az autónak, vagy csak simán átcimkézve adják el nekünk a normál benzint, dízelt? Ennek járt utána a Pénzcentrum, illetve azt is megtudtuk, lehetséges-e, hogy a kútoszlop több benzint számlázzon ki, mint amennyi a kocsink tankjába befér. Gyakorta merül fel a kérdés, hogy valóban megéri-e többet fizetni a prémium üzemanyagokért, mint a sima benzinért, vagy dízelért. Sokan humbuknak, lehúzásnak tartják, mások viszont csak ilyet tankolnak. A dolog nem ennyire fekete-fehér, a Pénzcentrum utánajárt, megéri-e a prémiumok jelentette pluszkiadás. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy az ország legnagyobb piaci szereplői milyen üzemanyagokat kínálnak, és szerintük miért érdemes a prémiumtermékeket választani a sima benzin, vagy dízel helyett. Kezdjük az alapoknál. Mind a benzin, mind a dízel kategóriában találkozhatunk prémium üzemanyagokkal a hazai töltőállomások döntő többségén - a két termékcsoporthoz pedig érdemes különválasztani egymástól. - magyarázta a Pénzcentrum megkeresésére Grád Ottó, a Magyar Ásványolaj Szövetség főtitkára. A szakember ismertette, hogy az említett adalékok többek között javítják a kopásállóságot, csökkentik a károsanyag kibocsátást, tehát jobb hatásfokkal működik tőlük a motor. A prémium minőségű benzinek hatása első sorban a modern, nagyteljesítményű benzinmotorok esetében érzékelhető, de többi motornak is jót tesz a magasabb oktánszámú, és adaléktartalmú benzin. - mondta Grád Ottó. A gázolajok esetében a prémium termékek cetánszáma magasabb, vagyis nagyobb teljesítményűek és ezek is magasabb arányban tartalmaznak adalékokat. - hívta fel a figyelmet a főtitkár. Mit mond a szaki? A Pénzcentrum megkérdezett egy motortisztítással, és üzemanyagrendszerrel foglalkozó szakembert is, mi a véleménye a prémium üzemanyagokról. Grád Ottóhoz hasonlóan ő is elmondta, hogy a titok az adalékanyagokban rejlik: - emelte ki a szerelő. Hozzátette, ha valaki mondjuk 2-3 havonta, tisztítás céljából tankolna prémiumot, akkor tanácsos ezt inkább egy hosszabb, főképp autópályás út előtt megtenni. - húzta alá. No, de mennyi az annyi? A statisztikákat elnézve kijelenthetjük, hogy a magyarok nagyon rákaptak a prémiumtermékekre: a Magyar Ásványolaj Szövetség legfrissebb adatai szerint 2019 első hat hónapjában több mint 657 millió liter 95-ös benzin

fogyott Magyarországon, illetve 51,2 millió liter prémium benzint tankoltak a MÁSZ tagvállalatoknál. Utóbbi esetében ez 18,5 százalékos növekedést jelent 2018 hasonló időszakához képest. Dízelből 1 milliárd 68 millió liter fogyott az első hat hónapban az említett vállalatoknál, prémium gázolajból pedig több mint 101 millió liternyit vettek. A nagyobb arányban adalékolt dízelek növekedése 4,8 százalékos volt az egy évvel korábbiakhoz képest. Az üzemanyagok árai még az egyes hálózatok töltőállomásai között is változhatnak. Az ezeket összesítő hazai honlap, a Holtankoljak.hu adatai szerint ezen cikk megírásakor (szeptember 18-án) Magyarországon a sima 95-ös benzin átlagára 382,4 forint volt literenként, a gázolajé pedig 408,8. Ne feledjük, ebben benne vannak a diszkont kutak, illetve például az autópálya melletti, méregdrága töltőállomások is. Ezzel szemben a prémium benzinek mintegy 35 forinttal kerülnek többre átlagosan a mezei 95-ösnél, literenként 417,4 forintot kérnek ezekért Magyarországon átlagosan. A prémium dízel és a sima között is nagyjából ekkora különbség tapasztalható - ezekért az üzemanyagokért átlagosan 444,4 forintot kell fizetni literenként. A Pénzcentrum megkérdezte a legnagyobb hazai piaci szereplőket, hogy ők milyen prémiumtermékeket kínálnak, és ezek mivel tudnak többet az általuk árult "sima" üzemanyagoknál. Ezeket kínálják a nagy kútláncok. A MOL válaszában kifejtette, hogy az EVO 95 Benzin és az EVO Diesel mellett prémiumként az EVO 100 Benzin Plust és az EVO Diesel Plust kínálják a kutakon. Emellett 205 kúton ECO+ autógázt is lehet tankolni, bizonyos töltőállomásokon pedig a fuvarozó és mezőgazdasági haszongépjárművekre optimalizált XXL Diesel termék is megtalálható, ahogy a MOL Racing Fuel versenybenzin is. A Pénzcentrumnak küldött tájékoztatásuk szerint az EVO Plus üzemanyagokat stabil motortisztító tulajdonságuk és csúcsteljesítményük miatt éri meg választani. Akomponensek képesek hatékonyan eltávolítani azokat a szennyeződések, amelyek a motorban lerakódtak a kevésbé kifinomult üzemanyagok használata miatt. A Shellnél öt különféle üzemanyagot kínálnak: normál üzemanyagként a FuelSave 95-ös oktánszámú benzin és Shell FuelSave dízel kapható. A prémium kategóriához tartozik a Shell V-Power kétféle benzin üzemanyaga - a Shell V-Power (95-ös oktánszámú) és a Shell V-Power Racing (100-as oktánszámú), illetve a Shell V-Power diesel. Emellett LPG is kapható számos magyarországi Shell töltőállomáson. A vállalat közölte, hogy minden Shell üzemanyag tartalmazza az úgynevezett Dynaflex-technológiát, amely megtisztítja a motort a lerakódásoktól, illetve csökkenti a súrlódást az erőforrásban. Azonban a prémium benzinekhez háromszor több ilyet adnak, mint a normál 95-öshöz - mint írják, a Scuderia Ferrari F1-es csapat 99 százalékban ugyanolyan összetételű üzemanyagot használ, mint a kutakon is kapható Shell V-Power. A vállalat prémium dízele szintén megnöveli arányban tartalmaz adalékokat. Azt a Shell is külön kihangsúlyozta, hogy mind az új, mind a régi autók benzinmotorjaira jó hatással vannak a prémium üzemanyagok. Az OMV ugyan nem válaszolt a megkeresésünkre, de a honlapjuk tanúsága szerint a normál benzin és dízel mellett háromféle prémium üzemanyagot is kínálnak a kutakon. A "sima" termékekhez ők is adnak a saját adalékanyagaikból a hatásfok javítása érdekében, de a prémium üzemanyagokban lényegesen több ilyen van. Benzinből árulnak 95-ös és 1000-as oktánszámú OMV MaxxMotiont is, amelyekről azt írják, hogy a korróziógátlás és a megnövelt motorhatásfok mellett a károsanyag kibocsátást is csökkentik. A magasabb cetánszámú MAXxMotion Diesel ismertetőjéből kiderül, hogy a többi mellett optimalizálja az égési folyamatokat, és -40 Celsius-fokig megbízhatóan indul vele a kocsí télen is. A Lukoilnál csak négyféle terméket tüntettek fel a honlapon, a TOP 95 Benzin és a TOP Diesel mellett ugyanezek Extra változatát kínálják. A prémium üzemanyagokról azt írják, hogy a normál üzemanyagokhoz képest is dinamikusabb vezetési élményt biztosíthatnak, valamint extra védelmet a motornak. Csalás a benzinkutakon? Rendre szárnyra kapnak olyan történetek az interneten, amelyek szerint valakinek több üzemanyagot számlázott ki a töltőállomás,

mint amennyit valójában - a kocsija órája szerint - tankolt. Erre is rákérdeztünk a piaci szereplőknél, akik szerint ez már csak a Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság ellenőrzései miatt sem valószínű - az állami szervezeten kívül maguk a kúthálózatok is rendszeresen ellenőrzik a berendezéseket.- írta le a folyamatot a MOL. Szélsőséges esetekben leállítják a meghibásodott kútoszlopot, a javítás után pedig a hatóság újra hitelesíti a berendezést.A Shell szerint ráadásul az autóknak nem hitelesített, hanem névleges a tank ürtartalmuk, ez tévesztheti meg sokszor az autósokat.- tette hozzá a vállalat, majd pedig arról is tájékoztattak, hogy a fogyasztóvédelmi törvény szerint a vásárlói panaszokat az ügyfélszolgálat kezeli. Miután a panaszt kivizsgálták (erre 30 nap áll rendelkezésre), azt vagy jóváhagyják, vagy elutasítják. Ha a panaszt jóváhagyják, a Shell orvosolja a problémát. -

[Eredeti](#)

(penzcentrum.hu, 2019. szeptember 19., csütörtök)

Ezek a legjobban bekamerázott városok Európában - Budapest a hetedik helyen

London az első, Budapest a hetedik helyen áll az európai városokat vizsgáló összehasonlításban. Mutatjuk, hogy hol és mennyi kamera jut ezer lakosra a legújabb statisztikák szerint.

A brit fogyasztóvédelmi oldal, a Comparitech felméréséből az is kiderül, hogy: a nemzetközi listát tekintve a tíz legjobban megfigyelt város közül nyolc Kínában található, az előrejelzések szerint Kínában 2022-re két emberre egy megfigyelő kamera fog jutni, szintén Kínában a kamerák száma 200 milliőról 2020-ra 626 millióra emelkedhet, az, hogy több kamera működik egy adott helyen, csak csekély mértékben javítja a biztonsági mutatókat, a bűncselekmény-index 36.75, míg a biztonsági-index 63.25 lett Budapesten. Prágában ez a szám 25.15 és 74.84, Párizsban pedig 51.40 és 48.60 volt. Az európai listát tekintve az első helyezett London lett, erősen kiugró értékkel: 68 kamera jut ezer emberre. Összehasonlításképp: a második helyen végzett Berlin esetében 11-gyel számol a lista. Az ezt követő városok esetében pedig mind 10 alatt marad az ezer személyre jutó kamerák száma. A harmadik helyen Varsó (7) áll, azt követi Bécs (7), Isztambul (7), Madrid (4) majd 3 kamerával hetedikként Budapest, ezután Athén (3) és Párizs (3). A világranglistát tekintve London csak a hatodik, Berlin pedig a 19. helyen áll. A világ legszigorúbban megfigyelt városai Kínában találhatók: Csungking vezeti a listát ezer lakosként 168 kamerával. A nemzetközi listán az első négy helyet kapásból kínai városok foglalják el, az európai és a kínai városokon kívül Atlanta került a 10. helyre, ezt követi a 11. helyen Szingapúr és a 12. helyen Abu Dhabi. A zárt láncú videó megfigyelő rendszerek, vagyis a CCTV kamerák számos célt szolgálnak, kezdve a bűnmegelőzéstől a forgalom megfigyeléséig, de még azt is ellenőrizhetik, hogy az emberek megfelelő munkakörnyezetben dolgoznak-e. Bár a videomegfigyelő hálózatok nagyon elterjedtek a nagyvárosokban, de a tervezett szingapúri változat ezekhez képest is egyedi lesz a rendkívül fejlett arcfelismerő képessége miatt. A rendszer képes lesz rá, hogy a tömegben is felismerjen egy adott arcot, mondjuk bűnözőket, akiket a rendőrség keres. Hasonló jelenleg csak a világ néhány pontján létezik, például Sanghajban vagy Pekingben. Bár számos országban mind az elrettentés, mind a bűnözés

felderítése szempontjából kulcsfontosságúnak bizonyultak ezek a megfigyelő rendszerek, sokan még mindig ellenük vannak: úgy érzik korlátozzák a magánélethez való jogot. -

[Eredeti](#)

(novekedes.hu, 2019. szeptember 19., csütörtök)

A csalétket repülőről juttatják ki a területre

Októberben veszettség elleni rókavakcinázás

DUNAÚJVÁROS Idén október hónapban ismét sor kerül a veszettség elleni rókavakcinázásra - adta hírül a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal napokban megjelent tájékoztatója.

A rókák veszettség elleni vakcinázása idén ősszel sem marad el, ezért az előző évek gyakorlata szerint ebzárlat és legeltetési tilalom lép életbe az érintett térségekben. A repülőgépes vakcinázás 2019. október 5-től zajlik majd hazánk déli és keleti megyéiben.

Az immunizálás során a vakcina tartalmú csalétket kisrepülőgépekről juttatják ki a kezelendő területekre, ami azonban a lakott, sűrűn beépített övezeteket nem érinti majd. A programba bevont területek térképes, valamint megyei bontású listája elérhető a Nébih weboldalán.

Fontos, hogy a lista csupán tájékoztató jellegű. Az ebzárlat és a legeltetési tilalom elrendeléséről, valamint az egyes területekre vonatkozó pontos időpontokról az illetékes járási állategészségügyi hivatal, illetve a települési önkormányzatok adnak tájékoztatást.

A pontos információkról az önkormányzati hirdetőtáblákról informálódhat a lakosság, a külterületeken pedig plakátok figyelmeztetik a kirándulókat.

A vakcinázási programra a betegség megelőzése érdekében van szükség, a veszettség ugyanis a vadon élő és a házi emlősállatokra egyaránt veszélyt jelent. Háziállataink közül a kutyák veszettség elleni védőoltása kötelező, a macskák esetében pedig ajánlott.

A veszettség fő fenntartói a vörös rókák, amelyek hazai állománya mintegy hetvenötezer egyedre becsülhető. Az immunizálási program eredményességét a Nébih ellenőrzi a kilőtt rókák laboratóriumi vizsgálatával. Az előző évek eredményei azt mutatják, hogy a vakcinázott területeken a rókák mintegy háromnegyede felvette a vakcina tartalmú csalétket.

A veszettség hazánkban, éppen a vakcinázási programnak köszönhetően, mára nagyon ritkán fordul elő. Emberi megbetegedésre pedig már huszonöt éve nem került sor.

A téma iránt érdeklődőknek érdemes felkeresniük a Nébih veszettséggel foglalkozó tematikus honlapját (<http://www.veszettsegmentesites.hu/>), ami a többi között a betegség tüneteiről, terjedésének módjáról és megelőzéséről nyújt széles körű tájékoztatást.

A rókák vakcinázása idén ősszel sem marad el

DH

[Eredeti](#)

(Dunaújvárosi hírlap, 2019. szeptember 20., péntek, 6. oldal)

Pazarol a világ

MEGVÁSÁROLT, ám soha fel nem vett ruhák, az újabb modell bevezetéséig használt kutyuk, hűtőben nyálkásodó virsli. Mind olyan termékek, amikért pénzt adtunk ugyan, ám végül kiderült: feleslegesen.

A pazarlások közül is a legelgondolkodtatóbb az élelmiszereké, ami súlyos etikai kérdést is felvet: amíg mi a fölöslegben dúskálunk, másnak nem jut.

Az élelmiszer-pazarlás mértéke minden képzeletet felülmúl: évente több mint másfél milliárd tonna végzi a kukában. Egészen pontosan a kidobott élelmiszer egy része el sem jut odáig: elsősorban a kevésbé fejlett gazdaságú országokban a megérett zöldség, gyümölcs, gabona egy része a földeken marad, a megtermelt hús már az elszállításra is alkalmatlanná válik. Nem kell messzire utaznunk ilyen látványért, az idén Magyarországon például a jó baracktermés miatti panaszkodást hallgattam az egyik gazda szájából: az alacsony felvásárlási árak miatt a termése egy részét le sem szedte.

A szállítási veszteség a következő szem a pazarlási láncban. Gyermekkoromban gyakran csodálkoztam, amint az aratás idején a traktor után erősített pótkocsiról csorgott ki a búza, kukorica. Ennek elkerülésére a gazdák mifelénk ma már ügyelnek. A szállítási veszteség is inkább a feltörekvő országokat érinti a hűtés hiánya, a nem megfelelő csomagolás okán.

Ami inkább bennünket jellemez, az a kereskedelmi és fogyasztói pazarlás. A nagy áruházláncok mindent megtesznek annak érdekében, hogy minél többet vásároljunk. Ha többet teszünk a kosárba, az áru darabját sokszor olcsóbban kapjuk meg - jöllehet, mivel nincs rá szükségünk, végül kidobjuk, így összességében többet költöttünk rá, mintha nem engedtünk volna a csábításnak. A kereskedelem pazarlásának a másik oka a frissességmánia. Lehetőleg mindig minden legyen friss: a pékáru ropogós, a sárgarépa kőkemény, az almán még csak véletlenül se látszódjék a barnulás legkisebb jele sem. Mert ha mégis, akkor nem vásároljuk meg. A kereskedő nyakán maradt áru pedig végül a megsemmisítőben végzi, illetve egy része mostanában már a rászorulóknál.

A legnagyobb pazarlók azonban mi, fogyasztók vagyunk. Ha megtehetjük - megdolgoztunk érte, megérdemljük jelszóval -, bőséggel pakolunk a kosarunkba, aztán ha nem fogy el, legfeljebb kidobjuk. Mint annyi minden, az élelmiszer megbecsülése is általában a gyermekkorunkban dől el. Nemrég egy vidéki iskolában jártam, ahol bevezették a bioélelmezést. Véletlenül belenéztem a szemetesbe, ahol jókora szalámis zsömle pihent, mindössze egyetlen harapásnyi hiányzott belőle. A gyermek a szülői magatartás, hozzáállás tükré: ha otthon megszokta, hogy ne pakoljon feleslegesen a tányérjára, s amit kiszedett, azt meg kell ennie, akkor az elkészített étel egy része nem moslékként végzi. S nem csak azért, mert sokaknak sok verítékébe került, amíg az az étel elénk került, hanem azért is, mert sokaknak kevés jut, ráadásul az élelmiszernek nemcsak a megtermelése, hanem a megsemmisítése is terheli a környezetet.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete kimutatása szerint az üvegházhatást okozó gázok keletkezésének nyolc százalékáért az élelmezési hulladék a felelős. Ha a mostani irányultság folytatódik, a következő évtized végére az elpazarolt élelmiszer a bevezetőben említett mennyiség jelentősen megnövekedik, és eléri az évenkénti 2,1 milliárd tonnát. Ez naponta több mint 5,7 millió tonna, vagyis az elfogyasztott élelmiszer egyharmada. Igazságosabb elosztás, tudatosabb fogyasztás esetén ez a mennyiség bőven elegendő volna az alultápláltság felszámolására.

SEGÍT AZ ÉLELMISZERBANK. Magyarországon a világ élelmiszer-pazarlásának körülbelül egy ezreléke keletkezik. Innen közelítve ez a mennyiség nem tűnik soknak, ám ha

számszerűsítjük - évente 1,8 millió tonna -, akkor elképesztően nagy. A felesleg egy része a nagy áruházláncokban keletkezik. A kereskedőket szigorú szavatossági idő kötelezi arra, hogy csak olyan élelmiszert forgalmazhatnak, ami még "nem járt le". Ez egyfelől jó, hiszen bizonyosan azt a minőséget kapjuk, amit elvárhatunk a pénzünkért, viszont az el nem fogyott, ám a polcokról már levett élelmiszer egy része fogyasztásra még teljes mértékben alkalmas. Ma már a jogszabályok lehetővé teszik, hogy ez az élelmiszer eljusson azokhoz, akiknek a kellő mennyiségű élelem megvásárlása nehézséget okoz. Ezt a feladatot vette magára a Magyar Élelmiszerbank Egyesület. Működésének alapelve, hogy a fogyasztásra alkalmas élelmiszert ingyenesen átveszi a csatlakozott élelmiszer-forgalmazótól, szükség esetén raktározza, majd átadja a rászorulóknak. Az egyesülettel szerződést kötött önkormányzatok, egyházak, egyesületek a kereskedőtől közvetlenül is átvehetik az élelmiszert és kioszthatják. A tevékenység egyszerre karitatív, s egyben a környezetet kímélő is: a megtermelt élelmiszert nem kell megsemmisíteni. A Magyar Élelmiszerbank Egyesület az elmúlt évben 350 partnerszervezeten keresztül 300 ezer embernek juttatott el ingyenesen több mint 11 ezer tonnányi élelmiszer-adományt, összesen 6,5 milliárd forint értékben.

KEVESEBB HULLADÉK, KISEBB VESZTESÉG. Az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem letéteményese Magyarországon a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). A közelmúltban útmutatót állított össze az ipar, a kereskedelem, a vendéglátás és a civilek részére: miképpen tudnák megelőzni, de legalábbis mérsékelni a pazarlást. A Nébih honlapjáról is letölthető kiadványok jól felhasználható gyakorlati tanácsokat is tartalmaznak, rámutatva a kiváltó okokra: ezek az élelmiszeriparban a csomagolás, a szállítás, a minőségi követelmények és az esetleges technikai üzemzavar. Az "eredmény" pedig csupán itt 1,2 millió tonna elpazarolt élelmiszer. A kereskedelmi pazarlás okai között éppen úgy megtaláljuk a tudás, mint a megfelelő kezelés és tárolás hiányát. A vendéglátásban, az iskolákban és a kórházakban a tudatosság hiánya, a rosszul felmért adagok a pazarlás legfőbb forrásai. A civilek részére készített kiadvány a talányos másodszüret alcímet kapta, a füzet tartalmából kiderül, hogy a kistermelők számára tartalmaz hasznos tanácsokat a pazarlás elkerülésére. Esetükben az időjárás kiszámíthatatlansága, a munkaerőhiány, a korszerűtlen gépek és a kereskedők sokszor irreális elvárásai vezethetnek pazarláshoz.

A világ 45 országának 76 millió lakosa szorul ma élelmiszersegélyre
Évről évre kitör a dinnnyeháború. A termés egy része pocsékba megy
Hardi Péter

[Eredeti](#)

(Szabad Föld, 2019. szeptember 20., péntek, 25. oldal)

Aggódnak a szülők gyermekük online biztonsága miatt

A Kaspersky új globális kutatása az internetes biztonsággal kapcsolatos családi beszélgetések elégtelenségének hátterében álló kihívásokra mutat rá.

A szülők 84%-a aggódik gyermekeinek online biztonsága miatt világszerte, derül ki a Savanta piackutató cég által a Kaspersky megbízásából készített legújabb felmérésből. Ennek ellenére a szülők a gyermekük egész gyermekkorát alatt összesen átlagosan csak 46 percet fordítanak arra, hogy az online biztonságról beszélgessenek vele. A felmérésben részt vevők

több mint fele (58%-a) kevesebb mint 30 percet tölt a témáról való beszélgetéssel, ami rövidebb, mint egy iskolai tanóra időtartama.

A gyermekek adatainak védelme és biztonsága az online térben manapság a szülők egyik legkomolyabb aggálya. Minden okuk meg is van erre, hiszen a Kaspersky felmérése szerint ma már - globális szinten - a 7-12 éves gyerekek közül 10-ből 9 rendelkezik internetre csatlakozni tudó készülékkel, okostelefonnal vagy tablettel.

Háromból csaknem 2 szülő (64%) egyetért azzal, hogy gyermeke túl sok időt tölt az interneten, ami nem pusztán azt jelenti, hogy a gyermekkor egyéb örömeit és előnyeit a képernyő előtt töltött időre cserélik, hanem azt is, hogy folyamatosan különféle potenciális kockázatoknak vannak kitéve.

A szülők szerint a legveszélyesebb online fenyegetések a következők: a gyerekek káros, például szexuális vagy erőszakos tartalmakat láthatnak (27%); internetfüggővé válhatnak (26%); és olyan névtelen üzeneteket vagy tartalmakat kaphatnak, amelyek erőszakos vagy helytelen cselekedetek végzésére ösztönzik őket (14%).

Egymillió magyar próbált szerencsét külföldön – Megállt már a kivándorlás?

A szülők 81%-a úgy gondolja, hogy a potenciális kockázatok csökkentése és az interneten való szörfözés veszélyeinek megismertetése érdekében a gyermekek online biztonsággal kapcsolatos oktatása a szülők és az iskola közös felelőssége. 86% szerint a szülők jobb helyzetben vannak ehhez, hiszen a gyerekek rendszerint jobban megbíznak bennük.

A szülők ugyan elismerik, hogy az ő felelősségük, hogy a gyermeküket megfelelő információval ellássák, ugyanakkor egy óránál is kevesebb időt fordítanak erre. A Kaspersky kutatásából egyértelműen kiderül, hogy a szülők számára nehézséget jelentenek az ilyen jellegű beszélgetések. A beszélgetések kapcsán a szülők a következő kihívásokat sorolták fel:

Úgy elmagyarázni a fenyegetéseket, hogy a gyerekek megértsék azokat és átérezzék a súlyosságukat (60%)

Rávenni a gyerekeket arra, hogy komolyan vegyék a fenyegetéseket (51%)

Rábeszélni a gyerekeket, hogy álljanak ellen kortársaik nyomásának és/vagy elég magabiztossá tenni őket ahhoz, hogy ellenálljanak a nyomásnak (42%)

Emma Kenny - a neves pszichológus, aki állandó vendége az ITV This morning című műsorának, emellett TV- és rádióbemondó, valamint újságíró is, és jelenleg a Kasperskyvel dolgozik együtt - így kommentálta a felmérés megállapításait:

"Miközben teljességgel érhető, hogy a szülők nem szeretnék, ha gyermekük félelmet érezne az online térrel kapcsolatban, rendkívül fontos, hogy ez ne jelentse azt, hogy lazán kezelik az online biztonság kérdését. A kulcsszó itt az egyensúly, és a jól informált gyermekek biztonságban vannak."

"Az online biztonsággal és etikettel kapcsolatos kommunikációs akadályok lebontásával a szülők biztosítani tudják, hogy gyermekük a legtöbbet hozhassa ki a kibertérből, ugyanakkor nyugodtak lehetnek a gyermek online magatartását illetően."

"A gyermekeket meg kell védeni, és a szülők ezt úgy biztosíthatják, hogy először is megismerik a gyermekük által látogatott webhelyeket úgy, hogy időt töltenek a gyermekkel, amíg az szörfözik a weben. Másodszor pedig gondoskodniuk kell egy megbízható megoldásról, amely megvédi a gyerekeket attól, hogy nem megfelelő vagy megbotrántoztató anyagokba botoljanak."

Teljesen világos, hogy a szülőknek személyesebb hangvételt kell alkalmazniuk a biztonságosabb internetes élmények megteremtéséhez, és a rendelkezésükre álló eszközök használata sokat segíthet a beszélgetések elkezdésében.

Emmával egyetértve Marina Titova, a Kaspersky fogyasztói termékek marketingjéért felelős vezetője elmondta: "Sajnos el kell fogadnunk azt a tényt, hogy az interneten a gyerekek olyan tartalmakkal is találkozhatnak, amelyeket sosem szeretnénk nekik megmutatni. A

szülők számára komoly aggályt jelent az adatvédelem és a biztonság kérdése, és tudjuk, hogy milyen nehéz lehet ezekről az aggályokról egy gyerekkel úgy beszélni, hogy odafigyeljen ránk, és ne pattintson le. A Kaspersky ezért elkötelezetten törekszik arra, hogy olyan megoldásokat és javaslatokat mutasson az egész családnak, amelyek mind a szülők, mind a gyerekek számára megnyugvást jelentenek."

A Kaspersky a következőket ajánlja a családoknak ahhoz, hogy megvédhessék a gyerekeket a különféle internetes fenyegetésektől:

Ha tudja, mit keres a gyermeke az online térben, felajánlhatja neki a segítségét és a támogatását, de óvatosan bánjon az információkkal.

Beszélje meg a gyermekével, hogy mennyi időt tölthet a közösségi oldalakon. Próbálja meg rávenni a gyermekét, hogy a tanórákon vagy éjszaka ne lógjon a közösségi oldalakon.

Próbálja meg nem korlátozni a gyermek szociális kapcsolatait, de mondja meg neki, hogy körültekintően válassza meg a barátait és az ismerőseit.

(Computerworld 2019. szeptember 20., péntek)

Végtelen a légitársaságok fantáziája, ha extra szolgáltatásokért kell pénzt kérni

A Wizz Air már belépett a világelitbe, ha azt nézzük, mekkora része jön a bevételeinek a jegyeladásokon kívül. A fapadosok világszerte ritka kreatívak abban, hogyan kell pénzt elkérni az utasoktól extra szolgáltatásokért, és már a hagyományos légitársaságok is sokat tanulnak tőlük. A jó hír az, hogy a vécéért nem kell fizetni egyelőre.

Egyetlen légitársaság sincs Európában, amelynek annyira fontos volna a kiegészítő bevétel, mint a Wizz Airnek. Erre a megállapításra jutott a CarTrawler évkönyve, amely a világ nagy légitársaságait vizsgálta meg. De ha nem Európát, hanem a teljes világpiacot nézzük, akkor is csak négy légitársaság van – a Viva Aerobus, a Spirit, a Frontier és az Allegiant –, amelynél a kiegészítő bevételek aránya megelőzi a Wizz Airét.

Anélkül, hogy túlságosan belebonyolódnánk a precíz fogalmakba: kiegészítőnek számít gyakorlatilag minden olyan bevétel, amely nem a jegy alapárából érkezik a cég kasszájába. Így pedig már mindenki érti, aki valaha is repült fapados géppel, hogy miről van szó: A pontból B pontba eljutni nagyon olcsón is lehet, de ezen felül külön fizethet az utas, ha meg akarja mondani, hova üljön, ha a kézipoggyásznál nagyobb csomagja van, ha elfelejt becsekkolni indulás előtt online, stb., stb. És a légitársaságok rendkívül kreatívak abban, hogy hasonló lehetőségeket találjanak, amiért pluszpénzt kérhetnek el.

De nem csak az ilyen fajta szolgáltatásokért fizetett pénz tartozik a kiegészítő kategóriába. A téma szakértői általában négy csoportra bontják a kiegészítő bevételeket:

a repülés előtti vagy alatti extra szolgáltatások, mint a gépen vásárolt étel-ital, az extra poggyászdíj, az ülőhely kiválasztása, vagy épp a gyors beszállás díja,

a légitársaság honlapján vásárolt hotelszoba, autóbérlés vagy utazásbiztosítás ára,

a törzsutasoknak járó csomagokból érkező bevétel,

és minden pénz, amelyet cégek azért fizetnek a légitársaságnak, hogy megjelenjenek a reklámjaik a repülőgépeken, a váróban vagy a gépeken osztogatott magazinokban.

A legtöbb fapados légitársaságnál nem is csinálnak titkot abból, hogy szeretnék minél inkább kiegyenlíteni a sima jegyárbevétel és a kiegészítő bevételek arányát. Az üzleti modell egyértelmű: minél alacsonyabban kell tartani az egy utasra jutó költséget, és viszonylag olcsó jegyek mellett több kiegészítő szolgáltatást eladni. Ezt kevésbé diplomatikusan fogalmazta

meg Váradi József, a Wizz Air alapítója, amikor a Forbes a drágább kézipoggyászszállításról kérdezte: "nem hosszú távot repülünk, az emberek nem vágnak luxuskörülményekre, hanem hogy minél olcsóbban eljussanak A-ból B-be, hogy ott élvezzék az életet".

Váradi József

Akármilyen ironikus is a felvetés, hogy akkor a fizetős poggyászfelvitel és az utasok szétültetése után jöhet-e a fizetős vécé, Váradi komolyan válaszolt erre: van még tér a jegyáron felüli bevételek arányát növelni, „de a saját szolgáltatásaink csontosításának a határához értünk, ebben már nem látok drámai lehetőségeket”. Még egyszerűbben fogalmazott Michael O’Leary, a Ryanair vezérigazgatója, amikor arról kérdezték, miért annyira drága, ha valaki nem saját maga nyomtatja ki a beszállókártyáját, hanem a reptéren nyomtatják ki neki:

szerintünk fizetniük kell hatvan eurót, amiért annyira hülyék.

A mostani jelentés azonban arra jutott, hogy egyáltalán nem csak a fapadosok számára fontos a kiegészítő bevétel. Három hagyományos légitársaság, az American, a United és a Delta is több pénzt – 5-7 milliárd dollárt – szerzett tavaly a jegyárbevételeken felül, mint amennyiről a legsikeresebb fapadosok is csak álmodhatnak. De a bevételi listán Top 10-es a Lufthansa és az Air France/KLM is.

Az elemzés külön kitér arra, melyik légitársaságnál milyen újdonságokat vezettek be 2018-ban. A Wizz Airnél azt emelték ki, hogy a soron kívüli biztonsági ellenőrzés és a beléptetés előtti prémium szolgáltatásokat kínáló lounge csomagot már mobilappon is lehet vásárolni, a Ryanair esetében pedig az volt az újdonság, hogy az elsőbbségi beszálláshoz több csomagot is fel lehet vinni a repülőre.

De nem csak a gyors beszállásért vagy a több csomagért kérhetnek el a légitársaságok pénzt. Az easyJet például jó üzletet csinál abból, hogy nagyjából félmillió utasuk rajtuk keresztül foglal szállást, a Wizz Airnél pedig a bécsi repülőtéren próbálkoznak árukapcsolással: aki az ottani duty free üzletben legalább 50 vagy 75 dollárért vásárol, az 4,5 vagy 7,5 euróval olcsóbban kapja a szendvicseket a gépen.

Elhalt, horrorisztikusan rossz ötletek

Akadnak azért olyan ötletek is, amelyekből nem lett semmi, mindenki legnagyobb szerencséjére. Hiába készült például idén olyan fotó egy easyJet-gépen, amelyen látszik, hogy támla nélküli széken ülnek az utasok, arról kiderült, hogy csak megvárták az átültetésükkel azt, hogy mindenki szálljon fel a gépre. Amikor a Ryanair-vezér előállt azzal, hogy a három vécéből vegyenek ki kettőt, a maradék egyet pedig tegyék fizetővé, azt épp úgy nem valósították meg, mint azt, hogy a kövér utasoktól kérjenek pluszpénzt. Azt az ötletét pedig a légügyi hatóságok utasították el, hogy állóhelyeket is eladhassanak a gépeken – a pakisztáni állami légitársaság egy gépén ez azért egyszer megtörtént. Pedig egy 120 ezer fő megkérdezésével készült felmérésben a válaszolók fele azt mondta: hajlandó lenne állni, ha féláron kapna jegyet.

(HVG 2019. szeptember 20., péntek)

Kevesebb hamis árucikk jut el a címzettekhez

Visszaszorul az unióba irányuló illegális piac

Csaknem 740 millió euró értékben körülbelül 27 millió hamis terméket foglaltak le tavaly az Európai Unió külső határain a tagállamok vámhatóságai – közölték tegnap Brüsszelben.

Az Európai Bizottság tájékoztatása szerint a lefoglalt áruk mennyisége nőtt a 2017-es adatokhoz képest, ami a normál és expressz postai szolgáltatások keretében kézbesített kis méretű csomagok jelentős számára vezethető vissza. Bár a feltartóztatott szállítmányok száma 57 433-ról 69 354-re ugrott, a lefoglalt árucikkek száma az előző évekhez képest összességében mégis csökkent. Legnagyobb arányban cigarettát (tizenöt százalék), játékokat (tizennégy százalék), csomagolóanyagokat, illetve címkéket, cédulákat, matricákat (kilenc százalék), továbbá ruhákat (nyolc százalék) koboztak el a hatóságok. Az otthoni személyes használatra szánt termékek az összes lefoglalt áru csaknem 37 százalékát tette ki.

(Magyar Hírlap 2019. szeptember 20., péntek)

Egyre nagyobb veszélyben vannak az okostelesfonok

Folyamatosan nő az iOS és az Android operációs rendszerek fenyegetettsége. Az Apple rendszerében több sebezhetőséget észleltek és a platformot támadó rosszindulatú programok száma is emelkedett. Az Androidnál kis csökkenést mutat a kártevők száma, de a kritikus hibákból egyre több van az ESET kiberbiztonsági cég 2019-es felmérése szerint.

Idén júniusáig 86 darab, az Android rendszert érintő biztonsági hibát azonosítottak, míg 2018-ban 611 CVE sebezhetőséget jegyeztek fel az egész évre vonatkozóan. Bár a csökkenés örömteli hír is lehetne, de a hibák 68 százaléka kritikus, 29 százaléka pedig veszélyes besorolású.

Komoly probléma még az is, hogy az Android fejlesztői platformja szerint a rendszert futtató készülékek 90 százaléka az Android Pie (9.0) valamelyik korábbi verzióját használja, az eszközök 74 százaléka pedig annyira elavult, hogy még 8.0 Android Oreo sem fut rajtuk - írja az ESET elemzését feldolgozó cikkében a Computerworld.hu, amely felhívja a figyelmet, hogy a korszerűtlen rendszerek használata nagyon kockázatos a felhasználók szempontjából. A régebbi verziókban a korábbi hibák egy része sem javítható.

Az észlelések számának csökkenésével párhuzamosan az Androidos rosszindulatú programok új variánsainak átlagos száma havonta 240-re csökkent, szemben az előző években talált havi 300-zal. További érdekesség, hogy a Win32, az MSIL (Microsoft Intermediate Language) és a VBA (Visual Basic for Applications) platformok után az Android volt a negyedik olyan architektúra, ahol a legtöbb új kártevő variáns jelent meg - áll még az összefoglalóban, amely szerint az Android esetében nagyon nagy problémát jelent az is, hogy a rendszerre fejlesztett zsarolóvírusok egyre hatékonyabbak. Példaként említik az Android/Filecoder.C kártevőt, egy szimmetrikus és aszimmetrikus titkosítást is alkalmazó változatot, amely SMS-ben terjed a felhasználó kontaktlistáját felhasználva.

Az Apple rendszere sem biztonságos

Az iOS esetében 155 sebezhetőséget fedeztek fel 2019-ben, ami 25 százalékos növekedést jelent 2018-hoz képest, és majdnem kétszerese az Android operációs rendszerben talált hibáknak. A kritikus hibák aránya viszont a megközelítőleg 20 százalékos szinttel jóval alacsonyabb, mint az Android rendszerben. Ugyanakkor az Apple rendszerére fejlesztett és észlelt kártevők száma 43 százalékkal nőtt, az alacsony szám pedig azt mutatja, hogy a bűnözők célpontja továbbra is a Google platformja, amit magyarázhat a nagyobb felhasználó szám.

Visszont ettől még az iOS-en is több veszélyes hiba van, amelyek között van olyan, amit egy frissítés idézett elő azáltal, hogy egy már korábban kijavított hibát hoztak elő újra, vagy éppen lehetővé tették a 12.4-es verzió feltörését. De a FaceTime-nak is volt olyan

sebezhetősége, amit kémkedésre használhattak illetéktelenek. De idesorolható az az Exodus nevű spyware alkalmazás is, amely ez év áprilisában támadta a felhasználókat. A jelentés készítői ezért azt javasolják, hogy a felhasználók az okostelefonok védelmére is használjanak valamilyen biztonsági eszközt, valamint ne bízzanak minden alkalmazás fejlesztőjében.

(Napi.hu 2019. szeptember 20., péntek)

Több, mint 220 ezer autót hív vissza a Porsche és a Volkswagen

A Stuttgarter Zeitung értesülése szerint 227 ezer autót kénytelen visszahívni a Volkswagen és a Porsche a légzsákok és a biztonsági öv előfeszítő lehetséges meghibásodása miatt.

A visszahívás szükségességét a Volkswagen is elismerte és közlemény adott ki, melyből kiderül, hogy az érintett modellek között van a 2015-ben gyártott Tiguan, a Sharan, a Passat CC, illetve Porsche vonalon a 911, Cayman, Panamera és a Boxster. A cég szerint a 227 ezer érintett autóból összesen 23 ezer hibás ténylegesen, azonban ezekben az autókban baleset nélkül is bármikor durranhat a légzsák vagy befeszíthet a biztonsági övfeszítő.

A probléma könnyen orvosolható, csupán a légzsák vezérlő szoftver frissítésére van szükség. Bár a spontán felfújódó légzsák nem éppen a legbiztonságosabb biztonsági extra, szerencsére még egy balesetről sem tudni. Remélhetőleg a visszahívásoknak köszönhetően ez így is marad.

(Totalcar 2019. szeptember 20., péntek)

Felmérik a magyar táplálkozási szokásokat

A gyerekek elhízási aránya legutóbb 30 százalék volt. A férfiaké 65.

Újra felmérik a magyarok táplálkozási szokásait az európai lakossági egészségfelmérés részeként - mondta a Központi Statisztikai Hivatal felméréséhez csatlakozó Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet főosztályvezetője, Zentai Andrea. A december 16-ig tartó országos felmérés a KSH munkatársainak vezetésével zajlik, akik a reprezentatív mintába bekerült és előzőleg levélben értesített lakosokat keresik majd fel.

A felmérésben részt vevő hatezer ember háromnapos táplálkozási naplót tölt majd ki, amelyről később egy szakember is kérdéseket tesz fel – mondta a főosztályvezető

Legutóbb öt évvel ezelőtt végzett országos felmérést a KSH, amely szerint tízből hat nő elhízott, a férfiaknál az arány 65 százalék, a gyerekek elhízási aránya pedig 30 százalék körüli Magyarországon. Az eredményeket összevetették a 2009-es, azonos módszertannal végzett felméréssel, amelyből kiderült, hogy bár a magyarok elhízása tekintetében stagnálás van, de az érték kifejezetten magas. A felnőtt lakosság körében a kutatás alapján csökkent a sófogyasztás, de a zöldség- és gyümölcsbevitel is – mondta Zentai Andrea, hozzátéve, hogy az elmúlt harminc évben az elhízás aránya megduplázódott Magyarországon.

(2019. szeptember 20., péntek MTI)

A gáz szennyezőbb a dízelnél

Az LNG nevű folyékony földgázzal üzemelő, környezetkímélőbbnek tartott nehéztehergépjárművek jobban szennyeznek a levegőt a dízeleseknel – idéz a Levegő Munkacsoport egy friss európai felmérésből.

A kamionokon, használat közben végzett mérések cáfolják azt a közvélekedést, hogy az LNG-hajtás sokkal környezetkímélőbb lenne a dízelnél – állapítja meg az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetségnek (T&E) a holland állam felkérésére készített, tegnap közzétett tanulmánya kapcsán a Levegő Munkacsoport. Az eredményekből felelősen csak az a következtetés vonható le, hogy az Európai Unióban fel kell hagyni a gázhajtás támogatásával – véli a T&E-tag civil szervezet. A mérések során városban, országúton és autópályán LNG-, illetve dízelhajtású kamionok adatait vetették össze. Nitrogén-oxidokból az LNG-sek a dízeleseknel általában kétszer, de esetenként ötször is többet pufogtak ki. Legalább ilyen kijózanító, hogy az aprórészecske-szennyezés a két típusnál nagyjából megegyezett. Szén-dioxidból a szikragyújtású, LNG-s Scania és Iveco csak 3-5 százalékkal bocsátott ki kevesebbet. Igaz, a Volvo nagynyomású közvetlen befecskendezéses nehéz tehergépkocsija 14 százalékkal kedvezőbbnek bizonyult. A T&E szerint ugyanakkor a földgázbányászat és -szállítás veszteségeit, illetve a metánszökést is hozzászámítva a szikragyújtású LNG-kamionok adatai már rosszabbak, illetve a közvetlen befecskendezéses előnyéből sem marad sok. A témával foglalkozó környezetvédők mindig kétségekkel viseltettek a gázhajtás iránt - idézi közleményük Lukács Andrást, a Levegő Munkacsoport elnökét. A mostani mérésorozat igazolni látszik az aggodalmakat. Különösen fontos az eredmény az autóbuszok szempontjából. Most, hogy a villanyhajtásúak polgárjogot nyertek, hiba lenne további gázkutak, gázos infrastruktúra telepítésére fordítani azt a pénzt, amiből városainkat elektromos tömegközlekedésre lehetne átállítani – fogalmazott a civil szervezet elnöke. A mérések és számítások is igazolják a gázkamionos fuvarozás adó- és útdíjkedvezményének, illetve közvetlen támogatásának értelmetlenségét – véli Vargha Márton, a Levegő Munkacsoport közlekedési témafelelőse. E juttatások nélkül nem is érné meg LNG-kamiont vásárolni, így több figyelem összpontosulna a környezetkímélőbb megoldásokra – állapította meg. Más hozzáértők ugyanakkor megjegyzik: arról is változatlanul zajlik az élénk szakmai vita, hogy - úgyszintén a teljes életciklust, az alap- és hajtóanyagok előállítását, szállítását, valamint az elhasznált járművek hulladékproblémáit is beleszámítva - az elektromos közlekedés tényleg érdemben környezetkímélőbb-e a hagyományos, szénhidrogén-alapúnál.

(Népszava 2019. szeptember 20., péntek)

Egymillió magyar próbált szerencsét külföldön – Megállt már a kivándorlás?

2006 óta közel 800 ezer magyar hagyta el az országot, ez a folyamat továbbra sem tetőzött, még 2017-ben is minimális növekedés volt tapasztalható – derül ki a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) szerdán megjelent anyagából. Az utóbbi két évben minden más statisztika azt mutatta, hogy megállt és stagnálni kezdett az elvándorlás, sőt a Brexit miatt az Egyesült Királyságban csökkent is a magyarok száma.

2007 és 2016 között évente átlagosan 70 ezer magyar vándorolt el az OECD-országokba – derül ki a szervezet most megjelent International Migration Outlook című kiadványából. Ehhez a 700 ezer emberhez jött még 2017-ben további 86 ezer, ami minimális emelkedést jelentett az előző évhez képest.

HA EHHEZ HOZZÁVESSZÜK A 2004-2006 KÖZÖTTI IDŐSZAKOT ÉS CSAK ÁTLAGOS KIVÁNDORLÁSI HAJLANDÓSÁGGAL SZÁMOLUNK, ILLETVE HASONLÓ BECSLÉST TESZÜNK 2018-RA IS, AKKOR NEM TÚLZÁS AZT ÁLLÍTANI, HOGY AZ EU-CSATLAKOZÁSUNK ÓTA ELTELT 15 ÉVBEN EGYMILLIÓ MAGYAR PRÓBÁLHATOTT SZERENCSEÁT KÜLFÖLDÖN.

Persze azt nehéz megbecsülni, hányan vannak ebből az egymillió emberből jelenleg külföldön, hiszen a visszavándorlás mérése talán még bizonytalanabb. Részben azért, mert ha a statisztikákban meg is jelenik, hogy például egy magyar állampolgár elköltözött Németországból, az ebből nem következik egyenesen, hogy haza is tért, választhatott másik célországot is.

A kivándorlás mérése egyébként nem csak itthon, hanem külföldön is nehézkes, főleg az Európai Unión belül, hiszen a munkaerő szabad áramlásával semmilyen regisztráció nem szükséges ahhoz, hogy valaki másik tagállamban vállaljon munkát. Nem véletlen, hogy eddig az Eurostat sem publikálta 2018-as átfogó számait, csak az egyes tagállamok statisztikái ismertek.

Akkor most megállt a magyarok elvándorlása vagy nem?

Az OECD 2017-re minimális növekedést regisztrált a magyar elvándorlásban az előző évhez képest, így 86 ezer magyar ment szerintük a többi tagállamba a 2016-os 85 ezer után. Mindez azért érdekes, mert idén tavasszal egymásnak ellentmondó adatok jelentek meg arról, eljött-e a fordulat a kivándorlásban, kevesebben mennek-e el, mint ahányan visszatérnek.

PERSZE A MOST KÖZÖLT OECD-ADATOK NEM CÁFOLJÁK, HANEM MEGERŐSÍTIK AZ EDDIG GONDOLT TENDENCIÁKAT, HISZEN 2017-RE STAGNÁLÁST, VAGY MINIMÁLIS NÖVEKEDÉST BECSÜLTÜNK EDDIG IS, A FORDULAT A TAVALYI ÉVVEL KAPCSOLATBAN VETŐDÖTT FEL.

A KSH 2018-as statisztikája szerint ugyanis 20 ezer korábban elvándorolt magyar térhetett haza, miközben a friss kivándorlás csak 18 150 fő volt. Ez a két szám persze biztosan magasabb, legfeljebb a nagyságrendeket tudja jelezni, hiszen a statisztikai hivatal csak azokat tudja számításba venni kivándorlóként, akik itthon hivatalosan bejelentik, hogy külföldre költöznek. Erre elvileg mindenkit kötelez a törvény, de a gyakorlatban a legtöbben valószínűleg nem teszik meg, hiszen Nyugat-Európában szabadon vállalhatnak munkát.

Az is jelezheti a statisztika pontatlanságát, hogy saját adatai szerint a német statisztikai hivatal (Destatis) 2018-ban 28 ezer magyart regisztrált első alkalommal az országban, miközben 24 ezren távoztak. Vagyis csak Németországban több magyar jelent meg újonnan, mint amennyi a KSH szerint a teljes kivándorlás volt. És akkor még nem beszéltünk arról, hogy a másik nagy felvevő országban, Ausztriában is 5600-zal nőtt a regisztrált magyar állampolgárok száma 2017-hez képest.

Ennek ellenére azért gondoljuk, hogy nagyságrendileg helytállóak lehetnek a KSH által tapasztalt folyamatok, mert az Egyesült Királyságból több mint húszezer magyar „tűnt el” egyik évről a másikra. A brit statisztikai hivatal (ONS) adatai szerint a 2017-es 98 ezerről 77 ezerre csökkent a magyar állampolgárok száma. Bár ezt a számot mi évek óta alulbecsültnek tartjuk, a csökkenő tendencia reális lehet részben a Brexit miatt.

A fenti ellentmondásra az lehetne megoldás, ha a Németországban és Ausztriában regisztrált magyarok nem itthonról mentek volna el, hanem mondjuk az Egyesült Királyságból. Az azonban részben a nyelvi különbségek miatt nem tűnik realitásnak, hogy tízezrével költözzenek át magyarok német nyelvterületre.

Vagyis a Nagy-Britanniában tapasztalt jelentős csökkenés kompenzálhatta a másik két nagy fogadó országban élő magyarok számának további emelkedését. Így az utóbbi két évben valóban látszik egy pozitív tendencia, ami stagnálást vagy akár kismértékű csökkenést eredményezett a külföldön élők számában.

Akkor most hány magyar él Nyugat-Európában? Melyik számnak higgyünk?

A Portfolio az utóbbi években következetesen a nyugat-európai uniós tagállamokra szűkítette becsléseit a külföldön élő magyarok számával kapcsolatban. Ráadásul ennek a populációnak is a legnagyobb része három országban koncentrálódik, Németország, Ausztria és az Egyesült Királyság nagyjából 90 százalékot képvisel.

A három ország statisztikai hivatalainak 2018-as adatai alapján 380 ezer magyar élt ezekben az államokban. Ehhez jön még hozzá néhány kisebb, de jelentős célszám, ahol tízezer körül lehet a magyarok száma (Olaszország, Hollandia, Írország, Franciaország, Belgium, Svédország), így a hivatalos adatok nagyjából 450-500 ezres magyar populációt mutathatnának, ha lennének az Eurostatnak ilyen hivatalos számai.

Mi azonban évek óta következetesen ahhoz tartjuk magunkat, hogy a brit statisztika nem reális, legalább százezerrel több lehet a tényleges adat. Tavaly egyébként a budapesti brit nagykövetség is életszerűnek nevezte a 250 ezres becslésünket 2017-re.

ÍGY MOST A PORTFOLIO BECSLÉSEI SZERINT 600 EZER MAGYAR ÉLHET NYUGAT-EURÓPÁBAN, TAVALY EBBEN KIS CSÖKKENÉS LEHETETT A 2017-ES 610 EZERRŐL, VAGYIS AKÁR POZITÍV FORDULATRÓL IS BESZÉLHETÜNK, KÉRDÉS, HOGY EZ MENNYIRE LESZ MAJD TARTÓS.

(Portfolio 2019. szeptember 20., péntek)

Zöldebb otthon, jobb egészség

Egyre több területen jelennek meg fenntartható és a környezettudatos termékek – nincs ez másképp az otthonok terén sem. Ha házfelújításról, építkezésről beszélünk akkor azonban a környezettudatosság még mindig nem fő szempont, annak ellenére, hogy már szép számmal léteznek környezetkímélő alternatívák. Ha azonban tudatosan választjuk meg a felújításhoz szükséges alapanyagokat, eszközöket, akkor a későbbiekben nem csak pénzügyi, de egészségügyi szempontból is jól járhatunk. Ezen a héten szemügyre vesszük, hogy milyen szempontokat érdemes figyelembe venni egy zöldebb és egészségesebb otthon érdekében.

Egy építkezés vagy lakásfelújítás során lehetőség nyílik arra, hogy újragondoljuk, esetleg módosítsuk a lakóhelyünkön alkalmazott megoldásokat. Tökéletes alkalom lehet arra, hogy felmérjük például, hol lehet javítani a lakásban az energiahatékonyságot. Egy energiaellenőrzés keretében szakemberek segítségével ki tudunk állítani egy energiatanúsítványt a házról vagy lakásról – ez hazánkban jelenleg magánháznaknál nem kötelező, de nem árthat tudni, hogy mennyire zöld az otthonunk. A jogszabályok szerinti számítási módszerrel meghatározható ugyanis a lakás energetikai teljesítőképessége, tulajdonsága, mely alapján később ki lehet dolgozni az energiatakarékosságra vonatkozó terveket is.

Sok múlik az alapanyagon

Szerencsére egyre több környezetbarát építőipari alapanyag kerül a piacra, a téglától kezdve egészen a csempéig, a jövő fenntartható építőanyagairól például ebben a korábbi cikkünkben írtunk részletesen. De a döntés meghozatalakor az ár-érték arány és a dizájn mellett vajon szempont-e az, hogy az adott termék mennyire terheli a környezetet?

Az energiahatékonyság javítása mellett fontos tényező lehet a felhasznált anyagok környezetre való hatása is, hiszen például egy energiatakarékos ház önmagában még nem feltétlenül jelenti azt, hogy az környezet vagy egészségbarát is – elég csak egy műanyag nyílászárókat alkalmazó, vastag műanyag hőszigeteléssel bevont épületre gondolni. Ebben az esetben az épület energiafogyasztása bizonyára kedvező, ami már előrelépés, a környezetterhelése azonban nem ennyire bízható, az anyagok előállítása, helyszínre szállítása, beépítése és elbontása miatt.

A festékek

Fontos megemlíteni, hogy élettani szempontból a lakásban használt festékek is rejthetnek magukban kockázatokat. A tudatos Vásárlók Egyesülete emiatt nemrég laboratóriumban tesztelte a falfestékek illékony szervesanyagtartalmát, azaz, hogy milyen mértékben bocsátanak ki a környezetre és az egészségre is káros anyagokat, valamint, hogy hogyan tájékoztatják a vásárlókat erről a gyártók. Az illékony szerves vegyületek (VOC) nagy része az iparból és az autók kipufogógázaiból kerülnek a levegőbe, a lakások levegőjébe pedig egyrészt a kinti levegőből, illetve bútorok, szőnyegek, festékek és ragasztók kipárolgásából. Ha ezek az anyagok a lakás légterébe kerülnek, komoly egészségügyi problémákat is okozhatnak, mint például légzőszervi megbetegedéseket, torok- és szemirritációt, fejfájást, hosszú távon pedig akár a máj és az idegrendszer károsodását is.

A vizsgált termékek közül mindegyik a hivatalosan megengedettnél kevesebb illékony vegyületet tartalmazott ugyan, de a mért értékek között hetvenszeres eltérés mutatkozott. A legkisebb illékony vegyület tartalom 0,04 g/l, a legmagasabb 2,79 g/l volt.

A festékeken egyébként kötelező feltüntetni a VOC maximális koncentrációját, tehát fogyasztóként érdemes lehet arra törekedni, hogy minél alacsonyabban tartsuk a szintjét a lakásban. Ideális megoldás lehet a káros anyagoktól mentes, természetes alapanyagok, illetve azon termékek, amelyekben a gyártó a törvényben előírtnál pontosabban határozza meg a festék VOC tartalmát (a legtöbb esetben ugyanis gyártó a hivatalosan megengedett maximális értéket tünteti fel, „VOC legfeljebb 30g/l” formában).

A hulladék helyzete

Az építkezés, felújítás során általában jelentős hulladékmennyiség keletkezik, ilyenkor érdemes azonban átgondolni egyrészt, hogy mit lehet szelektíven gyűjteni, valamint, hogy mi számít veszélyes hulladéknak. A hígítókat, oldószereket, festékeket jól zárható kannákba érdemes gyűjteni és leadni, mint veszélyes hulladékot, ahelyett, hogy olyan helyre öntenénk, ahonnan könnyen a csatornarendszerbe kerülhetnek.

Energiahatékonyság a gépek esetében

A fenntarthatóságot és környezetvédelmet szem előtt tartó fogyasztók esetében fontos tényező lehet a háztartási gépek fogyasztásának mérlegelése is. Új háztartási gépek vásárlásánál is figyelembe lehet venni az eszköz energiahatékonyságát, többek között azért is, mert egy drágább termékkel hosszú távon sokat lehet megtakarítani. Ezek a berendezések általában kevesebb vizet, kevesebb káros szert és kevesebb áramot is használnak fel.

Bár az őszi beköszöntével a nagyobb felújítási munkálatok jó esetben már a végükhöz közelednek, azoknak, akik még felújítás előtt állnak érdemes lehet tehát úgy megvalósítani ezeket a folyamatokat, hogy szem előtt tartják a saját testi egészségüket, valamint a környezet védelmét.

(Chikansplanet 2019. szeptember 20., péntek)

Soha nem volt még ekkora klímátüntetés a történelemben - Milliók tiltakoznak az utcákon világszerte

A szeptember 20-i globális sztrájk lesz a valaha volt legnagyobb tömegmozdulás a klímaváltozás ügyében. Hosszú folyamat volt, amíg eljutottunk addig, hogy milliók világszerte egyszerre szólalnak a földi erőforrások túlhasználása ellen.

Az egész Greta Thunberggel kezdődött, a svéd tini aktivistával, aki úgy döntött, péntekenként, hogy nem fog iskolába járni, hanem ehelyett a kormánya figyelmét felhívja a klímaváltozás fontosságára - írja a CleanTechnica beszámolójában. Az ő aktivizmusa inspirált sok másik diákot a világ körül, hogy ők is ezt tegyék. Ez a kezdeményezés eredményezte a Nagy Britanniából kiinduló „Kihalási Forradalom” eseménysorozatot. Ez alapján is indult el a 350.org által szervezett globális tüntetési hét, ami szeptember 20-án kezdődik, egyidőben a következő klímaügyi ENSZ-konferenciával.

Budapesten szeptember 27-ére szervezik a klímátüntetést, és korábban a hét során Gyulán és Pécsen is várható hasonló rendezvény.

A globális klímasztrájk várhatóan több nagy tech cég dolgozóit is aktivizálja. Az Alphabet, Amazon, Facebook és a Microsoft dolgozói is tüntetni fognak a klímahét során pénteken. Az Apple dolgozói is terveznek tüntetést a hétre.

Néhány cég dolgozói külön közösségi média oldalakat indítottak, mint például a „Google Workers for Actin on Climate Change”, „Microsoft Workers 4 Good”, „Amazon Employees for Climate Justice”, és „Facebook Employees for Climate Action”.

Az Amazon dolgozói azt követelik a cégtől, hogy 2030-ig csökkentse nullára a károsanyag kibocsátását, és hogy kezdje el elektromos kocsik tesztelését és bevezetését a leginkább szennyezéssel sújtott területeken. „Az Amazon vállalati dolgozóinak ideiglenes munkabeszüntetése lesz az első alkalom, hogy a tech ipar egyik szereplője ilyen módon áll ki a klímaügy mellett” – áll egy dokumentumban, amely az Amazon dolgozói csoportjában jelent meg.

New York városban több mint 1 millió diáknak engedik meg, hogy kihagyja az aznapi iskolánapot, hogy részt vegyen a klíma tüntetésen. (Természetesen szülői jóváhagyás, illetve túl fiatal diákok esetében szülői kíséret szükséges.)

A Times szerint több mint 600 egészségügyi szakember írt alá egy digitális orvosi papírt, amiben arra ösztönzik a tanárokat, hogy engedjék el a diákjaikat, mert a klímaváltozás veszélyt jelent az egészségükre.

(Portfolio 2019. szeptember 21., szombat)

Személyes adatokat továbbítanak rólunk az okostévék

Brit egyetemi kutatások szerint az okostelevíziók személyes adatokat továbbítanak a felhasználókról olyan vállalatoknak mint például a Netflix, a Google, a Facebook, a Microsoft vagy a Spotify. Akkor is, ha a felhasználó nem rendelkezik a szolgáltatáshoz tartozó fiókkal.

Egyes esetekben akkor is megtörténik az adattovábbítás, amikor a készülék tétlen állapotban van. – derült ki a Financial Times által publikált cikkből.

A Northeastern University és az Imperial College London kutatói számos okostelevíziót vizsgáltak, amik olyan adatokat küldenek tovább harmadik feleknek, mint az aktuális

pozíciók és az IP címünk. A televíziók között megtalálhatóak a Samsung és az LG készülékei is.

Az információk akkor is továbbításra kerülnek például a Netflix részére, ha a felhasználó nem rendelkezik a szolgáltatáshoz tartozó fiókkal.

A kutatás továbbá azt is megállapította, hogy olyan elektronikai berendezések is

küldenek adatokat, mint a hangszórók és a fényképezőgépek. Ezek az eszközök

tucatnyi helyre továbbítanak, köztük a Spotify és a Microsoft cégeknek is.

A Northeastern University 81 különböző eszközt vizsgált meg a kutatása során az Egyesült Királyságban és az Egyesült Államokban. Az adatforgalmi információk alapján a cégek azt is tudják, hogy mikor vagyunk otthon, és mikor nem. Ezen felül az információk egy részét még a kutatás sem tudta megállapítani, tekintve, hogy titkosítva vannak.

A felmérésből kiderült, hogy a legtöbb adatot az Amazon, a Google, az Akamai és a

Microsoft cégek kapják meg. Ezek a cégek nyújtják azokat a felhőszolgáltatásokat,

amik az okoseszközök működtetéséhez kellenek.

A tesztelt eszközök csaknem fele felveszi a kapcsolatot az Amazonnal. Tehát szinte mindenről vannak információk, amik az egyes házakban történnek, még akkor is, ha az adott eszközt nem is ők gyártották. Így tökéletesen képen vannak a versenytársak helyzetével is.

A Facebook a brit lapnak elárulta, hogy az eszközök általában információkat küldenek a beépített szolgáltatásokat üzemeltető harmadik felek részére. Ide tartoznak például azok az alkalmazások, amik Facebook belépéssel, illetve a 'like' gombbal lettek ellátva.

A Google esetében az okostévék ugyanúgy megosztják az adatokat, mint a

hagyományos weboldalak.

Erre a hirdetési szolgáltatásuk minél hatékonyabb működésének érdekében van szükség. Az eszköz gyártójától, illetve az alkalmazás tulajdonosától függően a továbbított adatok tartalmazhatják a felhasználó helyét, az eszköz típusát, és azt, amit az adott alkalmazáson belül mit néz a felhasználó, hogy személyre szabott hirdetéseket tudjanak nyújtani. A szakértők figyelmeztetik az embereket, hogy a helyzet idővel még rosszabb lesz, tekintve, hogy a felhasználók egyre több időt töltenek a készülékek használatával.

(Novekedes.hu 2019. szeptember 21., szombat)

Furcsa megoldás a magyar Alditól - ezt komolyan gondolták?

Az egy dolog, hogy az autómentes hétvégére hirdetett üzemanyagakciót az Aldi, az árat titokban tartja.

Elég fura akcióval vágott neki a mostani hétvégének az Aldi.

Egyrészt nem feltétlenül szerencsés, hogy a boltlánc az Európai Mobilitási Hetet záró autómentes hétvégére időzítette az üzemanyag-akcióját. Másrészt úgy invitálja az autósokat a benzinkútjaihoz, hogy a benzin- és gázolaját nem árulja el. Így az autósok nem lehetnek biztosak benne, hogy megéri elmenni az országban mindössze három helyen - Szigetszentmiklóson, Sopronban és Budaörsön - lévő Aldi-kutakhoz.

A budaörsi aldis kút közelében van az Auchannak is benzinkútja. Utóbbi árai ismertek, az auchanos kúton szombaton a 95-ös benzinért literenként 369 forintot kell fizetni, a gázolaj pedig 393 forintba kerül.

(Napi.hu 2019. szeptember 21., szombat)

Ripityára törött a 185 ezres tv képernyője az eMAG háztól-házig garanciában

Olvasónk másfél éve vásárolt a romániai székhelyű eMAG webáruháztól egy 55 colos (átlósan mérve 140 cm) Samsung okostévét, 185 ezer forintért. Meg volt elégedve, egy apróság kivételével. Kis csíkok jelentek meg a képernyőn, így még a 2 éves garanciaidő letelte előtt kérte a hiba kijavítását. Csakhogy **összetörve kapta vissza a tévéjét, azzal, hogy ez az ő hibája, mert nem jól csomagolta be.** Kártérítést nem ígértek neki.

Háztól-házig garancia

A webáruház szolgáltatásának lényege, hogy biztosítják a kiszállítást romániai szervizükbe, megjavítják a készüléket, majd visszaszállítatják, ingyen. Egyedül a csomagolást kell az ügyfélnek megoldania. Olvasónknak megvolt még a tv eredeti csomagolása, de mivel másképp nem fért el a lakásukban, részben széthajtogatva tárolták. Új göngyöleget nem tudott szerezni, ezért buborékos fóliába tette az összes alkatrészével együtt, aztán pedig az eredeti kartondobozt állította össze és mindenhol gondosan leragasztotta a csomagot. Tény, nem úgy nézett ki, mint amikor megvette, de mindent elkövetett, hogy megvédje a televíziót. Lefényképezte a tévét csomagolás előtt és után is. A csomagszállító-levél készen volt, nem szerepelt rajta „törékeny” jelzés. A futár nem mondta, hogy nem lesz megfelelő a csomagolás, átvette és elvitte.

Összetört, javíthatatlanná vált szállítás közben a tévé

Érdeklődött a szervizben, mire kiderült, hogy oda a televízió már összetörve érkezett. Reklamált a DPD futárcégnél és az eMAG webáruháznál is, elküldte a fotókat, bizonyítandó, hogy a készülék csomagolás előtt ép volt, és gondosan becsomagolta. Azt is jelezte, hogy szerinte a futárcég, illetve a webáruház felelőssége a sérülés, hiszen ő épen és becsomagolva adta ki a kezéből a készüléket.

Olvasónk indítványozta, hogy a futárcég és a webáruház boxolja le egymás között a dolgot, és fizessék neki vissza a vételárat, hiszen egy működő tévét vittek el tőle, kis feltételezett hibával, és egy működésképtelent kapott vissza. A gyártó csaknem annyiért (180 ezer forintért) vállalta volna a képernyő és a törött talp cseréjét, amennyibe került a tévé.

Július végén zárta le az eMAG az ügyet azzal, hogy a készülék javíthatatlan, a futárcégtől pedig nem érkezett érdemi válasz. Augusztus elején még volt a webáruházzal egy

levélváltásuk, olvasónk kérte a vételár visszatérítését, az eMAG ezt elutasította, közölve, hogy a képek alapján nem volt megfelelő a csomagolás, ezért garanciában nem kezelhető a sérülés.

Nem határozták meg, milyen a megfelelő csomagolás

Megnéztük az eMAG oldalán a háztól-házig cseregarancia aloldalt, ott csak annyi szerepel, hogy „megfelelő csomagolás” kell, de nem részletezik, mit jelent ez. Olvasónk szerint nem várható el, hogy egy panellakásban 2 évig tárolja valaki az 55 colos tv dobozát és tartozékait, hogyha egyszer elromolna, ne kelljen attól tartania, hogy a garanciális szerelésre elszállítva összetörve kapja vissza a tv-jét és senki nem vállalja a felelősséget. Végül a Budapesti Békéltető Testülethez fordult – ott még nem zajlott le az eljárás.

Az eMAG lapunknak a legmagasabb színvonalú szolgáltatásként hivatkozott a háztól házig garanciára is, és kiemelték, hogy egyedi folyamatokat alakítottak ki a különösen sérülékeny termékek megfelelő átvételére és szállítására. Küldtek egy részletes csomagolási útmutatót is. Újra megnéztük, de a **weboldalukon csomagolási útmutató nincs a háztól-házig garancia ismertetésénél**. Ezt a cég is elismerte, és ígérték, a hiányosságot pótolni fogják. Hozzá tették, ahogy az útmutatóból is látszik, nem kizárólag a gyári csomagolással biztosítható a megfelelő szállítás, ettől függetlenül a garancia idejére érdemes megőrizni az eredeti dobozt és a rögzítő elemeket.

Csomagolási javaslatok az eMAG-tól

Távolítsa el a készülék kiálló alkatrészeit (talapzat, esetleg fali konzol alkatrészei), illetve a mozgó alkatrészeket (csavarok, takaróelemek) rögzítse biztonságosan. Amennyiben rendelkezik a készülék eredeti csomagolásával, azt használja fel a problémamentes szállítás érdekében. Ha nem,

csomagolja be a készülék egész felületét buborékfóliába. A készülék sarkainak és éleinek védelme a szállítás során kiemelten fontos. Ennek érdekében gondoskodjon az eredeti csomagolásával megegyező védelmet biztosító anyag alkalmazásáról a szükséges helyeken. Helyezzen élvédő hungarocellt a készülék köré, ezzel megakadályozva annak mozgását és sérülését a szállítás során a dobozon belül.

A modern lapostévék legsérülékenyebb része a kijelző. A kellő védelem érdekében lássa el valamilyen merevítéssel (például hungarocell tábla) illetve extra védelemmel.

A készüléket érdemes megfelelő méretű kartondobozba csomagolni. Amennyiben a doboz jóval nagyobb, mint a becsomagolt készülék, ügyeljen rá, hogy ne mozduljon el benne.

A készülék egyéb alkatrészeit (távírányító, kábelek, talapzat) a megfelelő csomagolást követően (például szintén buborékfóliával) olyan módon helyezze a készülék mellé, hogy nem mozdulhassanak el, és így ne keletkezzen sérülés sem bennük, sem pedig a készülékben.

Zárja le a csomagolást biztonságosan. Tüntesse fel a csomagoláson a „Törékeny” feliratot, illetve jelezze, hogy a csomagnak és így a készüléknek melyik irányba van a teteje és a kijelzője.

A fogyasztóvédelmi szabályok értelmében amúgy nem várható el az ügyféltől, hogy megtartsa az eredeti csomagolást.

DPD: Minden az ügyfél felelőssége

A csomagolási ajánlás vége igen érdekes abból a szempontból, hogy a DPD válasza szerint náluk nincs külön törékeny termék szállítás. Általános Szerződési Feltételeik szerint a küldemény külső csomagolásán elhelyezett feliratokat, pl. „Törékeny” vagy „Teteje/Alja” nem veheti figyelembe a szolgáltató, és semmiféle felelősséget nem háríthat át rájuk az ügyfél erre hivatkozva.

Az ÁSZF szerint továbbá az ügyfél kizárólagosan felelős a küldemény megfelelő belső és külső csomagolásáért, a címkézésért, a dokumentumok elkészítésért, hogy a küldemény a szállítás során ne vesztesen el, ne sérüljön meg, vagy ne okozhasson sérülést, kárt a szolgáltató személyzetében, alvállalkozóinak, vagy más küldeményekben, egyéb vagyokban.

A küldeményt olyan belső és külső csomagolásban kell feladni, amely kellően megvédi például a közúti szállítás során és az automatikus szortírozó-berendezés és mechanikus csomagkezelés által okozott nyomóhatástól (minimálisan 80 cm-es leejtési magasság). Hogy egy tévét hogyan lehetne úgy becsomagolni, hogy 80 cm-ről leejtve ne sérüljön meg?

A Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége szóvivője, Kispál Edit megkeresésünkre azt mondta, az olvasó az eMAG-gal állt szerződésben, nem várható el tőle, hogy ismerje a DPD szállítási feltételeit.

Van, hogy megsérül a garanciális javításra küldött termék

Az eMAG elismerte, előfordulhat, hogy a termék a szállítás során megsérül, de biztosítottak, hogy az így bekövetkezett káreseményeket minden esetben egyedileg bírálják el. Hozzá tették, amennyiben a vásárló által elküldött fotóból vagy egyéb dokumentációból egyértelműen megállapítható, hogy nem az ügyfél hibázott, megfelelő kompenzációban részesítjük. Megkeresésünk után olvasónk hozzájárulásával az ügyfélszolgálat még egyszer kivizsgálta az ügyet. Olvasónkat három nap múlva értesítették, hogy el fogják szállítani a tévét, és visszakapja mégis a pénzét.

Azt nem sikerült megtudnunk, gyakran előfordul-e hasonló eset, mint olvasónkkal. Az eMAG hangsúlyozta, a csomag feladásánál a vásárló felelőssége, hogy a termék épségben megérkezzen a szervizbe, ugyanúgy, ahogy kiszállításnál az eMAG felelőssége, hogy a vásárló sértetlenül kapja azt meg. Jelenleg a futárszolgálatok leterheltsége mellett arra nincs lehetőség, hogy a futárok csomagolják be a törékeny termékeket.

(24.hu 2019. szeptember 22., vasárnap)

FVA heti sajtószemle összeállítás XII. évfolyam, 38. hét

Fő téma: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, szolgáltatás, pénzügyek, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás.)